

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΟΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

ΦΟΙΤΗΤΕΣ

**ΘΕΜΕΛΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΣΓΑΡΔΕΛΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ**

**ΕΠΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ
ΔΗΜΟΥ ΕΙΡΗΝΗ**

**ΗΡΑΚΛΕΙΟ
ΜΑΡΤΙΟΣ 2008**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Αυτή η πτυχιακή εργασία ήταν έργο καρδιάς και ψυχής. Στην πορεία της πολλοί άνθρωποι μας συνέδραμαν και μας βοήθησαν.

Αισθανόμαστε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε ιδιαίτερα τους παρακάτω ανθρώπους, που χωρίς τη βοήθεια τους η προσπάθεια αυτή δεν θα είχε ολοκληρωθεί.

- Τον Δρ. Ανδριώτη Κωνσταντίνο
- Την κυρία Δήμου Ειρήνη καθηγήτρια του ΑΤΕΙ Κρήτης
- Την Δρ. Λάμπρου Ηβη
- Τον κύριο Πίσσα Χρήστο και το προσωπικό του τμήματος μελετών του πρώην Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως
- Τον διοικητή του Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών κύριο Παναγόπουλο Παναγιώτη
- Όλους εκείνους τους επισκέπτες της χώρας μας, που διέθεσαν τον χρόνο τους για να απαντήσουν στην έρευνα μας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Εισαγωγή**
 - 1.0 Εισαγωγή
 - 1.1 Σκοπός και στόχοι της μελέτης
 - 1.2 Περίγραμμα της μελέτης

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Βιβλιογραφική επισκόπηση**
 - 2.0 Εισαγωγή**
 - 2.1 Εγκληματικότητα**
 - 2.1.1 Ευρώπη**
 - 2.1.1.1 Μεγάλη Βρετανία
 - 2.1.2 Αμερική**
 - 2.1.2.1 Φλόριντα
 - 2.1.2.1.1 Μαϊάμι
 - 2.1.2.1.2 Ορλάντο
 - 2.1.2.2 Καραϊβική
 - 2.1.2.2.1 Τζαμάϊκα
 - 2.1.3 Νότια Αφρική**
 - 2.1.3.1 Κέιπ τάουν
 - 2.1.4 Ανατολική Αφρική**
 - 2.1.4.1 Κένυα
 - 2.1.5 Αυστραλία**
 - 2.1.5.1 Κουϊνλαντ
 - 2.2 Τρομοκρατία**
 - 2.2.1 Ευρώπη**
 - 2.2.1.1 Ισπανία
 - 2.2.1.2 Κορσική
 - 2.2.1.3 Μ. Βρετανία
 - 2.2.2 Αμερική**
 - 2.2.2.1 Νέα Υόρκη
 - 2.2.2.2 Ουάσιγκτον
 - 2.2.2.3 Πενσυλβάνια
 - 2.2.2.4 Περού
 - 2.2.3 Βόρεια Αφρική**
 - 2.2.3.1 Αίγυπτος
 - 2.2.4 Νότια Ασία**
 - 2.2.4.1 Ιορδανία
 - 2.3 Ανακεφαλαίωση**

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Τουριστική ανάπτυξη στην Αθήνα**

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Μεθοδολογία έρευνας**
 - 4.0 Εισαγωγή
 - 4.1 Πηγές πληροφόρησης

- 4.1.1 Δευτερογενείς πηγές
- 4.1.2 Πρωτογενείς πηγές
 - 4.1.2.1 Σχεδιασμός ερωτηματολογίου
 - 4.1.2.2 Πιλοτική Έρευνα
 - 4.1.2.3 Δειγματοληψία
- 4.2 Ανάλυση Δεδομένων
- 4.3 Περιορισμοί της έρευνας

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Αποτελέσματα της έρευνας**
- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Συμπεράσματα**
- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Βιβλιογραφία**
 - Ελληνική Βιβλιογραφία
 - Ξένη Βιβλιογραφία

ΠΙΝΑΚΕΣ

- Πίνακας 3.1: Κατηγορία ξενοδοχείου κατά περιοχή 2000
- Πίνακας 3.2: Αφίξεις και ποσοστιαία μεταβολή στις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών κατά υπηκοότητα (1996-2000)
- Πίνακας 3.3: Τουρίστες από Ην. Βασίλειο προς Ελλάδα σε χιλ.
- Πίνακας 3.4: Αφίξεις αλλοδαπών τουριστών αεροπορικώς (Ιαν-Αυγ)
- Πίνακας 3.5: Πίνακες των απατών, βιασμών, κλοπών- διαρρήξεων και κλοπών 1991-2007
- Πίνακας 3.6: Αναφορές για ασφάλεια τουριστών στην Ελλάδα
- Πίνακας 5.1: Φύλο
- Πίνακας 5.2: Ηλικία των τουριστών
- Πίνακας 5.3: Απασχόληση τουριστών
- Πίνακας 5.4: Εθνικότητα
- Πίνακας 5.5: Λόγος ταξιδιού
- Πίνακας 5.6: Διάρκεια παραμονής στην Αθήνα
- Πίνακας 5.7: Μέρος στην ομάδα
- Πίνακας 5.8: Πόσες φορές έχετε επισκεφθεί την Αθήνα
- Πίνακας 5.9: Πόσες φορές έχετε επισκεφθεί την Ελλάδα
- Πίνακας 5.10: Φιλικότητα των μόνιμων κατοίκων της Αθήνας
- Πίνακας 5.11: Βέβαιοι/αβέβαιοι ότι η ελ. κυβέρνηση προστατεύει τους τουρίστες
- Πίνακας 5.12: Πόσο ασφαλής/ανασφαλής πόλη θεωρείται η Αθήνα
- Πίνακας 5.13: Πόσο ασφαλής/ανασφαλής πόλη θεωρείται η Αθήνα την ημέρα
- Πίνακας 5.14: Πόσο ασφαλής/ανασφαλής πόλη θεωρείται η Αθήνα την νύχτα
- Πίνακας 5.15: Πόσο ασφαλείς/ανασφαλείς κατά την χρήση των μέσων μαζ.μεταφοράς
- Πίνακας 5.16: Πόσο ασφαλείς/ανασφαλείς κατά παραμονή στο κατάλυμα
- Πίνακας 5.17: Πόσο ασφαλείς/ανασφαλείς συγκριτικά με την πόλη σας
- Πίνακας 5.18: Ικανοποιητικός/μη ικανοποιητικός φωτισμός της Αθήνας τη νύχτα
- Πίνακας 5.19: Ικανοποιητική/μη ικανοποιητική αστυνόμευση τη μέρα
- Πίνακας 5.20: Ικανοποιητική/μη ικανοποιητική αστυνόμευση τη νύχτα
- Πίνακας 5.21: Ικανοποιητική/μη ικανοποιητική ενημέρωση για την ασφάλεια στην Αθήνα
- Πίνακας 5.22: Ησυχος/ανήσυχος για σεξουαλική παρενόχληση/επίθεση στην Αθήνα
- Πίνακας 5.23: Ησυχος/ανήσυχος για φυλετική παρενόχληση/επίθεση στην Αθήνα
- Πίνακας 5.24: Ησυχος/ανήσυχος για κλοπή προσωπικών σας αντικειμένων στην Αθήνα
- Πίνακας 5.25: Ησυχος/ανήσυχος για κλοπή προσωπικών σας αντικειμένων από το κατάλυμα
- Πίνακας 5.26: Ησυχος/ανήσυχος για τραυματισμό σας κατά την διάρκεια επίθεσης

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Σχεδιάγραμμα 3.1: Ποσοστιαία κατανομή – Ταξίδια Γερμανών προς τους βασικούς προτιμώμενους προορισμούς –Χώρες 2004-2005
- Σχεδιάγραμμα 3.2 : Ποσοστιαία κατανομή – Ταξίδια Αυστριακών προς τους βασικούς προτιμώμενους προορισμούς –Χώρες 2004-2005
- Σχεδιάγραμμα 5.1: Φύλο
- Σχεδιάγραμμα 5.2: Ηλικία Των τουριστών
- Σχεδιάγραμμα 5.3: Απασχόληση τουριστών
- Σχεδιάγραμμα 5.4: Εθνικότητα
- Σχεδιάγραμμα 5.5: Λόγος ταξιδιού
- Σχεδιάγραμμα 5.6: Διάρκεια παραμονής στην Αθήνα
- Σχεδιάγραμμα 5.7: Μέρος στην ομάδα
- Σχεδιάγραμμα 5.8: Πόσες φορές έχετε επισκεφθεί την Αθήνα
- Σχεδιάγραμμα 5.9: Πόσες φορές έχετε επισκεφθεί την Ελλάδα
- Σχεδιάγραμμα 5.10: Φιλικότητα των μόνιμων κατοίκων της Αθήνας
- Σχεδιάγραμμα 5.11: Βέβαιοι/αβέβαιοι ότι η ελ. κυβέρνηση προστατεύει τους τουρίστες
- Σχεδιάγραμμα 5.12: Πόσο ασφαλής/ανασφαλής πόλη θεωρείται η Αθήνα
- Σχεδιάγραμμα 5.13: Πόσο ασφαλής/ανασφαλής πόλη θεωρείται η Αθήνα την ημέρα
- Σχεδιάγραμμα 5.14: Πόσο ασφαλής/ανασφαλής πόλη θεωρείται η Αθήνα την νύχτα
- Σχεδιάγραμμα 5.15: Πόσο ασφαλείς/ανασφαλείς κατά την χρήση των μέσων μαζ.μεταφοράς
- Σχεδιάγραμμα 5.16: Πόσο ασφαλείς/ανασφαλείς κατά παραμονή στο κατάλυμα
- Σχεδιάγραμμα 5.17: Πόσο ασφαλείς/ανασφαλείς συγκριτικά με την πόλη σας
- Σχεδιάγραμμα 5.18: Ικανοποιητικός/μη ικανοποιητικός φωτισμός της Αθήνας τη νύχτα
- Σχεδιάγραμμα 5.19: Ικανοποιητική/μη ικανοποιητική αστυνόμευση τη μέρα
- Σχεδιάγραμμα 5.20: Ικανοποιητική/μη ικανοποιητική αστυνόμευση τη νύχτα
- Σχεδιάγραμμα 5.21: Ικανοποιητική/μη ικανοποιητική ενημέρωση για την ασφάλεια στην Αθήνα
- Σχεδιάγραμμα 5.22: Ησυχος/ανήσυχος για σεξουαλική παρενόχληση/επίθεση στην Αθήνα
- Σχεδιάγραμμα 5.23: Ησυχος/ανήσυχος για φυλετική παρενόχληση/επίθεση στην Αθήνα
- Σχεδιάγραμμα 5.24: Ησυχος/ανήσυχος για κλοπή προσωπικών σας αντικειμένων στην Αθήνα
- Σχεδιάγραμμα 5.25: Ησυχος/ανήσυχος για κλοπή προσωπικών σας αντικειμένων από το κατάλυμα
- Σχεδιάγραμμα 5.26: Ησυχος/ανήσυχος για τραυματισμό σας κατά την διάρκεια επίθεσης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.0 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο άνθρωπος άρχισε να ταξιδεύει από την αρχαιότητα με σκοπό τον εμπλουτισμό των γνώσεων του, την επικοινωνία με άλλους πολιτισμούς και την αναψυχή. (Μυλωνόπουλος, 2000)

Στη Συνδιάσκεψη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στη Ρώμη, το έτος 1963, με θέμα “τα διεθνή ταξίδια και ο τουρισμός”, διαπιστώθηκε ότι ο άνθρωπος της σύγχρονης κοινωνίας, ο οποίος είναι κάτοικος ανεπτυγμένου κράτους, θεωρεί το ταξίδι “ψυχική ανάγκη”. Ως θέμα συζήτησης της Συνδιάσκεψης τέθηκε η διεθνής συνεργασία των κρατών για την ανάπτυξη του τουρισμού. (Μυλωνόπουλος, 2000)

Οι ερευνητές Ηγουμενάκης (2000), Λύτρας (1993) και Τσάρτας (1996) ανέφεραν ότι οι βασικότεροι παράγοντες της ραγδαίας τουριστικής ανάπτυξης είναι:

- η εξέλιξη της τεχνολογίας μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο: ιδιαίτερα η ανάπτυξη των Μέσων Μεταφοράς (αεροπλάνο, πλοίο, τρένο)
- η κατάκτηση ελεύθερου χρόνου: θεσμοθέτηση διακοπών για εργαζόμενους
- η σημασία του τουρισμού : η αντίληψη των κρατών για τη σημασία του τουρισμού στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη των λαών
- ο σύγχρονος τρόπος ζωής : οι αρνητικές συνέπειες της βιομηχανικής ανάπτυξης στα μεγάλα αστικά κέντρα επιβαρύνουν κοινωνικά και ψυχολογικά τον άνθρωπο. (Μυλωνόπουλος, 2000)

Σύμφωνα με δημοσιευμένα στοιχεία του Συμβουλίου Παγκόσμιου Ταξιδιού και Τουρισμού (1997), η τουριστική βιομηχανία αποτελεί την παγκόσμια προεξέχουσα βιομηχανία, αφού συνεισφέρει περίπου 3,6 τρισεκατομμύρια δολάρια στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν όλων των περιοχών παγκοσμίως και απασχολεί 255 εκατομμύρια εργαζόμενους. Ως βασικό στοιχείο της ανάπτυξης σε πολλές χώρες και παρόλη την αξιόλογη οικονομική δύναμη και την φαινομενική ανθεκτικότητα, ο τουρισμός είναι αρκετά ευπρόσβλητος σε ποικίλες εσωτερικές και εξωτερικές αναστατώσεις όπως οικονομική ύφεση, φυσικές καταστροφές, επιδημικά νοσήματα και διεθνείς διαμάχες. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Πολλοί ερευνητές αναφέρουν ότι τα περιστατικά βίας και εγκληματικότητας επηρεάζουν αρνητικά την επιλογή των τουριστών για κάποιο τουριστικό προορισμό (Pizam , Tarlow and Bloom, 1997).

Επίσης, η επίμονη τρομοκρατία μπορεί να αμαυρώσει την εικόνα ενός τουριστικού προορισμού ως ασφαλή και προσελκυστικό προορισμό και να διακινδυνέψει τη συνολική τουριστική βιομηχανία του. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

1.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Υπάρχει μεγάλη ανησυχία των τουριστών σχετικά με την ασφάλεια τους στους τουριστικούς προορισμούς που επιλέγουν να επισκεφτούν. Η μελέτη αυτή έχει σκοπό να ερευνήσει τη γνώμη και τις αντιλήψεις των τουριστών για ασφάλεια κατά τη διάρκεια παραμονής τους σε διάφορους διεθνείς τουριστικούς προορισμούς και στην Αθήνα.

Οι στόχοι με τους οποίους θα επιτευχθεί ο συγκεκριμένος σκοπός είναι η αναφορά σε διάφορες είτε εγκληματικές είτε τρομοκρατικές ενέργειες που είχαν στόχο τουρίστες στους διάφορους διεθνείς τουριστικούς προορισμούς και στην Αθήνα.

1.2 ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ (Στην εισαγωγή γίνεται μια μικρή αναφορά στον τουρισμό. Έπειτα αναφέρεται ο σκοπός, οι στόχοι και το περίγραμμα της μελέτης.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ (Παρουσιάζει πως οι διάφοροι συγγραφείς έχουν διερευνήσει το θέμα σχετικά με τις αντιλήψεις για ασφάλεια των τουριστών κατά τη διάρκεια παραμονής τους σε διάφορους διεθνείς τουριστικούς προορισμούς. Γίνονται αναφορές σε ορισμένες εγκληματικές και τρομοκρατικές επιθέσεις με στόχους τουρίστες.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ (Παρουσιάζει την τουριστική κίνηση της Ελλάδας και της Αθήνας τα τελευταία χρόνια σύμφωνα με διάφορες πηγές και γίνονται ορισμένες αναφορές για το πόσο ασφαλή θεωρούν οι τουρίστες την Ελλάδα και την Αθήνα.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ (Παρουσιάζει τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την διεξαγωγή της έρευνας που έγινε στο αεροδρόμιο της Αθήνας “Ελευθέριος Βενιζέλος” και είχε σκοπό να ερευνήσει τις αντιλήψεις των τουριστών για ασφάλεια κατά τη διάρκεια παραμονής τους στην Ελλάδα, και πιο συγκεκριμένα στην Αθήνα.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ (Παρουσιάζει αναλυτικά τα αποτελέσματα της έρευνας σε πίνακες και σχεδιαγράμματα.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ (Παρουσιάζει τα συμπεράσματα της βιβλιογραφικής επισκόπησης και τα συμπεράσματα της πρωτογενούς έρευνας.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (Παρουσιάζει την Ελληνική και Ξένη Βιβλιογραφία)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.0 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η τουριστική βιομηχανία είναι αρκετά ευπρόσβλητη σε φυσικές καταστροφές (τυφώνες, ηφαιστειακές εκρήξεις, καταρρακτώδεις βροχές) και σε “καταστροφές” που οφείλονται σε ανθρώπινο παράγοντα είτε κοινωνικές είτε πολιτικές (οχλοκρατικές εκδηλώσεις, στασιαστές, τρομοκρατία, έγκλημα, πολιτική αναστάτωση, πόλεμος, περιφερειακές εντάσεις). Ανεξάρτητα από τη φύση των καταστροφών, οι καταστροφές δημιουργούν δύσκολες, καθώς και τραγικές, καταστάσεις για τις περιοχές όπου συμβαίνουν και για τους κατοίκους τους. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Η κάλυψη των γεγονότων από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης μεταβιβάζει τους θανάτους, τον ανθρώπινο πόνο, την καταστροφή της δημόσιας και ιδιωτικής περιουσίας και τον οικονομικό και κοινωνικό διαμελισμό. Η αρνητική διαφήμιση χαρακτηρίζει την περίοδο μετά το καταστροφικό γεγονός που διαρκεί μέχρι την πλήρη πετυχημένη επαναφορά της κατάστασης όπως ήταν πριν την καταστροφή. Οι ερευνητές Sonmez, Backman και Allen (1994) υποστηρίζουν ότι για ένα τουριστικό προορισμό, αυτή η περίοδος μπορεί να παρουσιάζει μια τουριστική κρίση που απειλεί την ομαλή λειτουργία και τη διεύθυνση των τουριστικών επιχειρήσεων. Μια τουριστική κρίση μπορεί να αμαυρώσει την φήμη ενός τουριστικού προορισμού για ασφάλεια, για τουριστικά θέλγητρα και για άνεση αφού η αντίληψη των ενδεχόμενων επισκεπτών επηρεάζεται αρνητικά. Μια τέτοια κρίση, τελικά, προκαλεί μια μείωση στην τουριστική οικονομία και διακόπτει την συνοχή της επαγγελματικής λειτουργίας της τουριστικής βιομηχανίας, αφού υπάρχει μείωση στις αφίξεις των επισκεπτών και στις δαπάνες. Μολονότι οι αντηχήσεις μιας τουριστικής κρίσης είναι πολύ πιθανό να καταστρέψουν όλους τους τουριστικούς προορισμούς, η περίοδος ανάκαμψης μπορεί να διαφέρει για κάθε προορισμό. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Μεγάλος αριθμός επισκεπτών ενδιαφέρεται για μια υγιή τοπική τουριστική βιομηχανία, η οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις αντιλήψεις των αλλοδαπών τουριστών. Δυστυχώς, η τουριστική κρίση λαμβάνει μεγάλη δημοσιότητα διότι τα τουριστικά κέντρα είναι μέρη με υψηλή “ορατότητα”. Αδιαφορώντας για το αν οι τουριστικές κρίσεις προκαλούνται από φυσικές καταστροφές ή καταστροφές που

οφείλονται σε ανθρώπινο παράγοντα, οι ταξιδιώτες θα απομακρυνθούν από τις “βασανισμένες” περιοχές. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Μολονότι η τουριστική βιομηχανία δεν είναι σίγουρο ότι βοηθάει στην ύπαρξη ειρήνης και κατανόησης μεταξύ των εθνών, όπως εισηγείται συχνά από μερικούς σχολιαστές και ειδικούς, παρόλα αυτά χρειάζεται ειρήνη και ηρεμία για να μπορεί να υπάρξει και να αναπτύσσεται. Όταν ένα σύνολο εγκλημάτων ή μια τρομοκρατική επίθεση συμβεί σε έναν τουριστικό προορισμό, η τουριστική ζήτηση μειώνεται και η βιομηχανία περνάει μια περίοδο οικονομικής ύφεσης. (Pizam, 2002)

2.1 ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

“Το έγκλημα μπορεί να θεωρηθεί ως μια σκόπιμη παραβίαση του εγκληματικού νόμου, που έχει διαπραχθεί χωρίς υπεράσπιση ή δικαιολογία, και να τιμωρηθεί από το κράτος”. Η εγκληματικότητα συμπεριλαμβάνει μια μεγάλη ποικιλία πράξεων από παραβάσεις που πιθανόν να καταλήξουν σε διάφορα είδη τραυματισμού και θανάτου που τα μέλη μιας κοινωνίας επιβάλλουν το ένα στο άλλο, διαμέσου όλων των τρόπων που γίνονται εφικτοί όπως το κλέψιμο διαφόρων αντικειμένων αξίας από τον άλλο, η σεξουαλική βία, η διανομή και η κατανάλωση διαφόρων ουσιών κ.λ.π.. (Prideaux, 1995)

Οι έρευνες για τη σχέση μεταξύ τουρισμού και εγκληματικότητας δεν είναι ένα καινούριο φαινόμενο. Είναι ένα θέμα που ερευνάται τουλάχιστον τα τελευταία 25 χρόνια (Brunt, Mawby, Hambly, 1999). Παρόλες τις προλήψεις κατά του εγκλήματος και συγκεκριμένες δραστηριότητες για την προστασία των τουριστών, φαίνεται να υπάρχουν λίγες δημοσιευμένες έρευνες στην τουριστική λογοτεχνία σχετικά με το πόσο σημαντικό παράγοντα θεωρούν οι τουρίστες την εγκληματικότητα ή άλλες απειλές για την ασφάλεια τους όταν επιλέγουν ένα τουριστικό προορισμό ή όταν βρίσκονται σε διακοπές. Επομένως, ο φόβος των τουριστών ερευνάται στον βαθμό των εγκληματικών γεγονότων στις τουριστικές περιοχές ή ενάντια των τουριστών. (Brunt, Mawby and Hambly, 1999)

Στην τουριστική βιομηχανία του 20^{ου} αιώνα, το έγκλημα μαζί με τα αίτια και τα αποτελέσματα του είναι θέματα ανησυχίας για τους μεμονωμένους τουρίστες και για την τουριστική βιομηχανία. Η διεθνής βιβλιογραφία παρουσιάζει τις ανησυχίες των

τουριστών για την προσωπική τους ασφάλεια και τις συνέπειες για κάθε τουριστικό προορισμό όταν οι τουρίστες χάσουν την αυτοπεποίθησή τους ότι θα είναι ασφαλείς κατά την διάρκεια των διακοπών τους σε κάποιον τουριστικό προορισμό που έχουν επιλέξει. (Prideaux, 1995) Η πρόθεση των τουριστών να επισκεφτούν έναν προορισμό επηρεάζεται από την αντίληψη τους ή την γνώση τους για τον συγκεκριμένο τουριστικό προορισμό. Σύμφωνα με τους ερευνητές Roehl και Fesenmaier (1992), οι αντιλήψεις των ταξιδιωτών για διάφορους κινδύνους έχουν αντίκτυπο στην συμπεριφορά τους. Οι κίνδυνοι που οι ταξιδιώτες συνδυάζουν με ένα προορισμό μπορεί να συμβάλλουν στο σχηματισμό μόνιμων εικόνων για τον συγκεκριμένο προορισμό. Για να αλλαχθούν αυτές οι εικόνες χρειάζονται μακροχρόνιοι και δαπανηροί μέθοδοι μάρκετινγκ. Οι ερευνητές Sonmez και Graefe (1996) αναφέρουν ότι ο βαθμός ασφάλειας των τουριστών “που νιώθουν κατά την διάρκεια διαφόρων ταξιδιωτικών καταστάσεων προσδιορίζουν το ενδιαφέρον για μελλοντικό ταξίδι. Οι προοπτικές για κίνδυνο και η αίσθηση της ασφάλειας κατά την διάρκεια του ταξιδιού εμφανίζεται να έχει μεγαλύτερη επιρροή στην αποφυγή προορισμών από ότι στην πιθανότητα επίσκεψης αυτών”. (Dimanche και Lepetic, 1999)

Από πλευράς μάρκετινγκ, είναι πολύ σημαντικό για ένα τουριστικό προορισμό να καταλάβει ότι η εγκληματικότητα και ακόμα περισσότερο η κάλυψη των γεγονότων από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης μαζί με τις αντιλήψεις των τουριστών σχετικά με την ασφάλεια τους στον ενδεχόμενο προορισμό έχουν αντίκτυπο στην εικόνα τους. Οι ερευνητές γνωρίζουν ότι η εικόνα ενός τουριστικού προορισμού αποτελεί σημαντικό παράγοντα στην επιλογή αυτού του προορισμού από τους ενδεχόμενους τουρίστες. Οι αντιλήψεις ή οι εικόνες των ενδεχόμενων τουριστών για ένα προορισμό έχουν μεγάλη επιρροή στον τουρισμό του κάθε προορισμού. (Dimanche και Lepetic, 1999)

Η ασφάλεια και η σιγουριά είναι αναγκαία προϋπόθεση για την ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας (Pizam, Tarlow and Bloom, 1997). Ένας αναπτυσσόμενος κορμός πληροφοριοδότησης τεκμηρίωσε τη σχέση μεταξύ του τουρισμού και των γεγονότων που επηρεάζουν την ασφάλεια των επισκεπτών και την ασφαλή αντίληψη. Σύμφωνα με τους Pizam και Mansfeld (1996), μια αναμενόμενη ανακάλυψη ήταν ότι “η ασφάλεια, η ησυχία και η ειρήνη είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για ευημερών τουρισμό... Πολλοί τουρίστες δε θα ξοδέψουν τα χρήματά τους για να πάνε σε ένα

προορισμό όπου η ασφάλεια και η ευημερία μπορεί να τεθεί σε κίνδυνο”. (Dimanche και Lepetic, 1999)

Πολλοί ερευνητές αναφέρουν ότι τα περιστατικά βίας και εγκληματικότητας επηρεάζουν αρνητικά την επιλογή των τουριστών για κάποιο τουριστικό προορισμό (Pizam , Tarlow and Bloom, 1997). Σφοδρά εγκλήματα είτε κοινωνικής φύσεως, όπως φόνοι βιασμοί και ένοπλες ληστείες, είτε πολιτικής φύσεως, όπως τρομοκρατικές δραστηριότητες ,έχουν επηρεάσει αρνητικά πολλούς τουρίστες στο να επιλέξουν ένα τουριστικό προορισμό και ειδικότερα ένα προορισμό που θεωρείται ανασφαλής. Σύμφωνα με τον Sonmez και τον Graefe(1996) αν οι τουρίστες νιώθουν ανασφαλείς και να απειλούνται κατά την διάρκεια της παραμονής τους σε ένα τουριστικό προορισμό τότε δεν έχουν τη διάθεση να τον επισκεφτούν ξανά. (Dimanche και Lepetic, 1999)

Οι ερευνητές Tarlow και Muehsam (1996) αναφέρουν ότι παρόλη την δημοσιότητα που έχει δοθεί στο έγκλημα κατά των τουριστών, έχει δοθεί μικρή θεωρητική ερμηνεία για την κατανόηση της σχέσης μεταξύ των δυο. Μια κεντρική ερώτηση είναι αν το έγκλημα είναι απλά μια αρνητική εξωτερίκευση του τουρισμού ή αν υπάρχουν άλλες εξηγήσεις για αυτή τη σχέση. Πιο κοινές αποδεκτές εξηγήσεις έχουν δανειστεί από την κοινωνική λογοτεχνία του εγκλήματος. (Albuquerque and McElroy, 1999)

Ως εξήγηση για τη σχέση μεταξύ εγκλήματος και τουρίστα ο Ryan (1993) δίνει μια χρήσιμη τυπολογία, η οποία αναγνωρίζει 5 είδη σεναρίων :

- Το πρώτο σενάριο είναι ο τουρίστας ως τυχαίο θύμα ο οποίος έτυχε να βρίσκεται σε λάθος μέρος τη λάθος στιγμή και γίνεται συγκεκριμένος στόχος επειδή θεωρείται ένα εύκολο “σημάδι”.
- Το δεύτερο σενάριο είναι η τοποθεσία ως εγκληματογενής τόπος συνάντησης, με νυχτερινή ζωή, ηδονιστική κουλτούρα και πολλά ενδεχόμενα θύματα, εκ των οποίων μερικά αλκοολικά και άλλα ναρκομανή.
- Το τρίτο σενάριο, η βιομηχανία ως “προμηθευτής” θυμάτων συνέβη επειδή οι τουρίστες είναι περισσότερο επιρρεπείς στο να ρισκάρουν κατά την διάρκεια των διακοπών και είναι λιγότερο πιθανό να τηρούν κάποια μέτρα αυτοπροστασίας όπως συνήθως κάνουν όταν βρίσκονται στην χώρα τους. Ο Pearce (1982) αναφέρει ότι όταν ο αριθμός των τουριστών σε ένα προορισμό μεγαλώνει τόσο και η τοπική φιλοξενία για τουρισμό γίνεται μεγαλύτερη,

αλλά ταυτόχρονα μεγαλώνει και η επιθυμία για απάτες, ληστείες ή και βιασμούς των τουριστών.

- Το τέταρτο σενάριο θεωρεί τους τουρίστες ως “ εισαγόμενη ζήτηση” για παρέκτροπες δραστηριότητες. Οι τουρίστες θέλουν να ξεφύγουν για δυο βδομάδες από τις καθημερινές ασχολίες τους και αποκτούν μια αντικοινωνική και αυτοκαταστροφική συμπεριφορά η οποία πολλές φορές μπορεί να οδηγήσει σε μικροεγκληματικές πράξεις, σε φασαρίες, σε χρήση ναρκωτικών ουσιών και σε πρόστυχες παρενοχλήσεις.
- Τέλος, το πέμπτο σενάριο θεωρεί τους τουρίστες και τους τουριστικούς πόρους ως συγκεκριμένους στόχους για εγκληματικές ενέργειες. Αυτό συνεπάγεται την αναγνώριση των τουριστών ως ομήρους αφού θεωρούνται “δικαιολογημένοι στόχοι ως σύμβολα του παγκόσμιου καπιταλισμού και αφού περιλαμβάνονται σε μια εγγυημένη δραστηριότητα της πολιτείας, τον αναγνωρισμένο εχθρό των τρομοκρατικών ομάδων ”. (Albuquerque and McElroy, 1999)

Παρόμοια, ο Schiebler, Crotts και ο Hollings(1996), αναγνώρισαν δυο θεωρίες παρμένες από την ανθρώπινη οικολογία που συμβάλλουν σε μια καλύτερη κατανόηση αυτής της σχέσης. Οι δυο θεωρίες είναι η θεωρία των δραστηριοτήτων ρουτίνα και η θεωρία των “καυτών” σημαδιών.

- Στην πρώτη, ο διαμορφωτής θεωρεί τις εγκληματικές πράξεις σαν μια συνηθισμένη δραστηριότητα για αυτά τα άτομα που έχουν υιοθετήσει ένα εγκληματικό τρόπο ζωής. Αυτό το είδος του εγκλήματος απαιτεί τρία στοιχεία: ένα ιδανικό θύμα ή στόχο, έναν παραβάτη με εγκληματικό τρόπο ζωής και μια σχετική έλλειψη των “ικανών φρουρών” της τουριστικής αστυνομίας της κάθε τουριστικής περιοχής.
- Από την άλλη πλευρά, σύμφωνα με τον Crotts (1996), η θεωρία των καυτών σημαδιών αποβλέπει σε τοποθεσίες οι οποίες “παρέχουν συγκλίνουσες δυνατότητες στις οποίες αρπαχτικά εγκλήματα μπορούν να συμβούν ”. Τα καυτά σημεία είναι ότι ο Ryan και ο Kinder (1996) περιγράφουν ως “εγκληματογενείς” περιοχές όπου υπάρχουν πολλά μπαρ, νυχτερινά κέντρα και γενικότερα μαγαζιά που προσφέρουν στους τουρίστες ναρκωτικά και πορνεία. Οι τουρίστες συχνάζοντας σε τέτοια μέρη, είτε ψάχνουν για τέτοιου

είδους δραστηριότητες είτε όχι, είναι πολύ πιθανό να πέσουν θύματα εγκληματικών πράξεων. (Albuquerque and McElroy, 1999)

Οι τουρίστες που επισκέπτονται “εγκληματογενείς” περιοχές είναι πολύ πιθανό να γίνουν θύματα εγκληματικής δραστηριότητας διότι συχνάζοντας σε νυχτερινά κέντρα και μπαρ καταναλώνουν μεγάλη ποσότητα αλκοόλ που τους καθιστούν ανίκανους να υπερασπιστούν τον εαυτό τους σε τυχόν εγκληματική επίθεση που θα δεχτούν. (Pizam, Tarlow and Bloom, 1997)

Μια έρευνα του Prideaux (1996), σε παραλίες της Αυστραλία, εξακρίβωσε συγκεκριμένα στοιχεία που παρουσιάζονται στον καθορισμό του επιπέδου εγκληματικότητας. Οι τοποθεσίες που έχουν έντονο και φτηνό επίπεδο διαβίωσης έχουν υψηλά ποσοστά εγκλημάτων. Αυτές οι περιοχές αναψυχής χαρακτηρίζονται από την προσέλκυση μεγάλων αριθμών χαμηλόμισθων εργαζομένων που αισθάνονται απογοητευμένοι και από την μεγάλη χρήση ναρκωτικών που οδηγούν σε περιπτώσεις κλοπών και διακίνησης κλεμμένων αντικειμένων. Στις τοποθεσίες αυτές υπάρχει μεγάλος αριθμός νυχτερινών κέντρων διασκέδασης στα οποία γίνεται υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ που συχνά καταλήγει σε καβγάδες και άσχημες συμπεριφορές. Τα αποτελέσματα της έρευνας του Prideaux δείχνουν ότι υπάρχει ένα μοντέλο τουριστικής ζωής τεσσάρων επιπέδων διαμέσου του τοπικού τουρισμού και των επιπέδων των οικογενειακών αξιών με επίπεδα χαμηλής εγκληματικότητας στον ηδονιστικό και στον μαζικό τουρισμό με υψηλότερα επίπεδα εγκληματικότητας. Στην περίπτωση αυτών των παραλίων, συμπεραίνεται ότι παράγοντες όπως η φύση του μάρκετινγκ προορισμού, τα είδη των διευκολύνσεων διαμονής και το μέγεθος της υποδομής ναρκωτικών είναι όλα σημαντικά στον καθορισμό των επιπέδων εγκληματικότητας. (Brunt, Mawby, Hambly, 1999)

Ο Ryan (1993) υποστηρίζει ότι οι τουρίστες μπορούν να θεωρηθούν ευπρόσβλητοι σε εγκληματικές επιθέσεις επειδή “είναι προφανείς από την ενδυμασία τους και μεταφέρουν αντικείμενα μεγάλης αξίας... είναι χαλαροί και αμέριμνοι... είναι λιγότερο πιθανόν να αποδώσουν κατηγορίες ώστε να συλληφθούν οι εγκληματίες”. Ο Gottfredson (1984) και ο Maxfield (1987) υποστηρίζουν ότι στην λογοτεχνία του εγκλήματος υπάρχουν παρόμοιες θεωρίες που εξηγούν τον κίνδυνο που υπάρχει σύμφωνα με τον καθημερινό τρόπο ζωής. Αυτό που είναι προφανές είναι ότι ο αριθμός των τουριστών είναι ιδιαίτερα μεγάλος, ειδικότερα στις φτωχότερες χώρες, και γι’ αυτό τον λόγο γίνονται εύκολοι στόχοι για τους εγκληματίες της τουριστικής περιοχής που επισκέπτονται. Επίσης, οι τουρίστες μπορεί να έχουν άγνοια των

επικίνδυνων τοποθεσιών και εκθέτουν “μια κουλτούρα απροσεξίας” ,αφού η συμπεριφορά τους είναι διαφορετική από αυτή που έχουν όταν βρίσκονται στην χώρα τους. Για παράδειγμα, όταν επισκέπτονται ένα τουριστικό προορισμό μπορεί να βρίσκονται το περισσότερο χρονικό διάστημα της ημέρας εκτός ξενοδοχείου που μπορεί να θεωρηθεί μια συνήθεια αρκετά επικίνδυνη. (Brunt, Mawby, Hambly, 1999)

Οι τουρίστες, εκτός το ότι έχουν “ρισοκίνδυνη” συμπεριφορά αφού συχνάζουν σε νυχτερινά κέντρα για πολλές ώρες και καταναλώνουν μεγάλες ποσότητες αλκοόλ καθιστώντας τους εαυτούς τους ανίκανους να τους υπερασπιστούν, έχουν χαρακτηριστικά που τους καθιστούν ευάλωτους στο να γίνουν θύματα εγκληματικών γεγονότων και σε άλλους τομείς, οι οποίοι είναι οι ακόλουθοι: (Pizam, Tarlow and Bloom, 1997)

- Όντας μη συνηθισμένοι στο καινούριο περιβάλλον που έχουν επισκεφθεί, μερικές φορές καταλήγουν σε ερημικές παραλίες ή σε ακρόφημες περιοχές που γίνονται θύματα μικροπωλητών ναρκωτικών ουσιών ή κακοποιών (Albuquerque and McElroy, 1999).
- Θεωρούνται “δελεαστικοί” στόχοι από τους μικροεγκληματίες μιας τουριστικής περιοχής διότι μεταφέρουν μεγάλα χρηματικά ποσά και άλλα αντικείμενα αξίας. (Pizam , Tarlow and Bloom, 1997).
- Πολλές φορές έχουν άγνοια της γλώσσας ή της τοπικής διαλέκτου, της περιοχής που επισκέπτονται κι είναι εύκολο να γίνουν αντιληπτοί ως τουρίστες (Pizam , Tarlow and Bloom, 1997).
- Επίσης, σύμφωνα με έρευνα της British Crime Survey, ένα άλλο είδος εγκληματικής ενέργειας που παρουσιάζεται κατά των τουριστών είναι οι ληστείες αυτοκινήτων και αντικειμένων στα κλειδωμένα ή μη κλειδωμένα ή ασυνόδευτα αυτοκίνητά τους. (Albuquerque and McElroy, 1999) Οι τουρίστες συνηθίζουν να αφήνουν τα ενοικιασμένα αυτοκίνητα τους παρκαρισμένα σε γνωστές παραλίες και να αφήνουν μέσα σε αυτά τσάντες, πορτοφόλια, και φωτογραφικές μηχανές μεγάλης αξίας

Οι πιθανότητες που έχουν οι τουρίστες να πέσουν θύματα εγκληματικότητας σε σχέση με τις πιθανότητες που έχουν οι μόνιμοι κάτοικοι είναι ένα θέμα που ερευνάται. Παρόλο που μπορεί να θεωρηθεί πιθανό ότι οι τουρίστες έχουν τις ίδιες πιθανότητες να πέσουν θύματα εγκληματικότητας με τους μόνιμους κατοίκους μιας τουριστικής περιοχής, το γεγονός ότι οι τρόποι συμπεριφοράς τους είναι τόσο

διαφορετικοί αποδεικνύει το αντίθετο. (Brunt, Mawby, Hambly, 1999) Στατιστικά έχουν περισσότερες πιθανότητες να πέσουν θύματα εγκληματικότητας από ότι οι κάτοικοι της περιοχής. Ένας παροδικός πληθυσμός με τοπικού, εγχώριου και διεθνούς γεγονότος συμμετέχοντες αυξάνει τους στόχους για εγκληματικότητα. Η τάση ορισμένων τουριστών να ελαττώνουν την ανησυχία τους για ασφάλεια κατά τη διάρκεια των διακοπών τους, να παίρνουν το ρίσκο και να μπαίνουν σε μη γνωστά για αυτούς μέρη αυξάνει την πιθανότητα της εγκληματικής πράξης. (Barker, Page and Meyer, 2001)

Το ερώτημα κατά πόσο οι τουριστικές περιοχές είναι περιοχές με εγκληματική δραστηριότητα είναι θέμα έρευνας για πολλούς τουριστικούς προορισμούς. (Brunt, Mawby και Hambly, 1999). Τουριστικοί προορισμοί όπως το Ρίο ντε Τζανέιρο, η Βραζιλία, η Φλόριντα, η Παπούα Νέα Γουινέα, το Γιοχάνεσμπουργκ, η Δημοκρατία της Νότιας Αφρικής (Κέιπ Τάουν) και άλλοι προορισμοί υποφέρουν από τη μείωση των διεθνών επισκέψεων λόγω του μεγάλου αριθμού δημοσιευμένων περιστατικών εγκλημάτων. (Pizam , Tarlow and Bloom, 1997). Στρατηγικές μάρκετινγκ πρέπει να ακολουθηθούν για να μπορούν είτε να παρακολουθηθούν οι τουριστικές αντιλήψεις είτε ακόμα και να ενισχυθούν ή να αλλάξουν. Παρόλα αυτά, λίγες έρευνες έχουν δημοσιευτεί σχετικά με τις απαραίτητες στρατηγικές μάρκετινγκ που χρειάζονται για την απarıθμηση των αποτελεσμάτων μιας κρίσης σε ένα τουριστικό προορισμό, καθώς και σχετικά με την αποτελεσματικότητά τους. (Dimanche και Lepetic, 1999)

2.1.1 ΕΥΡΩΠΗ

2.1.1.1 ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Όπως φαίνεται, συνολικά, ο τουρισμός συμβάλλει στην αύξηση της εγκληματικότητας και οι τουρίστες γίνονται ευάλωτοι στα εγκλήματα και ειδικότερα όταν παρασύρουν τους εαυτούς τους σε επικίνδυνες συμπεριφορές. Ο τουρισμός φαίνεται ότι παρέχει συγκεκριμένες καταστάσεις για εγκληματίες όπου τα κέρδη από εγκλήματα ενάντια σε τουρίστες είναι υψηλά ενώ ο κίνδυνος για εξιχνίαση του εγκλήματος και καταδίκη των εγκληματιών είναι χαμηλός. Ωστόσο, τα αποτελέσματα των εγκλημάτων στην τουριστική βιομηχανία μπορεί να είναι καταστροφικά αναφορικά με την επιρροή της αναμενόμενης δημοσιότητας που μπορεί να έχει στην αντίληψη των τουριστών για ένα τουριστικό προορισμό. Τέτοιες απόψεις οδήγησαν

στη διεξαγωγή έρευνας με σκοπό την εξακρίβωση της φύσης της τουριστικής εγκληματικότητας και του φόβου των Βρετανών τουριστών να γίνουν θύματα εγκληματικών πράξεων. (Brunt, Mawby και Hambly, 1999)

Μια αρχική δυσκολία που εμφανίζεται στη διεξαγωγή μιας τέτοιας έρευνας είναι να επιτευχθεί πρόσβαση σε ένα κατάλληλο δειγματικό κοινωνικό πλαίσιο. Ίσως ήταν πιθανό να διεξαγόταν μια έρευνα του γενικού κοινωνικού πλαισίου, αλλά περιορισμένες πηγές σήμαιναν ότι μια εθνική έρευνα τέτοιου είδους δεν θα ήταν πρακτική. Επιπλέον, ήταν σημαντικό για την έρευνα να εστιάσει σε ερωτώμενους που πρόσφατα βρισκότουσαν σε διακοπές. Προσεγγίσεις σε tour operators για να επιδιώξουν πρόσβαση στους πελάτες τους φάνηκαν άκαρπες, κυρίως εξαιτίας της απροθυμίας να δώσουν σημασία στην εγκληματικότητα ως τουριστικό πρόβλημα. Σαν αποτέλεσμα όλων των παραπάνω προβλημάτων ήταν ότι η προσέγγιση επιτεύχθηκε με την Ένωση Καταναλωτών της Μεγάλης Βρετανίας η οποία, ανάμεσα σε άλλα ενδιαφέροντα, δημοσιεύει μια εφημερίδα με τίτλο "Holiday Which", η οποία περιέχει ένα μηνιαίο περιοδικό της τάξεως των 140 χιλιάδων αντίτυπων. Η Ένωση Καταναλωτών συμφώνησε να εσωκλείσει ένα ταχυδρομικό ερωτηματολόγιο με ένα γράμμα σε μορφή ταχυδρομικής επιστολής στους αναγνώστες, όπου επεξηγούσε τους λόγους διεξαγωγής της έρευνας. Έτσι, ένα τυχαίο δείγμα 1100 συνδρομητών παρέλαβε ένα ερωτηματολόγιο μαζί με το περιοδικό στις αρχές του έτους 1998. Ένα σύνολο 514 ερωτηματολογίων επέστρεψε, δίνοντας ένα ποσοστό ανταπόκρισης 47%. Αυτό το γεγονός παρουσιάζει μια ικανοποιητική απάντηση δεδομένου ότι οι επιστολές υπόμνησης ή οι παρακολουθήσεις προόδου δεν ήταν εφικτές και δεδομένου του μεγέθους του ερωτηματολογίου (Brunt, Mawby και Hambly, 1999)

Το ερωτηματολόγιο κάλυπτε 90 ερωτήσεις σχετικές με διακοπές, αντιλήψεις και εμπειρίες εγκλημάτων και σχετικές με δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτώμενων. Εξαιρώντας αυτό το τελευταίο μέρος, το ερωτηματολόγιο ήταν χωρισμένο σε 6 μέρη. Το τέταρτο μέρος, που αφορούσε τις προηγούμενες διακοπές τους, οι ερωτώμενοι καλέστηκαν να απαντήσουν πως είχαν περάσει τον ελεύθερο χρόνο τους. Αυτό περιελάμβανε εάν είχαν διακινδυνέψει να βγουν εκτός καταλύματος το βράδυ και που είχαν πάει. Το πέμπτο μέρος, περιελάμβανε ερωτήσεις που αφορούσαν τις αντιλήψεις για εγκληματικότητα, αγένεια μόνιμων κατοίκων του προορισμού που είχαν επισκεφτεί και ασφάλεια κατά τη διάρκεια παραμονής. Τέλος, το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε μια λίστα με 7 είδη εγκληματικών πράξεων και οι

ερωτώμενοι καλέστηκαν να απαντήσουν εάν είχαν γίνει θύματα κάποιας από αυτές τις πράξεις στις προηγούμενες διακοπές τους. (Brunt, Mawby και Hambly, 1999)

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν, οι κοινοί τουριστικοί προορισμοί που προτιμήθηκαν από τους ερωτώμενους για τις προηγούμενες διακοπές τους ήταν η Ισπανία (συμπεριλαμβανομένου τα Κανάρια Νησιά και οι Βαλεαρίδες Νήσοι) σε ποσοστό 19%, η Γαλλία σε ποσοστό 10%, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής σε ποσοστό 10% και η Μεγάλη Βρετανία σε ποσοστό 8%. (Brunt, Mawby και Hambly, 1999)

Επίσης, οι ερωτώμενοι καλέστηκαν να απαντήσουν σε μια ερώτηση σχετικά με τους παράγοντες που επηρέασαν τις επιλογές τους για τον τουριστικό προορισμό που επισκέφτηκαν στις προηγούμενες διακοπές τους. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ένα ευχάριστο περιβάλλον ήταν πρώτο στις προτιμήσεις των ερωτώμενων και ακολούθησαν ο ωραίος καιρός και το ωραίο σκηνικό. Είναι αξιοσημείωτο ότι περισσότεροι από τους μισούς ερωτώμενους της έρευνας (ποσοστό 53,2%) επηρεάστηκαν από έναν ασφαλή τουριστικό προορισμό και στην ιεραρχία των προτιμήσεων αυτή η μεταβλητή κατέλαβε την 6^η θέση. Σύμφωνα με τους ερευνητές Crompton (1979), Gilbert (1991) και Krippendorf (1987), τα παραπάνω αποτελέσματα είναι παρόμοια με αποτελέσματα άλλων ερευνών που έχουν δημοσιευτεί στην τουριστική λογοτεχνία. (Brunt, Mawby και Hambly, 1999)

Τέλος, οι ερωτώμενοι καλέστηκαν να απαντήσουν εάν είχαν ή δεν είχαν γίνει θύματα κάποιας από τις 7 εγκληματικές πράξεις που αναφέρονταν στην έρευνα, οι οποίες ήταν :

- κλοπή αυτοκινούμενου οχήματος,
- κλοπή από αυτοκινούμενο όχημα,
- διάρρηξη,
- κλοπή από άτομα/αντικείμενα προσωρινά εγκαταλελειμμένα,
- απόπειρα κλοπής από άτομα/αντικείμενα προσωρινά εγκαταλελειμμένα,
- βία,
- απειλές.

Συνολικά, 92 περιστατικά παρατέθηκαν από 50 ερωτώμενους. Αυτό ερμηνεύεται σε ποσοστό συχνότητας περιστατικού (εγκληματικού) κατά προσέγγιση 18%. Δεδομένου ότι οι ερωτώμενοι ρωτήθηκαν μόνο εάν είχαν ή δεν είχαν εμπειρία από κάποια από τις 7 αναφερόμενες εγκληματικές πράξεις, το ποσοστό συχνότητας

περιστατικού αποκλείει περιπτώσεις όπου οι ερωτώμενοι υπέφεραν σε περισσότερα από ένα έγκλημα οποιασδήποτε κατηγορίας. Αναπτύσσοντας αυτά τα δεδομένα, το ποσοστό συχνότητας περιστατικού κατά τη διάρκεια των διακοπών μπορεί να πολλαπλασιαστεί προκειμένου να αντιπροσωπεύσει το κατά προσέγγιση ετήσιο ποσοστό συχνότητας περιστατικού. Στην περίπτωση αυτή, δεδομένου ότι ο μέσος όρος διάρκειας των διακοπών των τουριστών ήταν 2 εβδομάδες, τα ποσά έπρεπε να πολλαπλασιαστούν με το 26. Παρόλα αυτά, μια ομάδα ερευνητών αναφέρει ότι κοινότοπες δημοσκοπήσεις για την εγκληματικότητα, όπως η Βρετανική Δημοσκόπηση για Εγκληματικότητα, παρουσιάζουν δεδομένα από μια ομάδα των 10 χιλιάδων ερωτώμενων/μόνιμων κατοίκων. Για να γίνει σύγκριση, τα δεδομένα της παραπάνω έρευνας παρουσιάστηκαν ως είχαν και τα δεδομένα της Βρετανικής Δημοσκόπησης για Εγκληματικότητα διαιρέθηκαν με το 26. (Brunt, Mawby και Hambly, 1999)

Σύμφωνα με τα δεδομένα της παραπάνω έρευνας, οι κλοπές αυτοκινούμενων οχημάτων και οι κλοπές από αυτοκινούμενα οχήματα είχαν δείκτη 204 η κάθε μια κατηγορία, ενώ η Βρετανική Δημοσκόπηση για Εγκληματικότητα εκτίμησε ότι οι δείκτες ήταν 10 και 48, αντίστοιχα. Ο δείκτης για διάρρηξη (μη συμπεριλαμβανομένων των αποπειρών) που παρουσίασε η έρευνα ,παρόμοια, υπερέβηκε τον δείκτη για διάρρηξη (συμπεριλαμβανομένων των αποπειρών) που παρουσίασε η Βρετανική Δημοσκόπηση για Εγκληματικότητα, ο οποίος ήταν 32. Παρόμοια, ο δείκτης για βία ήταν αρκετά υψηλότερος από αυτόν της Βρετανικής Δημοσκόπησης για Εγκληματικότητα, ο οποίος ήταν 34. Οι κατηγορίες “κλοπή από άτομα/αντικείμενα προσωρινά εγκαταλελειμμένα” και “απόπειρα κλοπής από άτομα/αντικείμενα προσωρινά εγκαταλελειμμένα” που υπήρχαν στην έρευνα δεν βρήκαν αντίστοιχες κατηγορίες για σύγκριση από την Βρετανική Δημοσκόπηση για Εγκληματικότητα, παρόλα αυτά, δείκτες για παρεμφερείς κατηγορίες υπερέβησαν ένα εκτιμώμενο δείκτη 129 για βανδαλιστικά εγκλήματα της Βρετανικής Δημοσκόπησης για Εγκληματικότητα, τα οποία συμπτωματικά περιλάμβαναν κλοπές δίτροχων. Το σαφές συμπέρασμα που εξάχθηκε από την έρευνα είναι ότι οι ερωτώμενοι της έρευνας γενικότερα έχουν περισσότερες πιθανότητες να γίνουν θύματα εγκληματικών πράξεων ως τουρίστες σε διάφορους τουριστικούς προορισμούς από ότι όταν βρίσκονται στη χώρα τους. (Brunt, Mawby και Hambly, 1999)

2.1.2 ΑΜΕΡΙΚΗ

Σύμφωνα με αναφορές του Sunday Mail (29 May 1994), μολονότι οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής έχουν προηγούμενο ιστορικό ως μια χώρα με διαδεδομένη εγκληματικότητα, συνεχίζουν να προσελκύουν διεθνείς τουρίστες σύμφωνα με τις προβλέψεις του Αμερικανικού Ταξιδιωτικού και Τουριστικού Συλλόγου, του οποίου οι προβλέψεις ήταν 47 εκατομμύρια επισκέπτες το έτος 1995. Οι αποτιμημένες τουριστικές δαπάνες το έτος 1994 θα ανερχόντουσαν στα 79,2 δισεκατομμύρια δολάρια δημιουργώντας ένα πλεόνασμα στην τουριστική κίνηση της τάξεως των 22,1 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Ο Αμερικάνικος Ταξιδιωτικός και Τουριστικός Σύλλογος εκτίμησε ότι 3,65 εκατομμύρια επισκέπτες θα έφταναν από την Ιαπωνία το έτος 1994 ενώ η Γερμανία εκτιμήθηκε ότι θα στείλει 1,89 εκατομμύρια τουρίστες. Αρνητικές αναφορές εγκλημάτων ενάντια σε τουρίστες είχαν τεράστιες πιθανότητες να βλάψουν σε μεγάλο βαθμό την αμερικάνικη τουριστική βιομηχανία. Αναφορά του Courier Mail (29 Μαρτίου 1994) καταγράφει ότι ο θάνατος ενός Ιάπωνα φοιτητή σε μια ληστεία στο σταθμό τραίνων της Μασαχουσέτης το έτος 1993 και οι πυροβολισμοί δυο Ιαπώνων φοιτητών σε ένα σούπερ-μάρκετ στο Λος Άντζελες το Μάρτιο του 1993 είχαν ευρεία γνωστοποίηση στον Ιαπωνικό Τύπο και παρότρυναν τον Ιάπωνα Υπουργό Εξωτερικών να προειδοποιήσει τους Ιάπωνες τουρίστες που είχαν σκοπό να επισκεφτούν τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής να είναι προσεχτικοί. (Prideaux, 1995)

2.1.2.1 ΦΛΟΡΙΝΤΑ

2.1.2.1.1 ΜΑΪΑΜΙ

Οι πιθανότητες που έχουν οι τουρίστες να γίνουν θύματα εγκληματικών πράξεων καθορίζονται από τα υπάρχοντα επίπεδα των εγκληματικών δραστηριοτήτων. Αυτό, όμως, μπορεί να είναι ανεξάρτητο από το επίπεδο του τουρισμού. Προσοχή πρέπει να δοθεί στον διαχωρισμό των εγκληματικών και τουριστικών δραστηριοτήτων. Για παράδειγμα, εγκλήματα ενάντια σε τουρίστες έχουν προκύψει γενικότερα σε περιοχές που έχουν καθοριστεί ως τουριστικές ζώνες, αλλά μετά από μια πιο λεπτομερή έρευνα συμπεραίνεται ότι οι τουρίστες έχουν γίνει τυχαία θύματα εγκληματικών πράξεων σε ζώνες που συνήθως δεν επισκέπτονται τουρίστες. Για παράδειγμα, σύμφωνα με την “Daily Telegraph” (12 Οκτωβρίου 1991) και τον B.Davidson η

επίθεση κατά των Τζόουν και Ρόουζ Χάιγουορντ, ένα ηλικιωμένο ζευγάρι Βρετανών τουριστών το οποίο εξαφανίστηκε με το ενοικιαζόμενο αυτοκίνητο του από το αεροδρόμιο κι έχοντας προορισμό το Μαϊάμι της Φλόριντας τον Αύγουστο του έτους 1991, διαδραματίστηκε όταν τυχαία ξέφυγαν από την πορεία που έπρεπε να ακολουθήσουν και κατέληξαν σε μη τουριστικές κεντρικές περιοχές. (Ryan, 1993)

Η Φλόριντα έχει δεχτεί μεγάλη διαφήμιση για τις τραγωδίες των επισκεπτών της κατά τη διάρκεια παραμονής τους. Τα περιστατικά αυτά έχουν δώσει την εντύπωση σε μερικούς ενδεχόμενους επισκέπτες ότι η Φλόριντα είναι ένας μη ασφαλής προορισμός για να τον επισκεφτούν. Ενώ η Φλόριντα αντιμετωπίζει ένα πρόβλημα εγκληματικότητας που απαιτεί μια δυνατή και σταθερή αντιμετώπιση αφού υπάρχουν πάρα πολλά θύματα που είναι είτε μόνιμοι κάτοικοι είτε επισκέπτες, η αντίληψη ενός εξαιρετικά μη ασφαλές κράτους είναι ένα θέμα αρκετά ανησυχητικό. Αυτή η αντίληψη διακινδυνεύει μια ετήσια βιομηχανία η οποία ξοδεύει δισεκατομμύρια δολάρια και θεωρείται μια από τις μεγαλύτερες των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Παρόλα αυτά, η τουριστική βιομηχανία της Φλόριντα δέχτηκε μια μικρή μείωση τα έτη 1993 και 1994, η οποία οφειλόταν στην “εικόνα” της Φλόριντας ως μη ασφαλές τουριστικός προορισμός. (Υπουργείο Δικαιοσύνης Φλόριντας, 1996)

Ο ερευνητής Robinson (1994) αναφέρει ότι η πιθανότητα να γίνει κάποιος θύμα εγκληματικής ενέργειας στην Φλόριντα, η οποία προσέλκυσε το 29% των διεθνών τουριστών που θέλησαν να επισκεφτούν τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής το έτος 1993, συνοψίστηκε από μια Λονδρέζικη τοπική εφημερίδα που έγραψε ότι “έρχονται στην ηλιόλουστη Φλόριντα και δολοφονούνται για το τίποτα απολύτως” ύστερα από μια συρροή 10 θανάτων αλλοδαπών τουριστών από πυροβολισμούς κατά την περίοδο από το έτος 1992 έως το έτος 1993. (Prideaux, 1995)

Στην περιοχή της Φλόριντας, σύμφωνα με τους ερευνητές Pizam και Mansfeld (1996), ένα “ξέσπασμα” εγκλημάτων εναντίον τουριστών το 1993, προκάλεσε μια μείωση σε ποσοστό 11% στον αριθμό των διεθνών τουριστών και μια μείωση σε ποσοστό 16% στον αριθμό των Καναδέζων τουριστών, κατά τη διάρκεια των πρώτων επτά μηνών του 1994. Ο αριθμός των ευρωπαϊών επισκεπτών μειώθηκε περίπου στο 20%. Ειδικότερα, το ποσοστό των Βρετανών και Γερμανών τουριστών, η κορυφή της ευρωπαϊκής αγοράς για την Φλόριντα και οι δυο χώρες που έχουν ένα αριθμό πολιτών που έχουν πέσει θύματα επίθεσης ή δολοφονίας κατά τη διάρκεια επίσκεψης τους στη Φλόριντα, μειώθηκε κατά 22%. Γενικότερα, το μερίδιο του ποσοστού των

αλλοδαπών τουριστών της Φλόριντας στην Αμερική έχει μειωθεί από 23% σε 20% τους πρώτους επτά μήνες του 1994. (Pizam , Tarlow and Bloom, 1997)

Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ,κατά καιρούς, δημοσιεύουν εγκληματικές πράξεις εναντίον διεθνών τουριστών σε τουριστικούς προορισμούς, όπως στη Φλόριντα, ακόμα κι όταν ο αριθμός αυτών των πράξεων μειώνεται συνεχώς. Τέτοιου είδους δημοσιεύματα συνήθως προκαλούν πανικό στους ενδεχόμενους επισκέπτες ενός προορισμού. (Pizam , Tarlow and Bloom, 1997)

Υπάρχουν ορισμένα παραδείγματα που αποδεικνύουν το παραπάνω γεγονός. Ένα παράδειγμα είναι, σύμφωνα με τους ερευνητές Schiebler, Crotts και Hollinger (1992), η δημοσίευση από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ορισμένων περιστατικών δολοφονίας τουριστών στην περιοχή της Φλόριντας το έτος 1992. Η δημοσίευση αυτή είχε ως αποτέλεσμα την μείωση του τουρισμού της περιοχής. Παρόλα αυτά, υπήρχαν δημοσιεύσεις που τόνιζαν ότι για την ίδια περίοδο τέτοιου είδους περιστατικά όχι όμως ενάντια σε τουρίστες αλλά σε μόνιμους κατοίκους της περιοχής μειώθηκαν. Όντως, οι αντιλήψεις έγιναν πραγματικότητα. Μια από τις στρατηγικές μάρκετινγκ πρέπει να παρακολουθήσει τις αντιλήψεις των πελατών για ένα προορισμό και ταυτόχρονα να τις ενισχύσει ή να τις αλλάξει με τη βοήθεια των συστατικών του “μάρκετινγκ mix”. Οι ερευνητές Tilson και Stacks (1997) σημειώνουν ότι αντίστοιχο παράδειγμα αναφέρεται σε μια έρευνα σχετικά με τις προσπάθειες δημοσίων σχέσεων για την προώθηση μια θετικής εικόνας της περιοχής του Μαϊάμι. (Dimanche και Lepetic, 1999)

Άλλο παράδειγμα είναι ότι οι ερευνητές Schiebler, Crotts και Hollinger (1996) αναφέρουν ότι οι τραγικοί θάνατοι μιας εγκύου Γερμανίδας μητέρας στο Μαϊάμι, στη Φλόριντα κι ενός Βρετανού τουρίστα κοντά στο Ταλαχάσι, στη Φλόριντα ακολουθούμενοι από μια σειρά άλλων εγκληματικών γεγονότων που έλαβαν χώρα στο συγκεκριμένο κράτος προκάλεσαν το ενδιαφέρον των εθνικών και των παγκόσμιων Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης που υπέβαλλαν ότι η εγκληματικότητα κατά των τουριστών της Φλόριντας είναι αρκετά διαδεδομένη και αυξανόμενη. Αντιθέτως, κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου, τα επίσημα κρατικά στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι ο αριθμός των δημοσιευμένων εγκλημάτων κατά των επισκεπτών της περιοχής έχει μειωθεί. Δυστυχώς, “η αντίληψη έγινε πραγματικότητα” στην τουριστική βιομηχανία και αυτά τα στατιστικά στοιχεία δεν έχουν καθησυχάσει αρκετά τους αναμενόμενους τουρίστες της Φλόριντας και έχουν

ως αποτέλεσμα τη μείωση προσέλευσης τουριστών. (Pizam , Tarlow and Bloom, 1997)

Παρόλες τις δυσκολίες που έχει αντιμετωπίσει η περιοχή της Φλόριντας, πολλές αναφορές παρουσιάζουν ότι η τουριστική της βιομηχανία προσπάθησε να “αναπηδήσει” δυναμικά, έχοντας ως δυνατό κίνητρο εκατοντάδες νέες θέσεις εργασίας, χωρίς όμως να παραλείπει την επιρροή της εγκληματικότητας στον τουρισμό. Τα περιστατικά των τελευταίων τριών χρόνων έχουν δείξει την ευμετάβλητη φύση της βιομηχανίας και την μεγάλη απειλή της “μαυρισμένης” εικόνας της Φλόριντας. (Υπουργείο Δικαιοσύνης Φλόριντας, 1996)

Ύστερα από αίτηση του Κυβερνήτη Buddy McKay, το Υπουργείο Δικαιοσύνης της Φλόριντας έκανε μια αναφορά σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση των εγκλημάτων που διαπράττονται εναντίον των τουριστών που επισκέπτονται την Φλόριντα. Τα στοιχεία της αναφοράς, σε αντίθεση με όλα τα παραπάνω στοιχεία, έδειξαν ότι υπήρχε μια αύξηση του αριθμού των τουριστών που θέλησαν να επισκεφτούν την Φλόριντα το έτος 1995 (42 εκατομμύρια επισκέπτες) σε σχέση με το έτος 1994 (40 εκατομμύρια επισκέπτες). Το έτος 1994, μόνο το 0.07% των επισκεπτών έγιναν θύματα εγκληματικών επιθέσεων και από το σύνολο των επισκεπτών μόνο το 0,006% είχε πληγωθεί από κάποια επίθεση. Από όλα τα αναφερόμενα θύματα επιθέσεων στη περιοχή της Φλόριντας το έτος 1994, λιγότερο από το 2,5% ήταν μη μόνιμοι κάτοικοι (χαμηλότερο από το 3,5% που ήταν το έτος 1990). Η πλειοψηφία των επισκεπτών της Φλόριντας δεν γίνονται θύματα εγκληματικών επιθέσεων κατά τη διαμονή τους στη Φλόριντα. Επίσης, η αναφορά έδειχνε ότι αντίθετα με τις εικόνες που παρουσιάζουν τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, το ποσοστό εγκληματικότητας της Φλόριντας μειώθηκε σχεδόν 5% από το 1990. Το ποσοστό της βίαιης εγκληματικότητας μειώθηκε σχεδόν 7% κατά την διάρκεια αυτής της περιόδου. Τα στοιχεία για τους πρώτους έξι μήνες του έτους 1995 δείχνουν τη μεγαλύτερη πτώση στην δημοσιευμένη εγκληματικότητα που είχε χρόνια να συμβεί. Οι δολοφονίες είναι μειωμένες σε αριθμό και σε ποσοστό. Η μείωση των δολοφονιών από το έτος 1990 έως το έτος 1994 έφτασε το 17%. Το σχέδιο για το έτος 1995 δείχνει μια μείωση της τάξεως 15% στον αριθμό των ανθρωποκτονιών από το έτος 1994 και ίσως είναι ο πρώτος χρόνος από το έτος 1978 όπου η Φλόριντα θα αναφέρει λιγότερους από 1000 φόνους. Ενώ υπάρχει μεγάλη ανησυχία, ειδικότερα για την τάση ενάντια σε νεαρά θύματα, οι βίαιες σεξουαλικές επιθέσεις το έτος 1994 μειώθηκαν από το προηγούμενο έτος σε ποσοστό για 100 χιλιάδες (4,5%) και σε

αριθμό (2,5%). Οι ληστείες, που ίσως αποτελούν το πιο ανησυχητικό έγκλημα κατά των τουριστών της περιοχής της Φλόριντας μετά τις εγκληματικές πράξεις των δολοφονιών, έδειξαν μια σταθερή μείωση σε ποσοστό (20,6%) και σε αριθμό (16,2%) από το 1990. (Υπουργείο Δικαιοσύνης Φλόριντας, 1996)

Σύμφωνα με δημοσίευμα των ερευνητών Milman και Bach (1999), το 95,7% των ερωτηθέντων σε μια έρευνα τους σχετικά με τον αν η Φλόριντα μπορεί να θεωρηθεί ασφαλής τουριστικός προορισμός απάντησαν ότι θα μπορούσαν να θεωρήσουν την περιοχή της Φλόριντας ως ασφαλή τουριστικό προορισμό. (George, 2003)

2.1.2.1.2 ΟΡΛΑΝΤΟ

Η Μητροπολιτική περιοχή του Ορλάντο της Φλόριντας είναι ο κύριος τουριστικός προορισμός των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Το έτος 1994, το Ορλάντο δέχτηκε ένα σύνολο 15 εκατομμυρίων τουριστών από άλλες πολιτείες, εκ των οποίων τα 2,3 εκατομμύρια τουρίστες ήταν διεθνείς τουρίστες. Η πλειοψηφία των εγχώριων τουριστών (81%) επισκέφτηκαν την περιοχή για αναψυχή και παρέμειναν κατά μέσο όρο 5,7 νύχτες, ενώ οι διεθνείς τουρίστες παρέμειναν κατά μέσο όρο 7,2 νύχτες. Οι τέσσερις μεγαλύτερες αγορές για τον διεθνή τουρισμό του Ορλάντο, οι οποίες όλες μαζί αποτελούν το 50% των συνολικών αγορών, είναι το Ηνωμένο Βασίλειο, η Βραζιλία, η Γερμανία και η Βενεζουέλα. Σύμφωνα με το Επαρχιακό Συνέδριο του Όραντζ/Ορλάντο και το Γραφείο Επισκεπτών (1995), εκτιμάται ότι το άμεσο οικονομικό αντίκτυπο είναι 10,67 δισεκατομμύρια δολάρια για τον εγχώριο τουρισμό και 3,73 δισεκατομμύρια δολάρια για τον διεθνή τουρισμό. Εξάλλου, το Ορλάντο, επειδή βρίσκεται στην Φλόριντα, υποφέρει από το συνολικό αρνητικό αποτέλεσμα που έχει προκληθεί από βίαιες εγκληματικές ενέργειες εναντίον των τουριστών σε αυτή την πολιτεία. (Pizam, Tarlow and Bloom, 1997)

Η Μητροπολιτική περιοχή του Ορλάντο της Φλόριντας, όπως και η Νέα Ορλεάνη της Λουιζιάνας, θεωρείται από τις μεγαλύτερες Αμερικανικές τουριστικές περιοχές που έχουν υποφέρει είτε άμεσα είτε έμμεσα από εγκληματικότητα. Ενώ η Νέα Ορλεάνη έχει επηρεαστεί αρνητικά επειδή οι τουρίστες έχουν γίνει θύματα εγκληματικών πράξεων και τα εθνικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης έχουν απεικονίσει την Αστυνομική Δύναμη της περιοχής με δυσμενή τρόπο, το Ορλάντο υφίσταται τα

αποτελέσματα της αρνητικής διαφήμισης που προκαλείται από τη βία ενάντια σε τουρίστες σε άλλες τοποθεσίες της Φλόριντας. (Pizam , Tarlow and Bloom, 1997)

“Αν αυτό (έγκλημα) συμβαίνει στη Φλόριντα, είναι ειδήσεις σε ολόκληρο τον κόσμο”. Το Γραφείο του Σερίφη της Επαρχίας Όραντζ είναι πολύ ευαίσθητο στο γεγονός ότι ακόμα κι αν ένας τουρίστας δολοφονείται 30 μίλια από το Ορλάντο, οι επικεφαλίδες των παγκόσμιων εφημερίδων θα αναφέρουν ότι τα θέλγητρα του Ορλάντο ίσως να μην είναι ασφαλή. Μια τέτοια αναγνώριση της σημασίας του να διατηρείς τους τουρίστες ασφαλείς έχει πιέσει το Γραφείο του Σερίφη της Επαρχίας Όραντζ να θεσπίσει ένα σύνολο προγραμμάτων και να υπερδραστηριοποιηθεί. (Pizam, Tarlow and Bloom, 1997)

2.1.2.2 ΚΑΡΑΪΒΙΚΗ

2.1.2.2.1 ΤΖΑΜΑΙΚΑ

Σύμφωνα με το σενάριο του Ryan (1993) οι τουρίστες στην περιοχή της Καραϊβικής το τελευταίο πράγμα που περιμένουν είναι να γίνουν θύματα ληστείας ή κλοπής. Το πρώτο πράγμα που τους ενδιαφέρει είναι η ξεκούραση και η διασκέδαση και δίνουν λιγότερη σημασία στην προσωπική τους ασφάλεια. Παρόλες τις φιλικές προειδοποιήσεις από το προσωπικό του ξενοδοχείου, των οδηγών ταξί και των τοπικών αρχών της περιοχής της Καραϊβικής πολλοί τουρίστες δεν λαμβάνουν τις απαραίτητες προφυλάξεις που θα είχαν στη χώρα τους.. Τα δωμάτια των ξενοδοχείων δεν είναι συχνά απόλυτα ασφαλή και αφήνοντας χρήματα, κοσμήματα, λεφτά γίνονται εύκολος στόχος και θεωρούνται ως στόχοι που έχουν “φορητά πλούτη”. Επιπλέον, οι τουρίστες είναι πολύ πιθανό να εξυπηρετούνται από άτομα που έχουν σκοπό να τους εξαπατήσουν είτε γιατί είναι μικροπωλητές ναρκωτικών ουσιών, είτε γιατί είναι ανέντιμοι και θέλουν να τους αποπλανήσουν, αφού συνήθως οι τουρίστες θεωρούνται άτομα που εκθέτουν τους εαυτούς τους σε κίνδυνο λόγω της απρόσεκτης συμπεριφοράς τους. (Albuquerque and McElroy, 1999)

Σε ορισμένες περιπτώσεις οι τουρίστες που δέχονται μια εγκληματική επίθεση δεν έχουν σκοπό να την αναφέρουν στην τοπική αστυνομία διότι πιστεύουν ότι είναι περίπλοκη διαδικασία. Έχουν την εντύπωση ότι αν αναφέρουν μια εγκληματική επίθεση δεν είναι πολύ πιθανό να αναγνωρίσουν το άτομο που εγκλημάτησε είτε λόγω του ότι είναι άγνωστο είτε λόγω φυλετικών διαφορών. Καθώς επίσης, δεν είναι

πιθανό να επιστρέψουν για να παραστούν ως μάρτυρες σε μια μελλοντική δίκη επειδή φοβούνται για την ασφάλεια τους. Σε σοβαρές περιπτώσεις, όπως βιασμοί και δολοφονίες, οι τοπικές αρχές ορισμένων προορισμών της Καραϊβικής, όπως οι Βρετανικοί Παρθένοι Νήσοι, ειδοποιούν τους τουρίστες που είναι θύματα τέτοιων εγκληματικών πράξεων να επιστρέψουν από τον τόπο που προέρχονται για την δίκη. (Albuquerque and McElroy, 1999)

Ενώ η εγκληματικότητα κατά των τουριστών δεν είναι νέο φαινόμενο για την Καραϊβική, η αυτοδιοίκηση των κοινοτήτων Τζόστ Βαν Ντικ και Παρθένο Γκόρντα (οι Βρετανικοί Παρθένοι Νήσοι), το Καρριακου (Carrisacu) (Γρενάδα) και ο Άγιος Βαρθολομαίος μόλις τα τελευταία χρόνια άρχισαν να καταγράφουν τα σποραδικά εγκληματικά περιστατικά εναντίον των επισκεπτών. Επίσης, σύμφωνα με τον ερευνητή de Albuquerque (1996) τα νησιά Άγιοι Κιτς (St Kitts), Άγιος Μαρτίνος, Αγία Λουκία και Αντίγκουα, τα οποία ήταν το ίδιο ασφαλή συγκρίσιμα με τα παραπάνω τις δεκαετίες '60 και '70, έχουν διαπιστώσει μια κλιμάκωση στα επίπεδα των σοβαρών εγκλημάτων, η οποία οφείλεται στη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών και στην προσωπική χρήση των ουσιών από τους μόνιμους κατοίκους της περιοχής. Τα παραπτώματα που σχετίζονται με ναρκωτικές ουσίες, όπως ληστείες, διαρρήξεις και κλοπές, έχουν αυξηθεί και επηρεάζουν αρνητικά την τουριστική βιομηχανία. (Albuquerque and McElroy, 1999)

Το φαινόμενο ότι οι τουρίστες γίνονται θύματα εγκληματικών πράξεων πρωτοεμφανίστηκε ως κύριο πρόβλημα για την περιοχή της Τζαμάικας στις αρχές της δεκαετίας του '80. Μολονότι, τα εγκλήματα, όπως κλοπές, διαρρήξεις, βιασμοί, ληστείες και δολοφονίες, κατά των τουριστών περιορίστηκαν στους περισσότερους τουριστικούς προορισμούς (στο Μοντέγκο Μπέι, στο Όκο Ρίο, στο Ντισκάβερ Μπέι και στο Νέγρο) τα διεθνή Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης δημοσίευαν ότι κανένας από αυτούς τους προορισμούς δεν ήταν ασφαλής για τους τουρίστες. Ως μέτρα προστασίας των τουριστών από οποιεσδήποτε παρενοχλήσεις από μικροπωλητές ναρκωτικών ουσιών, από προφορικές υβρεολογίες από άτομα της περιοχής της Καραϊβικής και από οποιεσδήποτε εγκληματικές ενέργειες εναντίον των τουριστών, η Τζαμάικα αποφάσισε να γίνει ο πρωτοπόρος στο να καθιερώσει το μοντέλο του τουρισμού όπου τα ξενοδοχεία προσπαθούν να περιορίσουν τους πελάτες τους μέσα σε αυτά. Αποφάσισαν να παραδειγματιστούν από τις αλυσίδες ξενοδοχείων Sandals, Couples και Hedonism, οι οποίες έχουν σκοπό να πείσουν τους τουρίστες να μην επιλέγουν να απομακρύνονται από το ξενοδοχείο προκειμένου να διασκεδάσουν.

Παρόλο το γεγονός ότι οι τουρίστες είναι πιο ασφαλείς όταν “περιτριγυρίζονται από φράχτες και φύλακες”, αυτό το είδος τουρισμού έχει ως αποτέλεσμα την μείωση της τουριστικής εμπειρίας και δεν προσφέρει τη δυνατότητα στους τουρίστες να επισκεφτούν ορισμένα μέρη όπως τα τοπικά εστιατόρια, τα τοπικά μαγαζιά ή να δοκιμάσουν ορισμένες αθλητικές δραστηριότητες (θαλάσσιες δραστηριότητες). Το γεγονός ότι οι τουρίστες δεν επισκέπτονται τα τοπικά μαγαζιά της Τζαμάικας έχει ως αποτέλεσμα την μείωση των εσόδων αυτών των μαγαζιών. Με αυτό τον τρόπο αυξάνεται το επίπεδο της αντιπάθειας για τους τουρίστες από τους τοπικούς εμπόρους της Τζαμάικας. (Albuquerque and McElroy, 1999)

Στο τέλος της δεκαετίας του '80 και στις αρχές της δεκαετίας του '90 υπήρχε μια σειρά από δυσμενείς ιστορίες τουριστών, που επισκέφτηκαν την Τζαμάικα, οι οποίοι έπεσαν θύματα ληστειών, βιασμών, επιθέσεων καθώς και δολοφονιών. Η αυξανόμενη τάση των εγκλημάτων κατά των τουριστών κλιμακώθηκε τον Ιούλιο του 1992, με την δολοφονία ενός Ολλανδού τουρίστα στο Όκο Ρίο. Η ιστορία δημοσιεύτηκε από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης της Ολλανδίας τα οποία συμβούλεψαν τους Ολλανδούς τουρίστες που είχαν σκοπό να επισκεφτούν την Τζαμάικα να μην απομακρύνονταν από τα ξενοδοχεία τους. Παρόμοια έπραξαν η Μεγάλη Βρετανία και η Αμερική, οι οποίες έδωσαν ταξιδιωτικές συμβουλές σε όσους πολίτες τους είχαν σκοπό να επισκεφτούν την Τζαμάικα. Σύμφωνα με τον Morris (1992), το ξενοδοχείο Τζαμάικα και οι τοπικές τουριστικές αρχές, οι οποίες είχαν ανησυχίες ότι η εγκληματικότητα της περιοχής απωθούσαν τους τουρίστες να την επισκεφτούν, χρησιμοποίησαν αυτό το περιστατικό για να απευθυνθούν στο Πρωθυπουργό και να του προτείνουν την αύξηση της περιπολίας στις τουριστικές περιοχές. Αυτή η πράξη κρίθηκε αρνητικά από πολλούς πολίτες της περιοχής διότι θεώρησαν ότι η αύξηση της περιπολίας θα επιβεβαίωνε σε πολλούς τουρίστες ότι η περιοχή δεν είναι αρκετά ασφαλής και θα έπρεπε να αυτοπροστατεύονται συνέχεια. Οι περιπολίες ήταν ευπρόσδεκτες από τους tour operators, από τους ιδιοκτήτες ξενοδοχείων και από τους ίδιους τους τουρίστες. Βέβαια, τέτοια μέτρα προστασίας για τους τουρίστες μπορεί να είναι αποτελεσματικά αλλά όταν είναι μακροχρόνια έχουν ως αποτέλεσμα την ερήμωση των τουριστικών προορισμών από τουρίστες. (Albuquerque and McElroy, 1999)

Εκτός από την δολοφονία του Δανού τουρίστα, δημοσιεύτηκε και ένα άλλο περιστατικό με δολοφονία τουριστών στην Καραϊβική που συνέβει σε λέσχη του γκολφ στο Φάουνταιν Βάλεϋ στον Σαίντ Κρόιξ, στους Βρετανικούς Παρθένους Νήσους το Σεπτέμβριο του 1972. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον ερευνητή Boyer

(1983) το περιστατικό έλαβε χώρα σε μια λέσχη που παρευρίσκονταν 16 άτομα , εκ των οποίων δυο ζευγάρια αμερικανικής καταγωγής και 12 εργαζόμενοι εκ των οποίων μερικοί νέγροι. Εισέβαλαν στην λέσχη 16 κουκουλοφόροι και διέταξαν τα ζευγάρια τουριστών να στηθούν στο μπαρ και τους 5 υπαλλήλους να ξαπλώσουν στο πάτωμα. Οι εγκληματίες επιδίωξαν να ληστέψουν τους τουρίστες και τον ταμιά της λέσχης και άρχισαν να πυροβολούν σκοτώνοντας 8 υπαλλήλους, εκ των οποίων έναν νέγρο, και τραυμάτισαν τους υπόλοιπους τέσσερεις. Οι παραπάνω δολοφονίες των τουριστών γνωστοποιήθηκαν στα Βρετανικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και εκδόθηκαν σοβαρές αναφορές στον Αμερικανικό Τύπο για εγκληματικότητα και φυλετικές διακρίσεις στον “Αμερικανικό Παράδεισο”. Χρειάστηκαν περισσότερα από 10 χρόνια προκειμένου να “συνέλθει” η τουριστική βιομηχανία του Σαίντ Κρόιξ μετά από το “Μακελειό” του Φάουνταιν Βάλειϋ, όπως ονομάστηκε. (Albuquerque and McElroy, 1999)

2.1.3 ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ

2.1.3.1 ΚΕΙΠ ΤΑΟΥΝ

Το Κέιπ Τάουν ,η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Νότιας Αφρικής, βρίσκεται στο Δυτικό Κέιπ το οποίο είναι μια από τις εννιά επαρχίες της χώρας. Το Κέιπ Τάουν είναι το νοτιότερο πιο κεντρικό μέρος της Αφρικανικής ηπείρου και είναι ένας συναρπαστικός τουριστικός προορισμός για τους εγχώριους και τους διεθνείς τουρίστες. Στο μέρος αυτό υπάρχουν αρκετά αξιοθέατα, όπως το Βουνό Τέιμπλ, το Νησί Ρομπέν, εξαιρετικές παραλίες, περιοχές με κρασιά καθώς και πολυτελή ξενοδοχεία και εστιατόρια. Το Κέιπ Τάουν συναγωνιζόταν συχνά περιοχές όπως το Ρίο ντε Τζανέιρο, το Βανκούβερ και το Σίδνεϋ για την πρώτη θέση ως την αρχαιότερη και ομορφότερη τοποθεσία σε ολόκληρο τον κόσμο. Σύμφωνα με τον Weaver (2001) η κυβέρνηση της Νότιας Αφρικής θεωρεί τον τουρισμό ως την πιο σημαντική βιομηχανία της περιοχής αφού συνεισφέρει περισσότερα από περίπου 8 δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της χώρας. Επίσης, στο Κέιπ Τάουν υπάρχουν τα μεγαλύτερα τουριστικά αξιοθέατα της χώρας και αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προσελκύει το 52% των συνολικών διεθνών τουριστών που επισκέπτονται την Νότια Αφρική. Η φήμη που είχε η περιοχή είχε συνεισφέρει στην σταθερή αύξηση του τουρισμού στο Δυτικό Κέιπ τα τελευταία χρόνια. Σημαντικά

χρηματικά ποσά προσφέρθηκαν από την κυβέρνηση της χώρας προκειμένου να γίνει διαφήμιση της περιοχής στους εσωτερικούς και διεθνείς τουρίστες. Συγκεκριμένα, έχουν δαπανηθεί 45 εκατομμύρια δολάρια σε διαφημιστική καμπάνια το έτος 2000 που είχαν στόχο έξι βασικές αγορές, οι οποίες είναι η Μεγάλη Βρετανία, η Γερμανία, η Ολλανδία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Αμερική. (George, 2003)

Παρόλη την σταθερή αύξηση της δημοσιότητας στην διεθνή αγορά, η Νότια Αφρική έχει αναπτύξει τη φήμη ότι δεν είναι ασφαλής τουριστικός προορισμός. Η φήμη αυτή δεν προκαλεί έκπληξη αφού η Νότια Αφρική έχει αρκετά μεγάλο επίπεδο εγκληματικότητας. (George, 2003)

Το Κέιπ Τάουν θεωρείται ως προορισμός που είχε χαμηλό επίπεδο εγκληματικότητας κάτω από το καθεστώς του πολιτικού φυλετικού διαχωρισμού. Ύστερα από τη λήξη αυτού του καθεστώτος, στην περιοχή του Κέιπ Τάουν άρχισε να αυξάνεται το ποσοστό της εγκληματικότητας, ειδικότερα κατά των τουριστών. Το έτος 1995, υπολογίζεται ότι 504 χιλιάδες διεθνείς τουρίστες επισκέφτηκαν την κεντρική περιοχή του Κέιπ Τάουν (από τους 4,2 δισεκατομμύρια τουρίστες που επισκέφτηκαν την περιοχή της Νότιας Αφρικής) και παρέμειναν στην περιοχή κατά μέσο όρο 8 νύχτες. Από αυτούς τους τουρίστες, το 87% επισκέφτηκαν την περιοχή για αναψυχή και το υπόλοιπο 13% των τουριστών για επαγγελματικούς σκοπούς. Το μέγεθος της εγχώριας αγοράς του έτους 1995 λογαριάστηκε σε 1,56 εκατομμύρια αφίξεις ή αλλιώς σε 3,12 εκατομμύρια τουρίστες. Σύμφωνα με το Υπουργείο Τουρισμού της Νότιας Αφρικής, εκτιμήθηκε ότι οι διεθνείς αφίξεις έφτασαν τα 365 εκατομμύρια δολάρια. (Pizam, Tarlow and Bloom, 1997)

Σύμφωνα και με στατιστικά στοιχεία που εμφανίζει η Ιντερπόλ για το έτος 1998, η Νότια Αφρική έχει τα μεγαλύτερα ποσοστά φόνων (58 περιστατικά), ληστειών και βίαιων κλοπών (208 περιστατικά). Λόγω αυτών των στοιχείων, η Νότια Αφρική έχει χαρακτηριστεί ως “η πρωτεύουσα των εγκλημάτων του κόσμου”. Επιπλέον, ο George (2001) σημειώνει ότι αναφορές από την οικονομική κρίση στη Ζιμπάμπουε και την εξάπλωση της ασθένειας AIDS στην Νότια Αφρική και στις κοντινές χώρες που κοινοποιήθηκαν από τα παγκόσμια Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, μπορεί να έχουν αμαυρώσει την εικόνα της χώρας ως παγκόσμιο τουριστικό προορισμό. Όμως, η καινοτομία της νέας Νότιας Αφρικής και της “Μαγείας του Mandela” μπορούν να βοηθήσουν στην καλύτερευση της υπάρχουσας κατάστασης και τελικά να σταματήσει η μείωση του αριθμού των διεθνών τουριστών που υπάρχει τα τελευταία χρόνια. (George, 2003)

Σε μια διάσκεψη που αφορούσε θέματα για την προστασία και την ασφάλεια στον παγκόσμιο τουρισμό και στην βιομηχανία του, βγήκε το συμπέρασμα ότι το έγκλημα θα συνεχίσει να εντείνεται όσο τα ταξίδια αυξάνονται. Το φαινόμενο αυτό θα είναι πιο εμφανές στους προορισμούς όπου υπάρχει μεγάλη ανισότητα μεταξύ πλούσιων και φτωχών. (George, 2003)

Το Κέιπ Τάουν πρόσφατα δημιούργησε μια ειδική μονάδα αστυνόμευσης για την προστασία των τουριστών. Η κυβέρνηση της περιοχής σχεδίασε ότι αυτή η ειδική μονάδα θα ενταχθεί στην κεντρική αστυνομία του Κέιπ Τάουν. Οι αρχές της περιοχής συνειδητοποίησαν ότι δεν υπάρχουν αρκετά στατιστικά στοιχεία σχετικά με την εγκληματικότητα κατά των τουριστών. Τα εγκλήματα κατά των τουριστών δεν έχουν αναφερθεί ή έχουν ελλιπές αναφορές και οι νομοθετικές αρχές έχουν έλλειψη στον προσδιορισμό των αναγκών των τουριστών και στις κατευθυντήριες γραμμές για τον προσδιορισμό των εγκλημάτων που σχετίζονται με τον τουρισμό. Τα εγκλήματα κατά των τουριστών στην περιοχή του Κέιπ Τάουν θεωρούνται ως εθνικό πρόβλημα και όχι ως τοπικό. Είναι σημαντικό, η παραπάνω κατάσταση να τοποθετηθεί ως κεντρικό ζήτημα στις αποφάσεις της αστυνομίας της Νότιας Αφρικής. (Pizam , Tarlow και Bloom, 1997)

Οι αρχές της Νότιας Αφρικής παραδέχτηκαν ότι η εγκληματικότητα μπορεί να συνεχίσει να αναστέλλει την τουριστική ανάπτυξη της χώρας. Για το λόγο αυτό έγινε μια έρευνα σχετικά με το αν οι επισκέπτες του Κέιπ Τάουν νιώθουν ασφαλείς ή ανασφαλείς και αν επιλέγουν να μειώσουν τις δραστηριότητες τους λόγω του ότι φοβούνται την εγκληματικότητα στην περιοχή. Σε ένα δείγμα 438 επισκεπτών, όπου το 79% των επισκεπτών επισκέφθηκαν το Κέιπ Τάουν για πρώτη φορά και το 21% των επισκεπτών επισκέφθηκαν την περιοχή τουλάχιστον μια φορά, η πλειοψηφία των επισκεπτών (69%) θεώρησαν πολύ πιθανό να προτείνουν στους φίλους τους το Κέιπ Τάουν ως μέρος για να το επισκεφθούν. Το 71,4% των επισκεπτών θεώρησαν πολύ πιθανό ή πιθανό το Κέιπ Τάουν να είναι ασφαλής προορισμός ενώ μόλις το 20% των επισκεπτών δεν είναι βέβαιοι ότι θα συνιστούσαν το Κέιπ Τάουν ως ασφαλή μέρος για να το επισκεφθούν. Τέλος, σχεδόν το 50% των επισκεπτών ισχυρίζονταν ότι θα ήταν πολύ πιθανό να επέστρεφαν στο Κέιπ Τάουν. (George, 2003)

2.1.4 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

2.1.4.1 KENYA

Τα εγκλήματα ενάντια σε τουρίστες, όπως αναφέρθηκαν σε προηγούμενες περιπτώσεις, διαδραματίζονται σε περιοχές που γενικότερα καθορίζονται ως τουριστικές ζώνες, αλλά έπειτα από κάποιες αναλυτικές έρευνες συμπεραίνεται ότι οι τουρίστες γίνονται θύματα εγκληματικών δραστηριοτήτων ακόμα και σε περιοχές που δεν θεωρούνται τουριστικές και καταλήγουν σε αυτές λόγω της απρόσεκτης συμπεριφορά τους.

Υπάρχει κάποια δυσκολία στον προσδιορισμό των διαφορών μεταξύ τουριστικών και μη τουριστικών περιοχών. Στην Κένυα υπάρχουν περιπτώσεις όπου απεικονίζουν το πρόβλημα. Το χτύπημα με τόξο και βέλος του Pelle Palm τον Νοέμβριο του έτους 1988 λόγω αναστάτωσης των λαθροκυνηγών, το χτύπημα των δυο Γάλλων τουριστών στο Εθνικό Πάρκο στην περιοχή Μερου τον Ιούλιο του έτους 1989, και η ένοπλη ληστεία, τον ίδιο μήνα, των λεωφορείων που μετέφεραν 20 τουρίστες στο Εθνικό Πάρκο στην περιοχή Τσαβο (Tsavo) ή αυτή των Βρετανών τουριστών στην περιοχή Μερου (Meru) τον Φεβρουάριο του έτους 1992, ήταν όλα περιστατικά που συνέβησαν επειδή οι τουρίστες βρίσκονταν σε περιοχές που κανονικά δεν ήταν επισκέψιμες από εκδρομείς τουρίστες. Κατά συνέπεια, οι τουρίστες έγιναν κατά λάθος θύματα εγκληματικής ενέργειας, αλλά, σε αυτή την περίπτωση, η ύπαρξη του τόπου διεξαγωγής του εγκλήματος, εν μέρη, διατηρείται από τον τουρισμό. (Ryan, 1993)

2.1.5 ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

2.1.5.1 ΚΟΥΪΝΛΑΝΤ

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η τουριστική βιομηχανία της Αυστραλίας είναι μικρή, αφού προσελκύει λιγότερο από το 1% της παγκόσμιας τουριστικής κίνησης. Από την άποψη της επιρροής της εγχώριας τουριστικής βιομηχανίας στην εγχώρια οικονομία, ο τουρισμός αποτελεί σημαντική βιομηχανία για την Αυστραλία αφού προσελκύει 3 εκατομμύρια διεθνείς τουρίστες και 48 εκατομμύρια εγχώριους το έτος 1993. Απασχολώντας 450 χιλιάδες εργαζόμενους, ο τουρισμός συμβάλλει στο 5,6% του

εθνικού προϊόντος και καταλαμβάνει τη δεύτερη θέση της μεγαλύτερης εθνικής εξαγωγικής βιομηχανίας. (Prideaux, 1995)

Από την άποψη των υπερπόντιων επισκέψεων, το Κουίνλαντ, που βρίσκεται στην βορειοανατολική πλευρά της Αυστραλίας, θεωρείται ένα σημαντικός τουριστικός προορισμός. Αντίθετα με άλλες περιοχές της χώρας, το Κουίνλαντ παράγει μια αναπτυγμένη σειρά κέντρων με σημαντικά παραλιακά θέρετρα όπου ο τουρισμός θεωρείται η μεγαλύτερη βιομηχανία. Τα συγκεκριμένα κέντρα είναι ιδανικά για έρευνα αφού τα επίπεδα εγκληματικότητας μπορούν να ερευνηθούν από την άποψη της ανάπτυξης της τουριστικής βιομηχανίας σε σύγκριση με τις επιρροές άλλων παραγόντων. Επιπλέον, η κατάσταση της τοπικής οικονομίας σε αυτούς τους προορισμούς εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την κατάσταση της τουριστικής βιομηχανίας της περιοχής. (Prideaux, 1995)

Επιλέχτηκε να γίνει μια έρευνα στις προορισμούς Καίρνς, Ακτή Σάνσαϊν και Χρυσή Ακτή όπου υπάρχουν παραθαλάσσια θέρετρα. Το Καίρνς, το οποίο βρίσκεται στη βόρεια πλευρά της ηπείρου, έχει ζεστό και τροπικό κλίμα και η Ακτή Σάνσαϊν με την Χρυσή Ακτή περιτριγυρίζονται από τον Ειρηνικό Ωκεανό στα ανατολικά και από βουνά που είναι σκεπασμένα με τροπικά δάση στα δυτικά. Η Χρυσή Ακτή, η οποία βρίσκεται στη νοτιοανατολική πλευρά της ηπείρου, θεωρείται ο παλαιότερος και πιο αναπτυγμένος τουριστικός προορισμός της Αυστραλίας. Η Ακτή Σάνσαϊν, η οποία βρίσκεται 200 χιλιόμετρα βόρεια από την Χρυσή Ακτή, βρίσκεται στο στάδιο της ραγδαίας τουριστικής ανάπτυξης που διευκολύνεται από την οδική πρόσβαση από την νότια Κουίνλαντ και από την εναέρια από τις νοτιότερες πρωτεύουσες της ηπείρου, την Μελβούρνη και το Σίδνεϋ. Αντίθετα από τα άλλα δυο κέντρα, το Καίρνς πλαισιώνεται από κοραλλιογενείς νήσους και από έναν αριθμό τροπικών θαλάσσιων ζώων που υποστηρίζουν μια μεγάλη και αναπτυγμένη βιομηχανία ελευθέρων καταδύσεων. (Prideaux, 1995)

Σύμφωνα με την έρευνα, τα στατιστικά στοιχεία των ετών 1992-1993 δείχνουν ότι οι διανυκτερεύσεις των επισκεπτών στην περιοχή της Χρυσής Ακτής ήταν διπλάσιες από ότι ήταν οι διανυκτερεύσεις των επισκεπτών στο Καίρνς και στην Ακτή Σάνσαϊν μαζί. Και οι τρεις περιοχές μαζί επικέντρωναν το 61% των συνολικών διανυκτερεύσεων των επισκεπτών σε εμπορικά καταλύματα και το 66,6% των συνολικών επισκεπτών στην Κουίνλαντ. (Prideaux, 1995)

Συγκρίνοντας τους τρεις προορισμούς και την πολιτεία σαν σύνολο συμπεραίνεται ότι υπήρξε μια σημαντική απόκλιση σε όλα τα είδη των

παραπτώματων μεταξύ της Ακτής Σάνσαϊν και της Χρυσής Ακτής, της Ακτής Σάνσαϊν και του Καίρνς, καθώς επίσης και μεταξύ της Χρυσής Ακτής και του Καίρνς, της Χρυσής Ακτής και της Κουίνλαντ. Δυστυχώς, το Καίρνς μαζί με τη Χρυσή Ακτή έχουν ένα επίπεδο εγκληματικότητας που ξεπερνάει αρκετά το καθορισμένο μέσο όρο, που στη συγκεκριμένη έρευνα θεωρήθηκε ως η βάση σύγκρισης της επιρροής του εγκλήματος. Τα παραπτώματα ενάντια σε περιουσίες (σπασίματα και εισβολές, ληστείες, κλοπές αυτοκινήτων) και σε άτομα (ανθρωποκτονίες, σοβαρές κακοποιήσεις, μικρές κακοποιήσεις, ληστείες, σεξουαλικές παρενοχλήσεις) στους προορισμούς Καίρνς και Χρυσή Ακτή συμβαίνουν σε ποσοστό 42% υψηλότερο από ότι βρίσκεται ο καθορισμένος μέσος όρος παρόλο που τα δείγματα διαφέρουν μεταξύ των πόλεων. Το Καίρνς, για παράδειγμα, κατέγραψε αναλογίες παραπτώματων ενάντια σε άτομα που ήταν σε ποσοστό 240% υψηλότερο από το μέσο όρο των ετών 1992-1993, ενώ η Χρυσή Ακτή κατέγραψε ένα ποσοστό ελαφρώς υψηλότερο από το μέσο όρο. Η αιτία για αυτά τα υψηλά επίπεδα των συμβάντων των παραπτώματων ενάντια σε άτομα στο Καίρνς μπορεί να εξηγηθεί αφού η Αστυνομική Περιοχή μεταφέρθηκε βορειότερα μέχρι το Νησί Θέρσντεϊ. Η συγκεκριμένη περιοχή περιλαμβάνει ιθαγενείς αποικισμούς όπου υπάρχει μεγάλο ποσοστό εγκληματικότητας. Επίσης, γενικότερα στην περιοχή της Κουίνλαντ, το ποσοστό των συμβάντων σχετικά με τα παραπτώματα ενάντια σε περιουσίες και κάποιων άλλων παραπτώματων (παραπτώματα με ναρκωτικές ουσίες, εμπόριο κλεμμένων αντικειμένων, παραπτώματα σχετικά με την κυκλοφορία στους δρόμους) ήταν αρκετά υψηλότερο από τον καθορισμένο μέσο όρο. Αρκετά ενδιαφέρον παρουσιάζεται το επίπεδο των παραπτώματων στις κατηγορίες των ναρκωτικών, των διακινήσεων κλεμμένων αντικειμένων και αποδοχή κλεμμένης περιουσίας και στους τρεις προορισμούς. Η Αστυνομία δήλωσε ότι συλλήψεις για κατηγορίες διακίνησης ναρκωτικών ουσιών συχνά οδηγούν σε περαιτέρω κατηγορίες για κλοπή και διακίνηση κλεμμένης περιουσίας. Επίσης, συλλήψεις που οφείλονται σε κλοπή και διακίνηση κλεμμένης περιουσίας οδηγούνται σε κατηγορίες για διακίνηση ναρκωτικών ουσιών. Αυτές οι κατηγορίες παραπτώματων έχουν μια εμφανή σχέση με το ποσοστό στο οποίο τα παραπτώματα σπασιμάτων και εισβολών αναφέρονται. (Prideaux, 1995)

2.2 ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Μολονότι, η τρομοκρατία θεωρείται ως ένα πολιτικό εργαλείο από τα παλαιότερα χρόνια, η τρομοκρατία όπως έχει εξελιχθεί τη σημερινή εποχή ξεκίνησε από τις τελευταίες δεκαετίες του προηγούμενου αιώνα. Η διεθνής τρομοκρατία αναπτύχθηκε ραγδαία μεταξύ του τέλους της δεκαετίας 1960 και της αρχής της δεκαετίας 1970. Ύστερα από μια σύντομη παύση της δραστηριότητας, η δεκαετία του 1980 ξεκίνησε και τελείωσε με διάφορα περιστατικά τρομοκρατικής βίας. Σύμφωνα με τους ερευνητές D' Amore και Anuza (1986), καθώς επίσης και με τους ερευνητές Richter και Waugh (1986), μέχρι το τέλος της δεκαετίας η τρομοκρατία έγινε “ρουτίνα”. Το πρώτο μισό της δεκαετίας του 1990 μερικές τρομοκρατικές επιθέσεις καταγράφηκαν στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, που παρόλο την φύση τους και το μέγεθος τους είναι πιο σοβαρές από αυτές που συνέβησαν στο παρελθόν. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Από όταν ο τουρισμός έγινε αρκετά ευαίσθητος στην αλλαγή τάσεων και στους εξωτερικούς κινδύνους, η βία, είτε πραγματική είτε ενδεχόμενη, μπορεί να παρακωλύσει την τουριστική δραστηριότητα. Σύμφωνα με τον Mihalic (1996), η τρομοκρατία, όπως καθορίζεται, είναι ένας παράγοντας της τουριστικής ζήτησης με αρνητικά αποτελέσματα. Οι Sonmez και Graefe (1998) σημειώνουν ότι η τρομοκρατία είναι ένα μέσο με το οποίο οι τρομοκρατικές ομάδες εκθέτουν την μοναδική ευαισθησία της τουριστικής βιομηχανίας για να αποκτήσουν δημοσιότητα για τους στόχους τους χρησιμοποιώντας ευκαιρίες προσεγγίσεως του παγκόσμιου κοινού μέσω των Μαζικών Μέσων Ενημέρωσης. (Brunt, Mawby, Hambly, 1999)

Επιπλέον, σύμφωνα με τον ερευνητή Wall (1996), η φύση της βιομηχανίας οδηγεί τους τουρίστες σε συγκεκριμένες τοποθεσίες καθιστώντας τους σχετικά εύκολους στόχους για τρομοκράτες. Οι αεροπειρατείες και οι πειρατείες κρουαζιερόπλοιων, καθώς επίσης και η καταστροφή των συστημάτων μεταφοράς και άλλων τουριστικών δραστηριοτήτων από βομβιστικές επιθέσεις υπογραμμίζουν την εμφανή σύνδεση με τον τουρισμό. Μολονότι υπάρχουν αρκετά παραδείγματα, ο κύριος κίνδυνος των τρομοκρατικών επιθέσεων είναι μικρός. (Brunt, Mawby, Hambly, 1999)

Σύμφωνα με τους ερευνητές Richter και Waugh (1986), παρόλο το γεγονός ότι οι σχολιαστές δίνουν διαφορετικές ερμηνείες για τους αντικειμενικούς σκοπούς των τρομοκρατικών επιθέσεων, συμφωνούν ότι οι τρομοκράτες έχουν μεγάλο κέρδος όταν βάζουν στόχο τους τουρίστες. Οι στόχοι των τρομοκρατών διαχωρίζονται

γενικότερα σε επαναστατικούς (στενούς ή πλατιούς), αντικυβερνητικούς (περιλαμβάνοντας ανατροπή της κυβέρνησης) ή υποεπαναστατικούς (περιλαμβάνοντας πολιτικές και προσωπικές αλλαγές). Ύστερα από εξέταση, πιο συγκεκριμένοι αντικειμενικοί σκοποί των τρομοκρατικών επιθέσεων άρχισαν να αναδύονται. Οι τρομοκράτες βάζοντας στόχο τους τουρίστες επιτυγχάνουν στρατηγικούς σκοπούς καθώς επίσης και ιδεολογικούς σκοπούς. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Οι ερευνητές Richter και Waugh (1986) σημειώνουν ότι οι στρατηγικοί σκοποί, είτε βραχυχρόνιοι είτε μακροχρόνιοι, περιλαμβάνουν εκμετάλλευση της αναστάτωσης και των αναταραχών στα τουριστικά κέντρα ως κάλυψη για τις δραστηριότητες τους, αποσταθεροποίηση της οικονομίας, ή χρήσιμη προσέλκυση των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. Με την επίθεση κατά των τουριστών οι τρομοκράτες έχουν μεγάλο πλεονέκτημα όχι μόνο γιατί αναστατώνουν την τουριστική βιομηχανία και εξασφαλίζουν μεγάλη διαφήμιση αλλά επίσης με το να έλκονται προς τους διεθνείς τουρίστες και τις διεθνείς δραστηριότητες, οι τρομοκράτες μπορούν να ικανοποιήσουν τις προσωπικές τους πηγαίες ανάγκες. Τα μεγάλα γκρουπ ταξιδιωτών που περιλαμβάνουν διεθνείς και πολυποίκιλους τουρίστες προσφέρουν καμουφλάζ και ασφάλεια ενώ ταυτόχρονα προσφέρουν ποικίλες δυνατότητες και επιλογές για στόχους. Οι τρομοκράτες μπορούν να κυκλοφορούν ανάμεσα στους ταξιδιώτες και να κάνουν εμπορικές συναλλαγές με ξένο συνάλλαγμα χωρίς να κινούν υποψίες. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Οι ερευνητές Hall και O'Sullivan (1996), καθώς επίσης και οι ερευνητές Richter και Waugh (1986) αναφέρουν ότι επειδή ο τουρισμός αντιπροσωπεύει μια συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα, οι τρομοκρατικές επιθέσεις σε τουρίστες προκαλούν μείωση των ξένων συναλλαγών, και ως εκ τούτου επιτρέπουν στους τρομοκράτες να καταθέτουν έμμεσα κόστη στις κυβερνήσεις τους και να κερδίζουν πολιτικό πλεονέκτημα έναντι των δημοσίων υπαλλήλων (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999). Πιο συγκεκριμένα, ο τουρισμός, σημειώνουν οι ερευνητές Richter και Waugh (1986), θεωρείται ως “έτοιμος” στόχος για τις τρομοκρατικές ομάδες οι οποίες χρησιμοποιούν τους τουρίστες ως χρήσιμα και αποτελεσματικά εργαλεία για να κινήσουν τους πόρους από τους “κατόχους της αφρόκρεμας”, ή για να πλεονεκτήσουν πολιτικά αυτών (Brunt, Mawby, Hambly, 1999). Σύμφωνα με τον Edgell (1990), οι αποφάσεις των τουριστών να παραμένουν στο σπίτι τους ή να επιλέγουν ασφαλέστερους προορισμούς οδηγούν σε συγκεκριμένες μειώσεις στις

τουριστικές βιομηχανίες των περιοχών που πλήττονται από τρομοκρατία. Οι ερευνητές Hall και O'Sullivan (1996), καθώς επίσης και οι ερευνητές Richter και Waugh (1986) αναφέρουν ότι αφού ο τουρισμός αντιπροσωπεύει τον καπιταλισμό και ο επιχορηγούμενος τουρισμός αντιπροσωπεύει την κυβέρνηση, τότε η επίθεση κατά των τουριστών σημαίνει επίθεση κατά της κυβέρνησης που θέλουν να “χτυπήσουν” οι τρομοκράτες. Αυτό το γεγονός εφοδιάζει τους τρομοκράτες με το πρόσθετο πλεονέκτημα της ενδυνάμωσης των ισχυρισμών τους στην πολιτική νομιμότητα με το να κάνουν την κυβέρνηση να φαίνεται αδύναμη. (Sonmez, Apostoloroulos και Tarlow, 1999)

Με το πέρασμα των χρόνων, η αναγνώριση της τρομοκρατίας στην πολιτική σπουδαιότητα του τουρισμού έχει επανειλημμένως και τραγικώς μεταδοθεί. Οι λόγοι που συμβαίνει αυτό είναι απλοί και εμφανείς και έχουν επιδειχτεί μέσα από διάφορα γεγονότα: όταν υπήκοοι άλλων χωρών εμπλέκονται, νέα κάλυψη από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης είναι εγγυημένη. Οι ερευνητές Weimann και Winn (1994) υποστηρίζουν ότι “Με το να απασχολούν τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης για μέρες ή εβδομάδες, τέτοιες ομάδες μπορούν να ελπίζουν ότι μεγαλώνουν το προφίλ τους και μεταδίδουν το μήνυμά τους, ότι επαυξάνουν την σχετική ηθική νομιμότητα τους και ότι βελτιώνουν την οργανωμένη αποτελεσματικότητά τους”. Οι τρομοκράτες βεβαιώνουν την κάλυψη των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης ενώ περικλύπτουν την ικανότητα της κυβέρνησης να λογοκρίνει το περιεχόμενο των ειδήσεων όταν στοχεύουν διεθνείς τουρίστες. Όταν οι τουρίστες απαγάγονται ή δολοφονούνται, η κατάσταση ακαριαίως διαδραματίζεται από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, τα οποία βοηθούν την πολιτική διαμάχη μεταξύ των τρομοκρατών και το κατεστημένο έχει παγκόσμια κλιμάκωση. Οι τρομοκράτες, σύμφωνα με τον Richter (1983), καταφέρνουν να εκθέσουν αυτό που επιθυμούν και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης αυξάνουν την κυκλοφορία τους ή τις εκτιμήσεις τους. (Sonmez, Apostoloroulos και Tarlow, 1999)

Εκτός από στρατηγικούς σκοπούς, σύμφωνα με τους ερευνητές Hall και O'Sullivan (1996), οι τρομοκράτες βάζουν στόχο τους τουρίστες για να επιτύχουν ιδεολογικούς σκοπούς τους, οι οποίοι μπορούν να γίνουν κατανοητοί από την άποψη σύγκρουσης αξιών, πολιτισμών ή κοινωνικοοικονομικών επιπέδων. Οι αναφορές των ερευνητών Richter (1983) και Richter και Waugh (1986) δείχνουν ότι οι ταξιδιώτες γίνονται στόχοι των τρομοκρατών για την συμβολική τους αξία ως έμμεσοι αντιπρόσωποι άλλων κυβερνήσεων, που ίσως να θεωρούνται εχθροί. Η επιλογή και

μόνο του Εβραίου Αμερικανού τουρίστα που βρισκόταν εν πλώ ως μοναδικός επιβάτης που δολοφονήθηκε δεν είναι τίποτα παραπάνω από σύμπτωση. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Επίσης, οι ιδεολογικοί σκοποί μπορούν να ερμηνευθούν από κοινωνικοοικονομικής άποψης. Για παράδειγμα, τόσο τα γλωσσικά προβλήματα όσο και οι οικονομικές και κοινωνικές διαφορές μπορούν να διαχωρίσουν τους τουρίστες από τους μόνιμους κατοίκους της Αιγύπτου. Η βία κατά των τουριστών μπορεί να είναι αποτέλεσμα, σύμφωνα με τον ερευνητή Aziz (1995), των προστριβών που αναπτύσσονται όταν οι φτωχοί κάτοικοι της περιοχής είναι αναγκασμένοι να συνυπάρχουν με τους διεθνείς τουρίστες που χαίρονται τα πλούτη και, σύμφωνα με τον Richter (1983), της μνησικακίας που δημιουργείται κατά του τουρισμού επειδή τα ταξιδιωτικά πρότυπα μπορεί να παρουσιάσουν ιδεολογικές αξίες, ταξική συμπεριφορά (όπως εμφανή κατανάλωση), και την πολιτική κουλτούρα των τουριστών και των χωρών από τις οποίες προέρχονται. Επιπλέον, ο Aziz (1995) αναφέρει ότι η διαμάχη μεταξύ των φιλοξενούμενων και των μόνιμων κατοίκων που είχε δημιουργηθεί από την σύγκρουση πολιτισμών ή αξιών έχει ορθώς αποδειχτεί τα τελευταία χρόνια στην Αίγυπτο. Όταν ο τουρισμός, σημειώνει ο Wahab (1995), παρουσιάζει μια απειλή στα καλοστημένα κοινωνικά πρότυπα, στις παραδόσεις, στα συστήματα αξιών και στις τοπικές πεποιθήσεις, η επιθυμία για προστασία των θρησκευτικών αντιλήψεων δυστυχώς μπορεί να εκδηλωθεί σε τρομοκρατία. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Η διεθνής λογοτεχνία καταγράφει ότι ο τουρισμός μπορεί να θεωρηθεί τόσο ως το μήνυμα όσο ως το μέσο επικοινωνίας που έχει μνηθεί από τους τρομοκράτες. Ο τουρισμός μπορεί να εμπνεύσει την τρομοκρατική βία με πολιτική, θρησκευτική, κοινωνικοοικονομική ή πολιτισμική μνησικακία και να χρησιμοποιηθεί ως αποτελεσματικό μέσο για την μετάδοση ενός ευρύτερου μηνύματος ιδεολογικοπολιτικής αντιθέσεως. Σε παρόμοια περίπτωση, η επιλογή των τουριστών ως στόχος δεν θεωρείται μια τυχαία επιλογή. Για τους τρομοκράτες, ο συμβολισμός, το υψηλό προφίλ και οι νέες αξίες των διεθνών τουριστών είναι εξίσου αξιόλογα για να μείνουν ανεκμετάλλευτα. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Οι τουριστικές κρίσεις που προκαλούνται από τις καταστροφές που οφείλονται σε ανθρώπινο παράγοντα, όπως η τρομοκρατία, διαφέρουν από τις τουριστικές κρίσεις που οφείλονται σε φυσικές καταστροφές. Ενώ μια φυσική καταστροφή μπορεί να παρακωλύσει την ροή του τουρισμού, ο κίνδυνος της τρομοκρατίας τείνει να

εκφοβίσει το ταξιδιωτικό κοινό πιο σοβαρά αφού αποδεικνύεται από την ρεαλιστική ταξιδιωτική ροή και τις ακυρώσεις των διακοπών από τους ενδεχόμενους ταξιδιώτες κατά την περίοδο των αυξημένων τρομοκρατικών δραστηριοτήτων. Όταν ο τουρισμός παύει να είναι απολαυστικός λόγω των πραγματικών ή των αντιλαμβανόμενων κινδύνων, οι τουρίστες ελέγχουν την ελευθερία τους και προσπαθούν να αποφύγουν επικίνδυνες καταστάσεις ή επικίνδυνους προορισμούς. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Τυχαίες τρομοκρατικές πράξεις περικόπτουν την ταξιδιωτική δραστηριότητα μέχρι οι αναμνήσεις του κοινού για τα δημοσιευμένα περιστατικά να “ξεθωριάσουν”. Η επίμονη τρομοκρατία μπορεί να αμαυρώσει την εικόνα ενός τουριστικού προορισμού ως ασφαλή και προσελκυστικό προορισμό και να διακινδυνεύει τη συνολική τουριστική βιομηχανία του. Περιοχές όπως η Αίγυπτος, το Ισραήλ, η Βόρεια Ιρλανδία και το Περού επεξηγούν πόσο η υπάρχουσα πολιτική βία μπορεί να έχει δυσμενή επιρροή στην τουριστική αντίληψη ενός προορισμού και στην ταξιδιωτική συμπεριφορά. Παρόλο το γεγονός ότι οι χώρες έχουν διαφορετικές εμπειρίες από τρομοκρατικές επιθέσεις, οι τουριστικές βιομηχανίες τους μοιράζονται παρόμοιες προκλήσεις, με την διαφορά ότι μερικές προκλήσεις είναι πιο δραστικές από κάποιες άλλες. Σύμφωνα με τον ερευνητή Wahab (1995), τέτοια παραδείγματα ισχυροποιούν τις αξιώσεις ότι η τρομοκρατία “απορροφά τα χαρακτηριστικά κάθε κοινωνίας”. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Παραδείγματα μειώσεων τουριστικών δραστηριοτήτων λόγω αρνητικών αντιλήψεων ενδεχομένων τουριστών για διάφορους τουριστικούς προορισμούς όπου έχουν συμβεί τρομοκρατικές επιθέσεις έχουν αναφερθεί από διεθνείς ερευνητές. Ο ερευνητής Edgell (1990) αναφέρει ότι σχεδόν 2 εκατομμύρια Αμερικανοί άλλαξαν τα σχέδια τους για ταξίδια στο εξωτερικό το έτος 1986 λόγω των τρομοκρατικών γεγονότων που είχαν συμβεί το προηγούμενο έτος (1985) όπου 28 εκατομμύρια Αμερικανοί ταξίδεψαν στο εξωτερικό και οι 162 είτε δολοφονήθηκαν είτε τραυματίστηκαν σε τρομοκρατικές επιθέσεις καθώς επίσης και λόγω της αμερικανικής στρατιωτικής επιδρομής στην περιοχή της Λιβύης. Πιο πρόσφατα, σύμφωνα με το Υπουργείο Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής (1992), κατά την διάρκεια του πολέμου στον Περσικό Κόλπο, ο φόβος της τρομοκρατίας για άλλη μια φορά επηρέασε τις διεθνείς ταξιδιωτικές ροές όταν 275 τρομοκρατικά επεισόδια καταγράφηκαν. Άλλες χώρες σε όλο τον κόσμο έχουν εμπειρίες από παρόμοιες μειώσεις τουριστικών αφίξεων και κερδών ως αποτέλεσμα της πολιτικής

βίας κατά τη διάρκεια της δεκαετίας 1990, συμπεριλαμβανομένων της Αιγύπτου, του Μεξικού, της Τουρκίας και της Σλοβενίας. Τα στατιστικά στοιχεία που παρουσιάζουν τις αντιδράσεις των ταξιδιωτών στον τρομοκρατικό κίνδυνο κατά την διάρκεια της δεκαετίας 1990 δεν φαίνονται τόσο δραματικά όσο ήταν την δεκαετία του 1980. Παρόλα αυτά, δεν υπάρχει λόγος να γίνει πιστευτό ότι η αντίδραση των ταξιδιωτών δεν θα κλιμακωθεί γρήγορα και εύκολα παράλληλα με την τρομοκρατική δραστηριότητα στα επόμενα χρόνια. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Οι αντιλήψεις και τα αποτελέσματα τέτοιων αντιλήψεων στις ταξιδιωτικές αποφάσεις των τουριστών ίσως να είναι ουσιώδεις. Ο Wahab (1996) παραθέτει “είναι ένα αποδεδειγμένο γεγονός ότι η διατηρημένη τρομοκρατία σχεδόν αμέσως παρουσιάζει μια δυσμενή εικόνα για τον προορισμό, που προκαλείται από την κάλυψη των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης που επηρεάζει τους ενδεχόμενους τουρίστες και τα κανάλια διανομής ταξιδιού”. (Brunt, Mawby, Hambly, 1999)

Η απροσδιόριστη φύση της ταξιδιωτικής εμπειρίας καθιστά τον τουρισμό να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις θετικές εικόνες. Στη διεθνή βιβλιογραφία αναφέρεται ότι η εικόνα ενός τουριστικού προορισμού θεωρείται αποφασιστικός παράγοντας στην επιλογή αυτού από τους ενδεχόμενους τουρίστες, καθώς και στο τουριστικό μάρκετινγκ. Η επίδραση της τρομοκρατίας στην εικόνα ενός τουριστικού προορισμού δεν έχει ουσιαστικά προσδιοριστεί. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Παρόλο το γεγονός ότι η τουριστική βιομηχανία είναι αρκετά πεπειραμένη στο να χρησιμοποιεί αποδεδειγμένες αρχές μάρκετινγκ, οι ατυχίες λόγω των αρνητικών γεγονότων επιβάλλουν κάτι περισσότερο από εφαρμογές παραδοσιακών αρχών μάρκετινγκ. Η βιομηχανία πρέπει να χειριστεί το ανακτημένο μάρκετινγκ ή αλλιώς το μάρκετινγκ που είναι πλήρες ενοποιημένο με διευθυντικές δραστηριότητες. Επειδή συνήθως είναι το πρώτο “θύμα” της βίας, η εικόνα ενός τουριστικού προορισμού καθιστά αναγκαία την ανάκτηση του μάρκετινγκ. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Η κάλυψη της τρομοκρατίας ή της πολιτικής αναστάτωσης από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης έχει την δυνατότητα να διαμορφώσει τις “εικόνες” των ατόμων για ένα προορισμό. Οι ερευνητές Weimann και Winn (1994) αναφέρουν ότι είναι κοινά αποδεκτό ότι υπάρχει μια συμβιωτική σχέση μεταξύ των τρομοκρατών και των δημοσιογράφων και ότι η τρομοκρατία είναι ένα συμβολικό γεγονός και κατόρθωμα που οργανώνεται για το κέρδος της προσέλκυσης προσοχής των Μέσων Μαζικής

Ενημέρωσης. Η περιγραφή της τρομοκρατίας ως επικοινωνία από τον ερευνητή Karber (1971) αλλάζει έννοια “υπό το φως” της περιγραφής της τρομοκρατίας ως γεγονός των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης από τους ερευνητές Weimann και Winn (1994). Η τηλεοπτική μετάδοση παρέχει την τέλεια “σκηνή” για την καθηλωτική παράσταση των τρομοκρατικών γεγονότων. Παραδόξως και παρά τα διαφορετικά κίνητρα, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και οι τρομοκράτες συγκλίνουν στο να αλληλοβοηθηθούν στην προσπάθεια τους να επικοινωνήσουν με το ακροατήριο. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης πετυχαίνουν να έχουν μεγαλύτερη ακροαματικότητα και οι τρομοκράτες πετυχαίνουν τον σκοπό της δημοσιότητας. Λαμβάνοντας υπόψη τα κίνητρα των τρομοκρατών για διατάραξη του τουρισμού, η τηλεοπτική κάλυψη της βίας ενάντια σε τουρίστες είναι πολύ πιθανό να ικανοποιεί απόλυτα τις τρομοκρατικές οργανώσεις. Ανεξάρτητα από τα κίνητρα, η ώρα και η διατιθέμενη προσοχή στους τρομοκράτες ωφελούν και τις οργανώσεις και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Χαμένοι θεωρούνται τόσο η κοινωνία όσο και οι προορισμοί, οι οποίοι υποφέρουν λόγω των αρνητικών δημοσιευμένων εικόνων που όλο και αυξάνονται. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Ακολουθώντας ένα καταστροφικό συμβάν, ο τουριστικός προορισμός και οι σχετικές επιχειρήσεις τους έχουν βρεθεί στη δύσκολη θέση όχι μόνο να διευθύνουν την κρίση που δέχονται αλλά επίσης να αναλάβουν τις ευθύνες τους να προστατέψουν τους επισκέπτες τους και τους πελάτες τους. Η κακή διαχείριση μιας καταστροφής μπορεί εύκολα να καταστρέψει την εικόνα σχετικά με την ασφάλεια ενός προορισμού ενώ εξελίσσεται σε μια μακροχρόνια κρίση για την τοπική βιομηχανία. Εξαιτίας των κλιμακωτών αποτελεσμάτων, η αμαυρωμένη εικόνα ενός προορισμού μπορεί να απειλήσει την συντήρηση του τουρισμού, η οποία τελικά μπορεί να διακινδυνεύσει την μακροχρόνια οικονομική βιωσιμότητα της περιοχής. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Οι ερευνητές Atkinson, Sandler και Tschirhart (1987), καθώς επίσης και ο Jenkins (1988), αναφέρουν ότι ορισμένοι ειδικοί σημειώνουν ότι η τρομοκρατία θα συνεχίσει να μεταχειρίζεται ως εξιλαστήρια θύματα “μαλακούς” στόχους, οι επιθέσεις θα γίνουν πιο γενικές, η τρομοκρατία θα καθιερωθεί ως μια μέθοδο ενόπλων δυνάμεων και θα απλωθεί γεωγραφικά, και το κοινό θα παρακολουθήσει περισσότερες τρομοκρατικές επιθέσεις λόγω της ανεπτυγμένης ικανότητας των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στην κάλυψη τρομοκρατικών γεγονότων. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Η τουριστική βιομηχανία πολλών τουριστικών προορισμών έχει δεχτεί αρκετά πλήγματα από κάποια γεγονότα όπως η πτώση και η μεταγενέστερη οπισθοδρόμηση της Ανατολικής Ευρώπης, ο Πόλεμος στον Περσικό Κόλπο, ο Εμφύλιος Πόλεμος στην πρώην Γιουγκοσλαβία, η οικονομική και κοινωνικοπολιτική αναταραχή στην Νοτιοανατολική Ασία, στην Ιαπωνία, στη Ρωσία και στη Λατινική Αμερική. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

2.2.1 ΕΥΡΩΠΗ

Σύμφωνα με αναφορές των Conan κ. συν. (1989), στο τέλος του έτους 1985 οι ταξιδιωτικοί πράκτορες στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής περίμεναν μια μεγάλη αύξηση στον αριθμό των Αμερικανών τουριστών που θα ταξίδευαν στην Ευρώπη το καλοκαίρι του έτους 1986, προελκόμενοι από μια θετική αμερικανική οικονομία και τις θετικές ισοτιμίες συναλλάγματος. Μια σειρά γεγονότων στην Ευρώπη, προκαλώντας συχνά συγκλονιστική κάλυψη από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, σύντριψε αυτές τις προσδοκίες την άνοιξη του 1986. Η επίθεση στο κρουαζιερόπλοιο “Achille Lauro”, οι επιθέσεις στους επιβάτες των αεροδρομίων της Ρώμης και της Βιέννης, η αεροπειρατεία της TWA πτήσης 847 στην Αθήνα και η τρομοκρατική βομβιστική επίθεση σε ντισκοτέκ της Δυτικής Γερμανίας αποτέλεσε σε μια σημαντική απώλεια εμπιστοσύνης στην Ευρώπη ως ασφαλής προορισμός. Αναφορές των Conant κ. συν. (1988) καταγράφουν ότι σε μια Ταξιδιωτική Εβδομαδιαία δημοσκόπηση που έγινε στις αρχές του έτους 1986 σχεδόν μισά από τα δημοσκοπηθέντα τουριστικά γραφεία ανέφεραν ακυρώσεις ταξιδιών και ότι το 87% των προβλεπόμενων τρομοκρατικών γεγονότων θα επηρέαζαν αρνητικά τις επιχειρήσεις τους. Επιπλέον, μόνο το 58% των πελατών που ακύρωσαν τις κρατήσεις τους αποφάσισαν να κάνουν κρατήσεις για άλλους προορισμούς. (Prideaux, 1995)

2.2.1.1 ΙΣΠΑΝΙΑ

Ο τουρισμός στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής είναι αρκετά ευάλωτος σε τρομοκρατικές ενέργειες. Τα αποτελέσματα των αεροπειρατειών, σύμφωνα με τους Brady και Widdows (1988), στα μέσα της δεκαετίας του 1980 στην αμερικανική αγορά τεκμηριώθηκαν και ποικίλες πηγές επισήμαναν ότι το επίπεδο της

υπερατλαντικής κίνησης έπεσε κατά 20%. Αυτό που τα παραδείγματα του μέσου της δεκαετίας 1980 θα μπορούσαν να δείξουν είναι ο ρόλος της τουριστικής εμπειρίας που αποδέχονται οι τουρίστες. Για παράδειγμα, μολονότι είναι αξιοσημείωτο ότι οι Αμερικανοί ταξιδιώτες ήταν απρόθυμοι να επισκεφτούν την Ευρώπη κατά τη διάρκεια των γεγονότων από τις Παλαιστινιακές τρομοκρατικές ομάδες, η εκστρατεία της Βασκικής αυτονομιστικής οργάνωσης ETA (ομάδα Βάσκων τρομοκρατών) κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου είχε μικρότερη επιρροή στην Βρετανική αγορά. Σύμφωνα με αναφορές στην εφημερίδα “Times” (14 και 18 Ιουνίου 1986 και), το έτος 1986 οι στρατιώτες της ETA τοποθέτησαν βόμβες σε έναν αριθμό ξενοδοχείων συμπεριλαμβανομένου το “Las Garzas” , Μπενιντόρμ (Ιούνιος), “Atalaya Park”, Εστεπόνα (Ιούνιος), “Don Carlos”, Μαρμπέλα (Ιούλιος), καθώς επίσης και σε παραλίες. Επίσης, κατά τη διάρκεια της περιόδου 1985-1987, ο αριθμός των Βρετανών τουριστών που επισκέφτηκαν την Ισπανία αυξήθηκε κατά 18%. Ένας σημαντικός παράγοντας ίσως να ήταν αυτές οι επιβαλλόμενες προειδοποιήσεις που έγιναν, και το ότι δεν υπήρχαν απώλειες ανθρώπινων ζώων, σε αντίθεση με τις περιπτώσεις αεροπειρατειών ή την επίθεση στο Achille Lauro το έτος 1985. Αυτό έδωσε αξιοπιστία στις δηλώσεις των Ισπανικών αρχών και των Βρετανών tour operators ότι η Ισπανία ήταν ασφαλής για επίσκεψη, αλλά εύλογα τέτοιες δηλώσεις θεωρήθηκαν “ενισχύσεις” μιας Βρετανικής τάσης για επίσκεψη στην Ισπανία όπου προϋπήρχε. (Ryan, 1993)

Η εκστρατεία της Βασκικής οργάνωσης ETA και οι προειδοποιήσεις μέσω προκηρύξεων το έτος 1991 από την ETA και την Terra Lliure (η ανεξάρτητη τρομοκρατική ομάδα της Καταλανίας η οποία ήταν υπεύθυνη για 100 μικρές βομβιστικές επιθέσεις στην περιοχή της Καταλανίας) ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες και η Παγκόσμια Γιορτή στη Σεβίλλη θεωρούνταν πιθανοί στόχοι δημιουργεί ένα νέο θέμα. Δεν είναι τόσο ο τουρισμός που σχετίζεται με αυτά τα γεγονότα ο οποίος προσελκύει την προσοχή των τρομοκρατών, αλλά η αξία της διαφήμισης της επίθεσης. Οι τρομοκρατικές ομάδες όχι μόνο επιδιώκουν διαφήμιση για τις απόψεις τους, αλλά και μια επιβεβαίωση για την σπουδαιότητα τους. Από την πλευρά των τρομοκρατών, για να γίνει πολιτική αλλαγή χρειάζεται η αποδοχή του κοινού για να μπορεί να δημιουργηθεί η επιθυμητή αλλαγή. (Ryan, 1993)

Στην ηλεκτρονική εφημερίδα TravelDailyNews, αναφέρεται ότι το έτος 2003, σύμφωνα με δημοσίευμα της βασκικής εφημερίδας Gara, η βασκική αυτονομιστική οργάνωση ETA προειδοποιεί τους ξένους τουρίστες με προκήρυξη της να μην

επισκεφτούν την Ισπανία. Πιο συγκεκριμένα, στην προκήρυξη της ETA αναφερόταν ότι: “Το 2003, η ETA θα πλήξει για μια ακόμα φορά την ισπανική τουριστική βιομηχανία και δε μπορεί να εγγυηθεί ότι κάποιος που εισέρχεται στην πολεμική ζώνη δεν θα τραυματιστεί”. Επίσης, στην συγκεκριμένη προκήρυξη της η οργάνωση αναλάμβανε την ευθύνη για οχτώ επιθέσεις στην περίοδο από 14 Ιουνίου ως 22 Ιουλίου, και επισήμανε “τους προσωπικούς κινδύνους που διατρέχουν όσοι ξένοι τουρίστες επιλέξουν την Ισπανία για τις διακοπές τους”. (Κουμέλης, 2003)

Πιο συγκεκριμένα, το καλοκαίρι του έτους 2003 η οργάνωση ETA τοποθέτησε βόμβες κοντά σε ξενοδοχεία στην ανατολική, νότια και βόρεια Ισπανία, και είχαν ως αποτέλεσμα τον τραυματισμό αρκετών τουριστών. (Κουμέλης, 2003)

Από το έτος 1979, σε σύνολο η ETA έχει πραγματοποιήσει περισσότερες από εκατό επιθέσεις σε τουριστικά θέρετρα χωρίς να έχει κατορθώσει να περιορίσει τις αφίξεις των ξένων τουριστών στην Ισπανία. Κατά τη διάρκεια των επιθέσεων σημειώθηκαν κάποιοι τραυματισμοί αλλά κανένας δεν σκοτώθηκε. (Κουμέλης, 2004)

2.2.1.2 ΚΟΡΣΙΚΗ

Η σύνδεση μεταξύ τρομοκρατίας και τουρισμού στην Νότια Ευρώπη, εκτός από τα περιστατικά που συνέβησαν στην Ισπανία, μπορεί να γίνει αντιληπτή σε περιστατικά που συνέβησαν στην περιοχή της Κορσικής. (Ryan, 1993)

Εκ πρώτης όψεως, η Κορσική μοιάζει ως ένα ακόμα τουριστικό θέλγητρο της Μεσογείου το οποίο, παρόλο που δεν προσελκύει τόσους τουρίστες όσους οι Βαlearίδες Νήσοι, μπορεί να δελεάζει σε μεγάλο βαθμό τους διοργανωτές τουριστικών πακέτων και διακοπών με σκοπό για τον τουρισμό να συμβάλει σημαντικά στην οικονομία του νησιού. (Elliot and Ryan, 1993)

Η Κορσική έχει και το κλίμα και το “σκηνικό” που είναι πολύ σημαντικό για την προσέλκυση πολλών τουριστών. Κατέχει τα πλεονεκτήματα των ηλιόλουστων, θερμών, Μεσογειακών θερινών καλοκαιριών, ενώ τα κακοτράχαλα βουνά της ενδοχώρας της προσφέρουν όχι μόνο ένα σκηνικό που κατά κύριο λόγο δεν έχει υποστεί αρνητικές αλλοιώσεις, αλλά επιπλέον και περιοχές που θεωρούνται ως πιο “παγωμένα καταφύγια” για όσους επιθυμούν να αποφύγουν τις παραλίες της. (Elliot and Ryan, 1993)

Σε αντίθεση με τους Βαlearίδες Νήσους, τη Μάλτα και τη Κύπρο, η Κορσική έχει συγκριτικά μικρή ανάπτυξη ξενοδοχειακών μονάδων. Εν μέρη αυτό είναι θέμα

γεωγραφικό. Ο μεγαλύτερος αριθμός παραλίων της Κορσικής είναι γεμάτος με κολπίσκους, οι οποίοι παρέχουν μικρό χώρο για μια μεγάλη ξενοδοχειακή ανάπτυξη. Επίσης, το έδαφος έχει δημιουργήσει προβλήματα στην ανάπτυξη έργων δρόμου. Μεγάλης σημασίας γεγονός είναι ότι το επίπεδο ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας έχει παρουσιάσει στοιχεία ότι υπήρχαν δυσκολίες στην χρηματοδότηση μεγάλων ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων. (Elliot and Ryan, 1993)

Όπως και σε άλλες αναφερόμενες χώρες έτσι και στην Κορσική, ο τουρισμός απαντάται σε μια προϊστορία πολιτικής αβεβαιότητας συνοδευόμενης από φονικές πράξεις. Αλλά η κατάσταση γίνεται πιο επικίνδυνη λόγω της νοοτροπίας συγκεκριμένων τρομοκρατικών οργανώσεων και των πολέμων νεοσύστατων συμμοριών. (Elliot and Ryan, 1993)

Οι κύριες τρομοκρατικές οργανώσεις είναι η ομάδα του Εθνικού Μετώπου για την Ελευθερία της Κορσικής (National Front for the Liberation of Corsica, FLNC), η οποία είναι η πιο μεγάλη ομάδα αποστατών της περιοχής, η Ιστορική Υποομάδα του Εθνικού Μετώπου για την Ελευθερία της Κορσικής (FLNC Historical Branch), καθώς επίσης και μια μικρότερη ομάδα, η Κουνκόλτα (Cuncolta). Όπως φαίνεται από το όνομα, η ομάδα EMEK (FLNC) είναι μια εθνικιστική ομάδα, και ανάμεσα στα ενδιαφέροντα της για έμφαση των διαφορών μεταξύ της Κορσικής και της Γαλλίας είναι η Κορσική πολιτιστική παράδοση. Στο παρελθόν, η EMEK θεωρούσε το τουρισμό ως μια δύναμη που απειλεί την πολιτιστική παράδοση του νησιού και υπήρχε μια φανατική πρόθεση να αντιτίθενται στην τροπή του νησιού ως “τόπος διεξαγωγής ηλιοθεραπείας”. (Elliot and Ryan, 1993)

Στην περίπτωση της ομάδας του Εθνικού Μετώπου για την Ελευθερία της Κορσικής και της εξαιρετικά ομολόγου της, Κουνκόλτα, επιθέσεις σε τουριστικά συγκροτήματα είναι σύμφωνα με τις πολιτικές τους απόψεις. Τα έτη 1990 και 1991 έγιναν επιθέσεις στο τουριστικό συγκρότημα Κορσικανά, 17 μίλια νότια της Μπαστιά. (Ryan, 1993) Επίσης, τα Γαλλικά Μέσα Ενημέρωσης ανέφεραν ότι στις 5 Απριλίου 1991, τέσσερις οπλισμένοι κουκουλοφόροι ανατίναξαν ένα ξενοδοχείο χτισμένο στη Νότια Κορσική αφού απήγαγαν 20 Ιταλούς εργαζόμενους. Η επιγραφή, “Mafia Fora” (Μαφία έξω) και το γράμμα “A” (Αντίσταση) ήταν γραμμένα σε ένα διπλανό τοίχο του ξενοδοχείου. Στις 26 Μαΐου 1991, η εξοχική βίλα του Πάολο Τσερούτι (Paolo Cerutti) καταστράφηκε από 8 οπλισμένους κουκουλοφόρους, οι οποίοι άφησαν το μήνυμα “EMEK, κίνδυνος, νάρκη”. Τέσσερις ημέρες νωρίτερα, οι τρομοκράτες της EMEK θεωρήθηκαν ότι ήταν υπεύθυνοι για την καταστροφή 30

μπανγκαλόου ενός κρατικού ξενοδοχειακού συγκροτήματος. Τον Αύγουστο 1992, ένας χώρος κάμπινγκ καταστράφηκε από δασικές πυρκαγιές που θεωρήθηκαν προμελετημένες. (Elliot and Ryan, 1993)

Γενικότερα αυτές οι επιθέσεις έγιναν ενάντια σε περιουσίες, όχι στους ίδιους τους τουρίστες. Σε σπάνιες περιπτώσεις οι τουρίστες μπλέχτηκαν σε τρομοκρατικές ενέργειες. Τον Νοέμβριο 1992, οχτώ Γερμανοί τουρίστες αιχμαλωτίστηκαν ενώ 30 τρομοκράτες κατέστρεψαν 25 από τα 66 μπανγκαλόου από το Τουριστικό Χωριό Σαν Κάρλου (San Carlu). Τον Ιανουάριο 1991, τέσσερις τουρίστες βρέθηκαν στο κέντρο μιας ένοπλης εμπλοκής των τρομοκρατών και της αστυνομίας της περιοχής. Την ίδια περίοδο ανακοινώθηκε από την ομάδα ΕΜΕΚ ότι σταματούσαν την μονόπλευρα δεδηλωμένη τετραετή ανακωχή. (Elliot and Ryan, 1993)

Επιπλέον, σύμφωνα με αναφορές ερευνητών, τον Ιανουάριο του 1991, μια ομάδα 30 τρομοκρατών κρατούσαν αιχμάλωτους μια ντουζίνα τουρίστες για 4 ώρες. Τον ίδιο μήνα καταλύματα διακοπών ανατινάχτηκαν ή κήκαν στην Αγκόνα και στο Πόρτο Βέκκιο. Περισσότερες επιθέσεις έγιναν το έτος 1992. Ως εθνικιστικές ομάδες, οι δράστες δικαιολόγησαν την επίθεση σε τουριστικά συγκροτήματα με το σκεπτικό ότι οι τουρίστες θεωρούνται απειλή για τον Κορσικό τρόπο ζωής. Σύμφωνα με αναφορές του “Reuter” (3 Ιανουαρίου 1991), ο Leo Battesi, ένας Κορσικός εθνικιστής ηγέτης, έχει δηλώσει στη Γαλλική Τηλεόραση ότι η Κορσική δεν πρέπει να γίνει απλά μια “ηλιόλουστη τοποθεσία για τουρίστες”. Αλλά και άλλες μεταβλητές είναι εξίσου σημαντικές. Υπάρχει όχι μόνο μια διαμάχη μεταξύ των Γαλλικών Αρχών, θεωρούμενοι ως μια κατέχουσα δύναμη, αλλά επίσης μια αντιμαχία με τις Μαφιόζικες ομάδες. Οι επιθέσεις σε τουλάχιστον μερικά από τα τουριστικά συγκροτήματα ίσως να έγιναν επειδή κατασκευάστηκαν με Ιταλική χρηματοδότηση που υποπτεύθηκε ότι ήταν Μαφιόζικης προελεύσεως. (Ryan, 1993)

2.2.1.3 ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Εκτός από τις δικαιολογίες των Κορσικών εθνικιστικών ομάδων για επιθέσεις στον τουρισμό της Κορσικής, θεωρώντας τον (τουρισμό) θεμιτό στόχο επειδή απειλεί ένα πολύτιμο πρότυπο ζωής, υπάρχουν κι άλλες εθνικιστικές ομάδες σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες που χρησιμοποιούν παρόμοιες δικαιολογίες για τις πράξεις τους. Για παράδειγμα, σύμφωνα με αναφορές του Paganì και του Reuter (1991), στην

Βρετανική ηπειρωτική χώρα μια σειρά επιθέσεων από την ομάδα “Meibion Glyndwr (Sons of Glendower)” σε τουριστικά καταλύματα και σε επιχειρήσεις σχετικές με τον τουρισμό, όπως το κάψιμο καταστήματος ιστιοσανιδοδρομίας στο Μπαλα (Bala) το έτος 1987, δικαιολογήθηκε ως επίθεση ενάντια στην Βρετανική κατάληψη καθώς επίσης και στον τουρισμό, ο οποίος έχει αρνητική επιρροή στην παραδοσιακή πολιτιστική κληρονομιά. (Ryan, 1993)

Στο Ηνωμένο Βασίλειο η σύνδεση μεταξύ του τουρισμού και του εγκλήματος έχει προσδιοριστεί και εκμεταλλευτεί από τον Ιρλανδικό Ρεπουμπλικανικό Στρατό (IRA) στην αναζήτηση του για επανένωση της Βόρειας Ιρλανδίας με τη Νότια Ιρλανδία. Κατά τη διάρκεια κάποιων ημερών του Μαρτίου του 1994, τα δυο μεγαλύτερα Βρετανικά αεροδρόμια, Χίθροου και Γκάτγουικ, δέχτηκαν επιθέσεις με θανατηφόρες βόμβες φέρνοντας τις αεροπορικές υπηρεσίες σε χαώδη κατάσταση. Σύμφωνα με αναφορές του Courier Mail στις 15 Μαρτίου του 1994, κάποιες προηγούμενες επιθέσεις του Ιρλανδικού Ρεπουμπλικανικού Στρατού (IRA) επηρέασαν την Βρετανική τουριστική βιομηχανία κατά 21 δισεκατομμύρια δολάρια με το να επιτεθούν στο Πολυκατάστημα Harrods και στο αξιοθέατο London Dungeon κοντά στο Τάουερ Μπριτζ. (Prideaux, 1995)

2.2.2 ΑΜΕΡΙΚΗ

Οι πιο πρόσφατες και οι πιο συντριπτικές τρομοκρατικές επιθέσεις που καταγράφηκαν στην ιστορία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής ήταν στις 11 Σεπτεμβρίου του 2001. Οι συγκεκριμένες επιθέσεις άφησαν ακατάλυτο “αποτύωμα” στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και αποτέλεσαν σε μια σημαντική επιρροή στην οικονομία, στην τουριστική βιομηχανία, στον τρόπο ζωής των Αμερικανών πολιτών και σε ολόκληρη την εθνική ασφάλεια. (Chen R. και Chen J., 2003)

Πιο συγκεκριμένα, την Τρίτη 11 Σεπτεμβρίου 2001, 19 καμικάζι αεροπειρατές πήραν τον έλεγχο τεσσάρων Αμερικανικών εμπορικών αεροπλάνων και τα συνέτριψαν, αντίστοιχα, στους Δίδυμους Πύργους του Παγκόσμιου Εμπορικού Κέντρου της Νέας Υόρκης, στο Πεντάγωνο της Ουάσιγκτον και σε ένα γήπεδο στην επαρχία Σόμερσετ, στο δυτικό Πίτσμπουργκ, στην Πενσυλβάνια. Σύμφωνα με αναφορά του αμερικάνικου τηλεοπτικού καναλιού CNN (5 Οκτωβρίου 2001), εκτιμήθηκε ότι 5-6 χιλιάδες άτομα σκοτώθηκαν και το κόστος της τραγωδίας, στον

τομέα της ανοικοδόμησης, εκτιμήθηκε ότι θα ήταν περίπου 105 δισεκατομμύρια δολάρια. Επιπλέον, η τουριστική βιομηχανία της Αμερικής επηρεάστηκε σημαντικά, αφού σημειώθηκε μείωση στο πλήθος των επιβατών των αεροπορικών εταιρειών σε ποσοστό 50% και πάνω, καθώς επίσης σημειώθηκαν μειώσεις στην ξενοδοχειακή διαμονή. (Goodrich, 2002)

Ο Walsh (2001) σημειώνει ότι η Ένωση Τουριστικών Επιχειρήσεων ανέφερε ότι λόγω των τρομοκρατικών γεγονότων της 11^{ης} Σεπτεμβρίου, 453 χιλιάδες εργασίες στις Ηνωμένες Πολιτείες ίσως να επηρεάζοντουσαν. Πολλοί Αμερικανοί πολίτες διατήρησαν τις συνηθισμένες δραστηριότητές τους, εκτός από το να ταξιδεύουν με αεροπλάνο. Σύμφωνα με τον Olsen (2002), οι αεροπορικές εταιρείες δέχτηκαν μια μείωση επιβατών σε ποσοστό 50%. Επιπλέον, τα ξενοδοχεία αντιμετώπισαν μια περίοδο ύφεσης στα επίπεδα διαμονής τουριστών. (Chen R. και Chen J., 2003)

2.2,2.1 ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Η πρώτη βίαιη τρομοκρατική επίθεση που δέχτηκε το Παγκόσμιο Εμπορικό Κέντρο της Νέας Υόρκης συνέβηκε στις 26 Φεβρουαρίου 1993. Στο συγκεκριμένο τρομοκρατικό γεγονός, μια βόμβα εξερράγη στο χώρο στάθμευσης του Κέντρου και σκότωσε έξι πολίτες ενώ τραυμάτισε παραπάνω από εκατό. Δυο χρόνια μετά, η Αμερική δέχτηκε μια αναπάντεχη επίθεση από μια εγχώρια τρομοκρατική ομάδα. Στις 19 Απριλίου 1995, ο Timothy J. Mc Veigh, ένας Αμερικανός πολίτης, έβαλε βόμβα στο ομοσπονδιακό κτίριο στην Οκλαχόμα όπου σκοτώθηκαν 168 αθώοι πολίτες. (Chen R. και Chen J., 2003)

Η τρομοκρατική επίθεση που έπληξε περισσότερο την περιοχή της Νέας Υόρκης ήταν αυτή της 11^{ης} Σεπτεμβρίου του 2001. Σύμφωνα με αναφορά του συγγραφέα Miami Herald στο “Anatomy of a Day of Terror” (12 Σεπτεμβρίου 2001), το τρομοκρατικό γεγονός της 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2001 στην Νέα Υόρκη συνέβηκε ως εξής :

1. Περίπου στις 08:45 πμ, ένα Boeing 767-300 των Αμερικανικών Αερογραμμών που εκτελούσε την Πτήση 11 από την Βοστώνη της Μασαχουσέτης στο Λος Άντζελες της Καλιφόρνιας, με 92 επιβάτες, συνετρίβει στον Βόρειο Πύργο

του Παγκόσμιου Εμπορικού Κέντρου της Νέας Υόρκης, από 5 αεροπειρατές, οι οποίοι σκοτώθηκαν μαζί με όλους τους επιβάτες. (Goodrich, 2002)

2. Στις 09:03 πμ, ένα Boeing 767-300 των Αμερικανικών Αερογραμμών που εκτελούσε την Πτήση 175 από την Βοστώνη στο Λος Άντζελες, με 65 επιβάτες, συντριβεί στο Νότιο Πύργο του Παγκόσμιου Εμπορικού Κέντρου της Νέας Υόρκης, από 5 αεροπειρατές, οι οποίοι σκοτώθηκαν μαζί με όλους τους επιβάτες. (Goodrich, 2002)
3. Σύμφωνα με αναφορές που έγιναν στις ειδήσεις του τηλεοπτικού καναλιού CNN (14 Σεπτεμβρίου 2001) καθένas από τους “Δίδυμους Πύργους” του Παγκόσμιου Εμπορικού Κέντρου της Νέας Υόρκης κατέρρευσε περίπου μια ώρα μετά από όταν χτυπήθηκε. Κάθε “Πύργος” ήταν 1350 πόδια ψηλός, με 110 καταστήματα. Οι “Δίδυμοι Πύργοι” ήταν μέρος του συγκροτήματος των έξι κτιρίων του Παγκόσμιου Εμπορικού Κέντρου σε ένα χώρο 16 ακρ, με περίπου 50 χιλιάδες εργαζόμενους, με χώρο για 2 χιλιάδες αυτοκίνητα και με περισσότερους από 200 χιλιάδες επισκέπτες ημερησίως. Οι ενοικιαστές των κτιρίων του συγκροτήματος περιλάμβαναν εμπορικές εταιρείες, νομικές εταιρείες, τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες, καταστήματα λιανικού εμπορίου, εστιατόρια, τη Λιμενική Αρχή της Νέας Υόρκης και του Νιου Τζέρσευ, το Αμερικανικό Τελωνείο, το Νεοϋορκέζικο Εμπορικό Συνάλλαγμα και παραπάνω από χίλιες άλλες επιχειρήσεις και οργανισμούς εμπορικών συναλλαγών. (Goodrich, 2002)

Ο Miami Herald (2001) αναφέρει ότι η άμεση περιοχή της αεροπορικής σύγκρουσης στο Παγκόσμιο Εμπορικό Κέντρο, μετά το συμβάν, αναφέρεται ως “Ground Zero”. Η κατάρρευση των “Δίδυμων Πύργων” προκάλεσαν παρόμοια τεράστια ζημιά στα υπόλοιπα κτίρια του Παγκόσμιου Εμπορικού Κέντρου, στα κοντινά γραφεία και σε εκατοντάδες αυτοκίνητα που εκείνη την ώρα περνούσαν από εκείνη την περιοχή. Εκτιμήθηκε ότι οι 1,2 εκατομμύρια τόνοι γκρεμισμάτων που προκλήθηκαν (μπετό, σίδερα, ξύλα, γυαλιά κ.α) θα χρειαζόντουσαν 9 με 12 μήνες για να μαζευτούν. (Goodrich, 2002)

Η τρομοκρατική επίθεση της 11^{ης} Σεπτεμβρίου το έτος 2001 στο Παγκόσμιο Εμπορικό Κέντρο της Νέας Υόρκης σύντριψε τις οικονομίες των Πολιτειών όπως η Φλόριντα, η Νεβάδα και η Χαβάη οι οποίες εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις τουριστικές βιομηχανίες τους, αλλά επίσης προκάλεσε μεγάλη κάμψη σε ολόκληρες

τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και εκτιμήθηκε ότι θα οδηγούσε σε παγκόσμια οικονομική ύφεση. (Editorial, 2002)

Μετά την τρομοκρατική επίθεση στην Νέα Υόρκη έγιναν κάποιες έρευνες. Σύμφωνα με τους Vlahov κ. συν.(2002), σε επιστημονικές έρευνες που έγιναν, οι ταξιδιώτες δήλωσαν ότι είναι πιθανό να ξαναγίνει κάποια τρομοκρατική επίθεση στο κοντινό μέλλον. Μια επισκόπηση καθοδηγούμενη από ταξιδιώτες συνεργάτες περιλάμβανε 800 ερωτηθέντες, εκ των οποίων οι 400 ερωτηθέντες ταξίδευαν για αναψυχή και οι 400 ταξίδευαν για επαγγελματικούς σκοπούς. Το 79% των ερωτηθέντων ταξιδιωτών θεώρησαν πολύ πιθανή μια άλλη τρομοκρατική επίθεση ενώ το 58% των ερωτηθέντων είχε μειώσει τα ταξίδια του μετά το τρομοκρατικό γεγονός της 11^{ης} Σεπτεμβρίου. (Chen R. και Chen J., 2003)

Μια άλλη έρευνα που έγινε σε ένα Αμερικανικό Ερευνητικό Πανεπιστήμιο είχε σκοπό να εξακριβώσει τις επιπτώσεις των τρομοκρατικών επιθέσεων. Τα άτομα που επιλέχτηκαν για την έρευνα ήταν η Διεύθυνση, το προσωπικό του Πανεπιστημίου και οι σπουδαστές. Τα ερωτηματολόγια της έρευνας, στους μαθητές μοιράστηκαν στις τάξεις στην αρχή της ημέρας ενώ στις δυο υπόλοιπες ομάδες στάλθηκαν μέσω του πανεπιστημιακού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Κατά τη διάρκεια της άνοιξης του έτους 2002 (από Φεβρουάριο έως Απρίλιο), 1100 ερωτηματολόγια διανεμήθηκαν. Από αυτά τα ερωτηματολόγια, 906 χρησιμοποιήσιμα ερωτηματολόγια συγκεντρώθηκαν, δίνοντας μια απάντηση σε ποσοστό 82%. Από τους 906 που απάντησαν, οι 714 ήταν σπουδαστές, οι 86 ήταν από την Διεύθυνση και οι 106 ήταν από το προσωπικό του Πανεπιστημίου. Ένα μέρος των ερωτήσεων της έρευνας αφορούσε τις ταξιδιωτικές επιλογές των ερωτηθέντων. Σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν, οι ταξιδιωτικές επιλογές ανάμεσα στη Διεύθυνση, στο προσωπικό του Πανεπιστημίου και στους σπουδαστές διαφέρουν. Όταν ρωτήθηκαν εάν θα ήθελαν να επισκεφτούν την Νέα Υόρκη, το 20% της Διεύθυνσης, το 21% του προσωπικού και το 13% των σπουδαστών απάντησαν “όχι”, αντίστοιχα. Όταν ρωτήθηκαν εάν δεν θα ήθελαν να επισκεφτούν την Νέα Υόρκη, πού αλλού θα ήθελαν να πάνε, οι Μπαχάμες, στην Καλιφόρνια (πχ Σαν Ντιέγκο), η Φλόριντα, η Χαβάη, το Λας Βέγκας και το Μίρτλ Μπιτς (Myrtle Beach) ήταν οι δημοφιλέστερες επιλογές. (Chen R. και Chen J., 2003)

2.2.2.2 ΟΥΑΣΙΝΓΚΤΟΝ

Η πιο πρόσφατη και η πιο συντριπτική τρομοκρατική επίθεση που επηρέασε σημαντικά την Ουάσιγκτον των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής ήταν στις 11 Σεπτεμβρίου του 2001. (Chen R. και Chen J., 2003)

Σύμφωνα με αναφορά του συγγραφέα Miami Herald στο “Anatomy of a Day of Terror” (12 Σεπτεμβρίου 2001), το τρομοκρατικό γεγονός της 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2001 στην Ουάσιγκτον συνέβηκε ως εξής :

- Στις 09:40 πμ, ένα Boeing 757-200 των Αμερικανικών Αερογραμμών που εκτελούσε την Πτήση 77 από το Dulles Διεθνή Αεροδρόμιο (κοντά στην Ουάσιγκτον) προς το Λος Άντζελες, Καλιφόρνια, με 64 επιβάτες, συνετρίβει στο Πεντάγωνο της Ουάσιγκτον, από 5 αεροπειρατές, οι οποίοι σκοτώθηκαν μαζί με όλους τους επιβάτες. (Goodrich, 2002)

Οι τρομοκρατικές επιθέσεις της 11^{ης} Σεπτεμβρίου του 2001 αποτελούν ένα ακραίο παράδειγμα των κρίσεων που μια επαγγελματική επιχείρηση μπορεί να αντιμετωπίσει. Στην περίπτωση της επίθεσης στην Ουάσιγκτον, οι κρίσεις που δέχτηκαν τα ξενοδοχεία της περιοχής έγιναν αφορμή για να συνεργαστεί η τοπική τουριστική βιομηχανία με άλλους παράγοντες του τουρισμού προκειμένου να διευθύνουν αυτή την πρωτοφανή κατάσταση και να αναπτύξουν στρατηγικές αναδόμησης. (Stafford, Yu και Armoo, 2002)

Έχουν γίνει πολλές αναφορές από τα ΜΜΕ, τα Κυβερνητικά Παραρτήματα και διάφορους ερευνητές σχετικά με το ότι ένα χρόνο μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις στην Νέα Υόρκη και στην Ουάσιγκτον, τα αποτελέσματα συνέχιζαν να γίνονται αισθητά στην Αμερικανική οικονομία και είχαν προκαλέσει ένα “πάγωμα” στον τουρισμό και στην τουριστική βιομηχανία. Η ολοκληρωτική διακοπή του Αμερικανικού Αεροπορικού Συστήματος την 11^η Σεπτεμβρίου και τις επόμενες ημέρες ακολουθήθηκε από μια συνεχόμενη έλλειψη εργασίας για τις αερογραμμές, σπρώχνοντας κάποιες μεταφορικές εταιρείες σε πτώχευση και προκαλώντας κάποιες άλλες να αναζητήσουν ομοσπονδιακές δανειακές εγγυήσεις. (Stafford, Yu και Armoo, 2002)

Παρόλο το γεγονός ότι τα επίπεδα διαμονής σε ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις αρκετών μεγάλων πόλεων κατάφεραν να αναπηδήσουν σε κάποιο βαθμό από τα κατώτατα σημεία αμέσως μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις, τα επίπεδα διαμονής και τιμών δωματίων στα ξενοδοχεία παρέμειναν χαμηλά σύμφωνα με τις ενδείξεις τους

για το έτος 2000. Οι επιθέσεις υπογράμμισαν την ευπάθεια των ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων σε οποιοδήποτε γεγονός που αναδιοργανώνει τις υπηρεσίες μεταφοράς. Το άμεσο επακόλουθο των τρομοκρατικών επιθέσεων της 11^{ης} Σεπτεμβρίου ήταν μια ξαφνική και σημαντική αναστάτωση στις κανονικές λειτουργίες – εν ολίγη, μια κρίση. Από την πλευρά των επιχειρήσεων, μια κρίση προσδιορίζεται σαν ένα γεγονός που μπορεί να αμαυρώσει την φήμη μιας επιχείρησης ή είναι σε μεγάλο βαθμό επιζήμια στην μακροχρόνια αποδοτικότητα, ανάπτυξη και επιβίωση μιας επιχείρησης. (Stafford, Yu και Armoos, 2002)

2.2.2.3 ΠΕΝΣΥΛΒΑΝΙΑ

Μια από τις τρομοκρατικές επιθέσεις που έγιναν την 11^η Σεπτεμβρίου του έτους 2001 στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ήταν αυτή που έγινε στην περιοχή της Πενσυλβάνιας. Σύμφωνα με το “Anatomy of a Day of Terror” (2001) η τρομοκρατική επίθεση είχε ως εξής:

- Στις 10:10 πμ, ένα Boeing 757-200 των Αερογραμμών United, που εκτελούσε την Πτήση 93 από το Νιουαρκ (Newark) του Νιου Τζέρσευ προς το Σαν Φραντσίσκο της Καλιφόρνιας, με 45 επιβάτες, συνετρίβει σε ένα γήπεδο στην επαρχία Σομερσετ (Somerset), δυτικά του Πίτσμπουργκ, στην Πενσυλβάνια ύστερα από εντολή 4 αεροπειρατών, οι οποίοι σκοτώθηκαν στην πτήση μαζί με όλους τους επιβάτες. (Goodrich, 2002)

2.2.2.4 ΠΕΡΟΥ

Μια χώρα που έχει υποφέρει σημαντικά από τρομοκρατικές επιθέσεις που είχαν στόχο τουρίστες είναι το Περού. Το έτος 1989 η αξία του υπερπόντιου τουρισμού στο Περού ήταν χονδρικά 430 εκατομμύρια δολάρια με περισσότερους από 350 χιλιάδες επισκέπτες. Το έτος 1991 υπολογίζεται ότι το Περού δέχτηκε λίγο περισσότερους από 30 χιλιάδες υπερπόντιους τουρίστες. Ο κύριος λόγος για αυτή τη μείωση ήταν οι δραστηριότητες της Sendero Luminoso. (Ryan, 1993)

Το έτος 1989 η ομάδα σκότωσε ένα Βρετανό τουρίστα, τον Edward Bartley. Τον Ιανουάριο του έτους 1990 δυο Γάλλοι τουρίστες, ο Stephane Marino και Christelle Bertholot, διατάχτηκαν να αποβιβαστούν από ένα λεωφορείο και πυροβολήθηκαν.

Ένα τουριστικό ξενοδοχείο στο Χουάρεζ δέχτηκε επίθεση τον Ιούλιο του έτους 1990. Ο Strong κάνει αναφορές στην εφημερίδα “Independent” (25 Μαΐου και 28 Ιουνίου 1991) σχετικά με ότι το ξενοδοχειακό μανάτζμεντ και το απασχολούμενο εργατικό δυναμικό στην περιοχή της Λιμα (Lima) εξετέθησαν σε απειλές. Στο τέλος του έτους 1991, το Βρετανικό Υπουργείο Εξωτερικών Ταξιδιωτικών Συμβουλευτικών Διακοινώσεων υπέδειξε μη επισκέψιμες περιοχές στο Περού και προειδοποίησε με την διακοίνωση της 15^{ης} Φεβρουαρίου 1991 ότι “η Sendero Luminoso είναι πολύ επικίνδυνη πράγματι και οποιοσδήποτε αλλοδαπός που πέφτει στα χέρια της είναι πιθανό να σκοτωθεί...”. Τα παραπάνω περιστατικά είναι ένα μέρος των συνολικών περιστατικών σχετικά με επιθέσεις που σχετίζονται με τουρίστες και με τουριστικούς στόχους, αλλά είναι αρκετά για να προσδιορίσουν τη φύση της συγκεκριμένης απειλής. (Ryan, 1993)

Ο Abumael Guzman, ο ιδρυτής της ομάδας, κήρυξε μια φιλοσοφία του Μαοϊσμού που επιτίθεται στον καπιταλισμό. Οι τρομοκρατικές πράξεις ενάντια στον τουρισμό τεκμηριώνονται από την άποψη ότι :

- ο τουρισμός είναι σύμβολο του καπιταλισμού
- οι τουρίστες, γενικότερα, κατάγονται από πλούσιες χώρες και συνεπώς είναι σύμβολα των καθεστώτων που θεωρούνται καπιταλιστικά ή αλλιώς καταπιεστικά, και

ο τουρισμός που επιχορηγείται από το κράτος γίνεται σύμβολο της κυβέρνησης και συνεπώς μια επίθεση στον τουρισμό είναι μια επίθεση στην κυβέρνηση. (Ryan, 1993)

Από άποψη στρατηγικής η επίθεση στον τουρισμό δικαιολογείται επειδή ο τουρισμός προωθείται από την Περουβιανή Κυβέρνηση ως ένα μέσο με το οποίο οι υπαίθριες περιοχές μπορούν να κερδίσουν ένα εισόδημα, και κατ’ αυτό τον τρόπο είναι μια εναλλακτική για την καλλιέργεια της κόκας. Η Sendero Luminoso υποστηρίζει την καλλιέργεια της κόκας, πληρώνει τους “campesinos” για να καλλιεργούν φυτείες και συνεπώς διανέμει τις ναρκωτικές ουσίες “δια των πυλών” της Λατινικής Αμερικής. Μερικές από τις ναρκωτικές ουσίες μπορεί να είναι προσεγγιστικές στην Ευρωπαϊκή και Βορειοαμερικανική αγορά μέσω των τουριστικών περιοχών όπως οι Παρθένοι Νήσοι και οι Ισπανικές ακτές. (Ryan, 1993)

Η υπονόμηση των καπιταλιστικών κοινωνιών από την εκμετάλλευση των ναρκωτικών ουσιών είναι σύμφωνη με τις αντικαπιταλιστικές θεωρίες της βίαιης και υπερβολικής δράσης. Σύμφωνα με αυτές η Περουβιανή Κυβέρνηση έχει καταφύγει

στον ψεκασμό των περιοχών όπου καλλιεργείται κόκα με φυτοκτόνα και έχουν γίνει μάχες με όπλα μεταξύ κυβερνητικών στρατιωτικών δυνάμεων και τρομοκρατών στις υπαίθριες περιοχές. Σύμφωνα με αναφορές του Strong στην εφημερίδα “Independent” (25 Μαΐου και 28 Ιουνίου 1991), συνολικά εκτιμήθηκε ότι η Sendero Luminoso έχει σκοτώσει περισσότερους από 23 χιλιάδες ανθρώπους σε περισσότερο από μια δεκαετία και έχει στρατό με 5 χιλιάδες άτομα. (Ryan, 1993)

2.2.3 ΒΟΡΕΙΑ ΑΦΡΙΚΗ

2.2.3.1 ΑΙΓΥΠΤΟΣ

Αμέσως μετά τον Πόλεμο στον Περσικό Κόλπο το έτος 1991, ο τουρισμός στην Αίγυπτο είχε τεράστια ανάπτυξη. Ο Υπουργός Τουρισμού της Αιγύπτου θεώρησε το έτος 1992 ως κορυφαίο έτος για την τουριστική βιομηχανία, αφού 3,2 εκατομμύρια τουρίστες επισκέφτηκαν την Αίγυπτο το συγκεκριμένο έτος και καταγράφηκαν 2029 εκατομμύρια δολάρια από τουριστικές εισπράξεις. Από τη διεθνή πλευρά, τα παραπάνω στοιχεία αντιπροσωπεύουν μόνο περίπου το 0.67% των συνολικών διεθνών τουριστικών αφίξεων, το οποίο θεωρείται αρκετά μικρό συγκρινόμενο με άλλους μεγάλους τουριστικούς προορισμούς. Το επόμενο έτος (1993), μετά τις επιθέσεις εναντίον τουριστών, υπήρχε μια μείωση της τάξεως περίπου 21,9% στον αριθμό των τουριστών και μια αντίστοιχη μείωση των εσόδων της τάξεως περίπου 42,5%, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία τουρισμού μέχρι τον Οκτώβριο του έτους 1993. (Aziz, 1995)

Η Αιγυπτιακή Κυβέρνηση άρχισε να θεωρεί τον τουρισμό ως βασική πηγή ξένου συναλλάγματος αφού η ανταγωνιστική κατάσταση που χαίρεται η τουριστική βιομηχανία της Αιγύπτου δεν υπάρχει σε άλλες εξαγωγικές βιομηχανίες. Ο γρήγορος “βηματισμός” της τουριστικής ανάπτυξης άρχισε το έτος 1974 με την “Ανοιχτών Πόρτων Πολιτική” του Sadat. Αναπτύξεις που έλαβαν χώρα εκείνη την περίοδο είχαν την μορφή πεντάστερων ξενοδοχείων. Λόγω των πιέσεων που ασκούσε η Διεθνής Τράπεζα, ένα δραματικό οικονομικό μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα οργανώθηκε, όπου ο τουρισμός ήταν ένας κορυφαίος πρωτεύον παράγοντας. Μαζική ανάπτυξη ξεκίνησε σε τρεις κύριες περιοχές της Αιγύπτου: η περιοχή στο ποτάμι Λούξορ-Ασσουάν, η δυτική ακτή της Κόκκινης Θάλασσας και το νότιο μέρος του Σινά Πενίνσουλα. (Aziz, 1995)

Τα προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης της Αιγύπτου αποτελούνται από περίπου 126 πέντε αστέρων μονάδες διαμονής στις οποίες εμπεριέχονται πλωτά ξενοδοχεία, τουριστικά χωριά και ξενοδοχεία, καθώς και 95 τεσσάρων αστέρων αντίστοιχες μονάδες διαμονής. Ανάμεσα σε αυτά, 91 πέντε αστέρων κρουαζιερόπλοια του Νείλου που λειτουργούν κατά μήκος των ποταμών ανάμεσα στο Κάιρο, το Λούξορ, το Ασσουάν και το Αμπού Σιμπέλ. (Aziz, 1995)

Η παραπάνω αναφερόμενη ανάπτυξη παίζει σημαντικό ρόλο στα τρομοκρατικά γεγονότα που λαμβάνουν χώρα στην περιοχή της Αιγύπτου. Πολλοί τουριστικοί ερευνητές συμφωνούν με το ότι μεταξύ των ωφελειών που μπορούν να έχουν οι μόνιμοι κάτοικοι, ειδικά της υπαίθρου, είναι το πλεόνασμα της υποδομής που αρχικά αναπτύχθηκε για την τουριστική βιομηχανία. (Aziz, 1995)

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, υπήρχε μια αξιοσημείωτη αύξηση στο επίπεδο και την ποιότητα της σχεδιαζόμενης υποδομής για την υποστήριξη της τουριστικής βιομηχανίας, όπως για παράδειγμα κατασκευή συνεδριακών κέντρων, το Εθνικό Πολιτιστικό Κέντρο και ούτω καθεξής. Κονδύλια για την υποδομή που σχετίζεται με τον τουρισμό παρασχέθηκαν ενώ το πραγματικό πρόβλημα κείται στην παροχή βασικής υποδομής – νερό, αποχετευτικό σύστημα, ενέργεια, τηλεπικοινωνίες και κοινοτικές ευκολίες. Οπότε ο τρόπος που η τουριστική ανάπτυξη διεξάγεται εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη σύσταση των πολυτελών “γκέτο”. Στην περίπτωση των κρουαζιερόπλοιων του Νείλου στην Άνω Αίγυπτο, για παράδειγμα, οι κάτοικοι που μένουν στα χωριά που βρίσκονται κατά μήκος της πλευράς Λούξορ-Ασσουάν δεν έχουν επωφεληθεί από την ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας στις περιοχές με υποδομή. (Aziz, 1995)

Η ουσία της επιλογής του τουρισμού ως δυνατότητα ανάπτυξης, όσο αναφορά την κυβέρνηση, είναι ότι εκτός του ότι προσφέρει ξένο συνάλλαγμα, ο τουρισμός έχει τη δυνατότητα να απασχολεί ένα μεγάλο ποσοστό εργατικού δυναμικού. Εφόσον, οι προσδιορισμένες αναπτυγμένες περιοχές βρίσκονται κυρίως στις υπαίθριες περιοχές, πολύ λίγοι από τον τοπικό πληθυσμό βρίσκουν το δρόμο τους για αυτές τις πολυτελείς εξελίξεις. Σε κάποιο βαθμό, το εργατικό δυναμικό για τουριστικά σχέδια σε τέτοιες περιοχές συνήθως εισάγεται από αστικά κέντρα, με τη μόνη εξαίρεση να είναι από υπαίθριους πάγκους χειροτεχνημάτων που μερικές φορές κατέχονται από τους μόνιμους κατοίκους της περιοχής. (Aziz, 1995)

Ο διαχωρισμός μεταξύ τουριστών και μόνιμων κατοίκων της περιοχής είναι περισσότερο προφανής από την αδυναμία επικοινωνίας σε μια τοπική διάλεκτο,

σχηματίζοντας ένα “φράγμα” μεταξύ των δυο ομάδων, υποβαθμίζοντας την επιχειρηματολογία ότι ο τουρισμός είναι μια μορφή πολιτιστικής ανταλλαγής. Κατ’ αυτό τον τρόπο, ο τουρισμός παραμένει μέσα στους περιορισμούς ενός οικονομικού φαινομένου που παράγει ξένο συνάλλαγμα το οποίο εισάγεται απευθείας στην μακροοικονομία ή στους προσωπικούς λογαριασμούς επενδυτών, με μικρή αναβολή για την τοπική οικονομία. (Aziz, 1995)

Κάνοντας αναφορά στην περίπτωση της Άνω Αιγύπτου, το κενό μεταξύ της τουριστικής ανάπτυξης όπως παρουσιάζεται στα κρουαζιερόπλοια του Νείλου και του χαμηλού επιπέδου ανάπτυξης ολόκληρης της περιοχής είναι τεράστιο και παρουσιάζεται ως “ατραξιόν” από τους οργανωτές επιχειρήσεων. Ο τρόπος ζωής των τουριστών πάνω σε ένα κρουαζιερόπλοιο του Νείλου και αυτός του εγχώριου πληθυσμού κατά μήκος των όχθων του ποταμού Νείλου αποτελεί ένα παράδειγμα από εγχειρίδια ερευνητών σχετικά με το μεγάλο κενό που υπάρχει μεταξύ κατοίκων και τουριστών στις αναπτυσσόμενες χώρες με όλες τις απηχίσεις και τις συνέπειες στις οποίες μια τέτοια κατάσταση μπορεί να οδηγήσει. Η ατμόσφαιρα της χαλάρωσης και της καλοπέρασης μεγαλοποιεί σε μεγάλο βαθμό την διαμάχη μεταξύ των δυο ομάδων. Αυτό το γεγονός εύστοχα περιγράφεται από Βρετανούς ως μια μορφή τουρισμού που “εμπλουτίζει τη συμπεριφορά μιας σπάταλης κοινωνίας καταμεσής της κοινωνίας της απαίτησης”. (Aziz, 1995)

Σύμφωνα με ακαδημαϊκές έρευνες σχετικά με την επίδραση του τουρισμού στις παραδοσιακές κοινωνίες, κυρίως σε αυτές με ένα σύνολο ισχυρών κοινωνικών και θρησκευτικών αξιών, η απόρριψη μιας τέτοιας βιομηχανίας είναι αναμενόμενη. Σύμφωνα με τους ερευνητές Mathieson και Wall, ένα δραματικό συναίσθημα ξενοφοβίας μπορεί να επικρατήσει και να οδηγήσει σε βίαιες καταστάσεις. Μπορεί ασφαλώς να υποτεθεί ότι η κατάσταση θα είναι πιο προβληματική αν οι κάτοικοι δεν εμπλέκονται ή αν δεν χαίρονται απευθείας οικονομικές ωφέλειες από μια επιχείρηση η οποία, επιπρόσθετα, παραβιάζει τον τομέα των κοινωνικών και θρησκευτικών αξιών τους και χρησιμοποιεί (ή καταχράται) την γη τους, την κληρονομιά τους, τον πολιτισμό τους, καθώς και τον τρόπο ζωής τους ως μια εξωτική ατραξιόν. (Aziz, 1995)

Η ξενοφοβική συμπεριφορά στην Αίγυπτο εκφράζεται κυρίως από τις Μουσουλμανικές ομάδες, οι οποίες θεωρούνται εκπρόσωποι του Ισλαμισμού. Ο Ισλαμισμός, για τις μουσουλμανικές χώρες, δεν είναι μόνο μια θρησκεία που διαχωρίζεται από την καθημερινή ζωή αλλά είναι μέρος των ανθρώπινων ζώων και

του πολιτισμού από τότε που η θρησκεία και ο πολιτισμός είναι συνυφασμένα στη Μουσουλμανική κοινωνία. Σύμφωνα με την Ισλαμιστική αρχή του να μην προκαλεί ή να υφίσταται κάποιος κάποιο κακό, ο Ισλαμισμός απορρίπτει οτιδήποτε μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τον πολιτισμό ή τους ανθρώπους. Παρ' όλη την επίμονη κάλυψη από τον δυτικό Τύπο των επιθέσεων από Ισλαμιστικές ομάδες στην Αίγυπτο στις τουριστικές δραστηριότητες και στους ίδιους τους τουρίστες, ο Ισλαμισμός ως θρησκεία δεν είναι εναντίον του τουρισμού. Αντιθέτως, υπάρχουν αρκετά στοιχεία στον Ισλαμισμό που αυτονόητα και κατηγορηματικά δέχονται την ιδέα του ταξιδιού και την ενθαρρύνουν. (Aziz, 1995)

Παρόλα αυτά, η ξеноφοβία των Μουσουλμανικών ομάδων αποδεικνύεται από το περιστατικό που συνέβη τον Απρίλιο του έτους 1986. Το συγκεκριμένο περιστατικό θεωρείται το πρώτο από τις συνολικές επιθέσεις που έχουν συμβεί ενάντια σε τουρίστες και τουριστικές επιχειρήσεις της Αιγύπτου. Μια ομάδα στρατιωτών που εκπλήρωναν την στρατιωτική τους θητεία σε ένα στρατόπεδο στην Γκίζα, η οποία είναι κοντά στις Πυραμίδες και σε κάποια πολυτελή ξενοδοχεία πέντε αστέρων και νυχτερινά κέντρα διασκέδασης, έβαλαν φωτιά σε κάποιες τουριστικές επιχειρήσεις της περιοχής. Οι στρατιώτες του στρατοπέδου έμεναν κάτω από άθλιες συνθήκες, πλάι – πλάι με τις πολυτελείς εγκαταστάσεις των ξενοδοχείων. Ήταν συνεχώς εκτεθειμένοι στο χαλαρωτικό και χαρισματικό τρόπο ζωής των τουριστών καθώς και των Αιγυπτίων των ανώτερων κοινωνικών τάξεων οι οποίοι συχνάζουν σε αυτές τις εγκαταστάσεις. (Aziz, 1995)

Οι ίδιοι λόγοι που προκάλεσαν το παραπάνω γεγονός το έτος 1986 ενεργοποίησαν, επίσης, μια άλλη οργανωμένη ομάδα στην Αίγυπτο, τους Μουσουλμάνους Ακτιβιστές, οι οποίοι σύμφωνα με τον ερευνητή Zubaida (1988) “προέρχονται από αγροτικές οικογένειες μικροκτηματίων και εμπόρων, που είναι κοινωνικά και οικονομικά απειλούμενες από τρέχουσες διαδικασίες αλλαγών ή είναι μόλις αστικοποιημένοι και μορφωμένοι πτυχιούχοι, αλλά είναι στερημένοι από τις οικογενειακές σχέσεις, τα πλούτη και τις προσβάσεις στο ισχυρό πατρωνάρισμα που ωφελούν τους ομολόγους τους από πιο εύπορα κοινωνικά στρώματα”. Για αυτή την ομάδα, το πρόβλημα δεν είναι μόνο το τεράστιο οικονομικό, αναπτυξιακό και κοινωνικό κενό, αλλά και η απειλή που μια βιομηχανία όπως ο τουρισμός παρουσιάζει υπό την έννοια της παραβίασης των Ισλαμικών πολιτιστικών ηθών και παραδόσεων: για παράδειγμα η κατανάλωση αλκοόλ και χοιρινού, ο τζόγος, η πορνεία, η ασέβεια απέναντι στην ενδυμασία και οι κώδικες συμπεριφοράς. Τέτοιες

συμπεριφορές τουριστών σε δυσαρμονία με τις Ισλαμιστικές πολιτιστικές αξίες έχουν προκαλέσει τις τρομοκρατικές επιθέσεις εναντίον τουριστών (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999). Το πρόβλημα είναι ότι αυτή η βία δεν συνοδεύεται από εμφανή ωφελήματα για την συγκεκριμένη ομάδα υπό την έννοια ενός αυξημένου επιπέδου ανάπτυξης της περιοχής τους, διαθεσιμότητα καλύτερων ευκαιριών εργασίας ή εναλλακτικές πηγές εισοδήματος (Aziz, 1995).

Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, στην περιοχή της Αιγύπτου υπήρχε εντατική κάλυψη από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης των επιθέσεων από τις Μουσουλμανικές ομάδες στις τουριστικές εγκαταστάσεις και στους τουρίστες. Σύμφωνα με δηλώσεις του Υπουργού Εσωτερικών, 13 τουρίστες και 125 μέλη των Αιγυπτιακών Δυνάμεων Ασφαλείας σκοτώθηκαν από το έτος 1991. Αν τα θύματα τέτοιων βίαιων περιστατικών ήταν αποκλειστικά τουρίστες, θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως καθαρή ξενοφοβική συμπεριφορά που μερικές φορές διαδραματίζεται σε προορισμούς κατακλυσμένους από τουριστική ανάπτυξη. Αλλά στη συγκεκριμένη περίπτωση, υπάρχουν ποικίλες ομάδες προσώπων που εμπλέκονται στο πρόβλημα – οι τουρίστες, οι δυνάμεις ασφαλείας που αντιπροσωπεύουν την κυβέρνηση της χώρας και οι Μουσουλμανικές ομάδες οι οποίες παρουσιάζονται από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ως εκπρόσωποι του Ισλάμ. (Aziz, 1995)

Πιο συγκεκριμένα, σε ένα άρθρο που δημοσιεύτηκε στην Asharq Al-Awsat (1994), παραθέτοντας μια δήλωση που έκανε ο Υπουργός Εσωτερικών της Αιγύπτου, αναφέρεται, ότι κατά την διάρκεια των περασμένων 36 μηνών, 12 τουρίστες σκοτώθηκαν, σε αντίθεση με τα 125 μέλη των δυνάμεων ασφαλείας, λόγω της βίας που ασκήθηκε από τους Μουσουλμάνους Ακτιβιστές. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που δόθηκαν από το Ibn Khaldoun Κέντρο για Αναπτυξιακές Μελέτες στο Κάιρο, 111 μέλη της ομάδας Μουσουλμάνων Ακτιβιστών σκοτώθηκαν κατά την διάρκεια αναμετρήσεων μεταξύ αυτών και της κυβέρνησης το έτος 1993. (Aziz, 1995)

Αυτά τα στοιχεία φανερώνουν μια τελείως διαφορετική εικόνα από εκείνη που παρουσιάζουν τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, είτε στην Αίγυπτο είτε στην Δύση. Συγκρίνοντας τον αριθμό των θυμάτων από τον τουριστικό τομέα με αυτούς από τον κυβερνητικό τομέα (δυνάμεις ασφαλείας), είναι εμφανές ότι οι τουρίστες δεν είναι ο βασικός στόχος. Οι τουρίστες χρησιμοποιούνται ως εργαλείο για επίθεση στην κυβέρνηση και για κατάρριψη ενός από τα βασικά στηρίγματα της Αιγυπτιακής οικονομίας. Αυτές οι ομάδες είναι πιθανό να θεωρούν το κυβερνητικό σύστημα

τελείως διεφθαρμένο και συνεπώς πρέπει να “χτυπηθεί” μέσω των πολύ χρήσιμων εργαλείων για την οικονομική ευημερία τους. Αυτό μπορεί να γίνει αντιληπτό όταν η έλλειψη ανάπτυξης που εκτείνεται κατά μήκος των δρομολογίων των πολυτελών κρουαζιερόπλοιων του Νείλου στην Άνω Αίγυπτο συγκρίνεται με το επίπεδο της υποσχόμενης ανάπτυξης για την υποστήριξη της τουριστικής βιομηχανίας. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η πλειοψηφία των Ισλαμικών Ακτιβιστών προέρχεται από τη Άνω Αίγυπτο και η τουριστική βιομηχανία, για αυτούς, δεν είναι το καλύτερο μέσο ανάπτυξης. Ως μόνιμοι κάτοικοι αυτών των χωριών, βλέπουν ελάχιστες ευκαιρίες (και παίρνουν ελάχιστες) να σχετίζονται σε μια βιομηχανία στηριζόμενη σε πολυτελή πολυεθνικά ξενοδοχεία. (Aziz, 1995)

Όταν ένα πολιτικό ή οικονομικό σύστημα φθίνει, ή θεωρείται φθαρμένο ή διεφθαρμένο, προκαλούνται συνειρμοί για ιδέες διατήρησης και αναζωογόνησης μιας πολιτιστικής και εθνικής ταυτότητας. Στην περίπτωση της Αιγύπτου αυτό που προκαλεί συνειρμούς ήταν η πολιτιστική ταυτότητα. Οι άνθρωποι προσέφυγαν στην θρησκεία του Ισλάμ ως “καταφύγιο”. Οι τάσεις του μοντέρνου Ισλαμισμού μπορούν να θεωρηθούν από αυτούς ως προσφορά μιας συγκεκριμένης μορφής πολιτιστικού εθνικισμού. Τα προηγούμενα χρόνια, ο εχθρός των Ισλαμιστών μεταρρυθμιστών ήταν η οπισθοδρόμηση και τώρα είναι οι επιρροές από το εξωτερικό. Η επικρατούσα δυτική ιμπεριαλιστική ατμόσφαιρα που εμφανίζεται στην οικονομία, στον πολιτισμό, στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και σε άλλους πολλούς τομείς έχει οδηγήσει σε δυο τελείως διαφορετικές αντιδράσεις στην Αιγυπτιακή κοινωνία. Από τη μια πλευρά η “αφρόκρεμα”, η οποία κατά κάποια έννοια απολαμβάνει τις επιρροές της Δύσης, όπως ήταν αναμενόμενο, την δέχτηκε και την υιοθέτησε. Από την άλλη πλευρά, μερικοί, ιδίως αυτοί που ήταν λιγότερο πιθανό να πάρουν μέρος σε αυτή τη συνολική εξέλιξη, ένιωσαν μια άμεση και σοβαρή απειλή στην πολιτιστική τους ταυτότητα. (Aziz, 1995)

Συνοψίζοντας τις παραπάνω αναφορές, η φύση της τουριστικής ανάπτυξης στην Αίγυπτο μπορεί να θεωρηθεί ότι υστερεί σε κοινωνική διάσταση. Αυτό γίνεται κατανοητό από την έλλειψη προσπαθειών να αυξηθεί η κοινοτική εμπλοκή στις υπαίθριες περιοχές όπου η τουριστική βιομηχανία θεωρείται ως κύρια επιλογή ανάπτυξης. Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι ο τουρισμός, ως ένα οικονομικό φαινόμενο, έχει κοινωνικές και πολιτισμικές επιπτώσεις και τέτοιου είδους περιστατικά χρειάζεται να εκτιμηθούν και να “σταθμιστούν” ενάντια στα οικονομικά κέρδη.

Τέτοια ισορροπία είναι δύσκολο να είναι επιτυχής σε οποιαδήποτε αναπτυσσόμενη χώρα. (Aziz, 1995)

Επίσης, η φύση της τουριστικής ανάπτυξης μπορεί να υστερεί σε μια εκτενή σταθερή αντίληψη ανάπτυξης, μια στην οποία τα τουριστικά σχέδια κατασκευάζονται σε αρμονία με τον περιβάλλοντα χώρο και μια στην οποία το κενό μεταξύ των αναπτυγμένων δραστηριοτήτων για τους τουρίστες και των δραστηριοτήτων για τους μόνιμους κατοίκους δεν είναι τεράστιο. (Aziz, 1995)

Αυτή η έλλειψη κοινωνικής ευαισθησίας που συγκεντρώνει όλα τα στοιχεία της κυβερνητικής πολιτικής σχετικά με την τουριστική ανάπτυξη μπορεί εύκολα να οδηγήσει σε μια ολοκληρωτική απόρριψη αυτής της βιομηχανίας και της εμφάνισης μιας ξενοφοβικής συμπεριφοράς ανάμεσα στους άμεσα επηρεαζόμενους κατοίκους. Αντιθέσεις στην τουριστική βιομηχανία και στην κυβέρνηση της Αιγύπτου μπορεί να γίνουν κατανοητές αν λάβουμε υπόψη τα παραπάνω τρομοκρατικά γεγονότα από τις Μουσουλμανικές ομάδες. (Aziz, 1995)

Ενώ όλα τα παραπάνω γεγονότα που αναφέρει ο Aziz (1995) διαδραματίστηκαν τις δεκαετίες 1980 και 1990, στην ηλεκτρονική εφημερίδα TravelDailyNews αναφέρεται ότι την δεκαετία 2000 η Αίγυπτος δέχτηκε νέες τρομοκρατικές επιθέσεις. Τον Ιούλιο 2005, ο τουρισμός και η οικονομία της Αιγύπτου επηρεάστηκαν αρνητικά από τα χτυπήματα στα ξενοδοχεία Ghazala Gardens και Moevenpick, στο αιγυπτιακό τουριστικό θέρετρο Sharm El-Sheikh. Τα θύματα του χτυπήματος ήταν περισσότεροι από 88 νεκροί που στην πλειοψηφία τους ήταν τουρίστες, καθώς επίσης και περισσότεροι από 200 τραυματίες. (Κουμέλης, 2005.)

Επίσης, τον Απρίλιο του έτους 2006, τριπλή βομβιστική επίθεση συγκλόνισε το αιγυπτιακό θέρετρο Νταχάμπ, το οποίο βρίσκεται στη χερσόνησο του Σίνα. Οι εκρήξεις σημειώθηκαν στο ξενοδοχείο Ελ Χάλεγκ, όπου καταλύουν Ευρωπαίοι και Ισραηλινοί, σε ένα σούπερ μάρκετ και σε μια καφετέρια. Τουλάχιστον 23 άνθρωποι, εκ των οποίων ένας Ελβετός, ένας Ρώσος και ένα βρέφος από την Γερμανία, έχασαν τη ζωή τους και περισσότερα από 60 άτομα τραυματίστηκαν. Σύμφωνα με γαλλική διπλωματική πηγή, με το Ιταλικό Υπουργείο Εξωτερικών και τον Βρετανό πρεσβευτή στο Κάιρο, στους τραυματίες συμπεριλαμβάνονταν δυο Γάλλοι, τρεις Ιταλοί και δυο Βρετανοί. (Βερούκιος, 2006)

2.2.4 ΝΟΤΙΑ ΑΣΙΑ

2.2.4.1 ΙΟΡΔΑΝΙΑ

Η εφημερίδα TravelDailyNews αναφέρει ότι το έτος 2005, η Ιορδανία δέχτηκε μεγάλη τρομοκρατική επίθεση στην τουριστική βιομηχανία της. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το επίσημο Ιορδανικό πρακτορείο ειδήσεων, στις 09 Νοεμβρίου 2005 τρία ξενοδοχεία χτυπήθηκαν από τρομοκράτες στο Αμμάν της Ιορδανίας και πιθανότατα οι εκρήξεις οφείλονταν σε επιθέσεις αυτοκτονίας. Το αποτέλεσμα των εκρήξεων ήταν περισσότεροι από 53 νεκροί και 120 τραυματίες. Οι εκρήξεις έγιναν στα ξενοδοχεία Radisson SAS, Grand Hayatt και Days Inn. (Καραντζαβέλου, 2005.)

Η πρώτη έκρηξη έγινε στο ξενοδοχείο Radisson SAS, με αποτέλεσμα να χάσουν τη ζωή τους 5 άνθρωποι και να τραυματιστούν περισσότεροι από 12. Η δεύτερη έκρηξη έγινε στο ξενοδοχείο Grand Hayatt, το οποίο βρίσκεται κοντά στο Radisson, και είχε ως αποτέλεσμα να τραυματιστούν 40 άνθρωποι. (Καραντζαβέλου, 2005)

Τα συγκεκριμένα ξενοδοχεία βρίσκονται στο εμπορικό τμήμα Τζέμπελ Αμμάν και φιλοξενούν κυρίως Αμερικανούς και Ευρωπαίους επιχειρηματίες και διπλωμάτες. Το Radisson το προτιμούν Ισραηλινοί τουρίστες. (Καραντζαβέλου, 2005)

2.3 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Συνοψίζοντας όλα τα παραπάνω, συμπεραίνονται τα εξής:

Η τουριστική βιομηχανία σε πολλούς προορισμούς επηρεάζεται αρνητικά είτε από φυσικές καταστροφές, όπως καταρρακτώδεις βροχές, τυφώνες κ.α, είτε από “καταστροφές” που οφείλονται σε ανθρώπινους παράγοντες, όπως η εγκληματικότητα και η τρομοκρατία. Όταν ένας προορισμός επηρεάζεται από “καταστροφές” όπως η εγκληματικότητα και η τρομοκρατία τα αποτελέσματα για τον τουρισμό του κάθε προορισμού είναι τραγικά.. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: Η ερμηνεία του εγκλήματος μπορεί να οριστεί ως “η σκόπιμη παραβίαση του εγκληματικού νόμου, η οποία διαπράττεται χωρίς καμιά υπεράσπιση ή δικαιολογία, και η οποία τιμωρείται από το κράτος.” (Prideaux, 1995)

Η δημοσίευση συνταρακτικών περιγραφών από ορισμένες εγκληματικές ενέργειες ενάντια σε τουρίστες σε διάφορους προορισμούς εθιστούν την προσοχή στην περίπλοκη σχέση μεταξύ της ανάπτυξης του τουρισμού και της συχνότητας

εμφάνισης εγκληματικών πράξεων σε τουριστικούς προορισμούς. (Chesney-Lind and Lind, 1986)

Η περίπλοκη αυτή σχέση έχει αποτελέσει θέμα ερευνών για αρκετά χρόνια και έχουν δημοσιευτεί κάποιες σχετικές έρευνες στην τουριστική λογοτεχνία. (Brunt, Mawby and Hambly, 1999)

Στην τουριστική βιομηχανία του 20^{ου} αιώνα, η εγκληματικότητα κατά των τουριστών καθώς και οι αιτίες και οι συνέπειες εμφάνισης της είναι ζητήματα που απασχολούν σε μεγάλο βαθμό τον κάθε τουρίστα και την τουριστική βιομηχανία σαν σύνολο. Προηγούμενες έρευνες έχουν ασχοληθεί με τις ανησυχίες των τουριστών για την προσωπική τους ασφάλεια και τις συνέπειες σε κάθε προορισμό που πλήττεται από το φαινόμενο της εγκληματικότητας ενάντια σε τουρίστες αφού οι τουρίστες χάνουν την πεποίθησή τους ότι ο προορισμός που θα επιλέξουν μπορεί να τους προσφέρει ασφαλείς διακοπές. (Prideaux, 1995)

Από πλευράς μάρκετινγκ, είναι πολύ σημαντικό για ένα τουριστικό προορισμό να καταλάβει ότι η εγκληματικότητα και ακόμα περισσότερο η κάλυψη των γεγονότων από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης μαζί με τις αντιλήψεις των τουριστών σχετικά με την ασφάλεια τους στον ενδεχόμενο προορισμό έχουν αντίκτυπο στην εικόνα τους. (Dimanche και Lepetic, 1999)

Σύμφωνα με τους Pizam και Mansfeld (1996), μια αναμενόμενη ανακάλυψη ήταν ότι “η ασφάλεια, η ησυχία και η ειρήνη είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για ευημερών τουρισμό... Πολλοί τουρίστες δε θα ξοδέψουν τα χρήματά τους για να πάνε σε ένα προορισμό όπου η ασφάλεια και η ευημερία μπορεί να τεθεί σε κίνδυνο”. (Dimanche και Lepetic, 1999)

Ως εξήγηση για τη σχέση μεταξύ εγκλήματος και τουρίστα ο Ryan (1993) δίνει μια χρήσιμη τυπολογία, η οποία αναγνωρίζει 5 είδη σεναρίων. (Albuquerque and McElroy, 1999)

Οι Schiebler, Crotts και Hollings(1996), αναγνώρισαν δυο θεωρίες παρμένες από την ανθρώπινη οικολογία που συμβάλλουν σε μια καλύτερη κατανόηση αυτής της σχέσης. Οι δυο θεωρίες είναι η θεωρία των δραστηριοτήτων ρουτίνα και η θεωρία των “καυτών” σημαδιών. (Albuquerque and McElroy, 1999)

Παρόμοια, ο Prideaux (1996), για παράδειγμα, έκανε μια έρευνα σε 3 διαφορετικές περιοχές της Αυστραλίας και προσδιόρισε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, τα οποία ήταν αναγκαία για τον καθορισμό διαφόρων επιπέδων εγκληματικότητας. Το γενικό συμπέρασμα της έρευνας του ήταν ότι οι τοποθεσίες

που έχουν έντονο και φτηνό επίπεδο διαβίωσης έχουν υψηλά ποσοστά εγκλημάτων. (Brunt, Mawby and Hambly, 1999)

Ο Ryan (1993) υποστηρίζει ότι οι τουρίστες μπορούν να θεωρηθούν ευπρόσβλητοι σε εγκληματικές επιθέσεις επειδή “είναι προφανείς από την ενδυμασία τους και μεταφέρουν αντικείμενα μεγάλης αξίας... είναι χαλαροί και αμέριμνοι... είναι λιγότερο πιθανόν να αποδώσουν κατηγορίες ώστε να συλληφθούν οι εγκληματίες”. Επίσης, έχουν άγνοια των επικίνδυνων τοποθεσιών και εκθέτουν “μια κουλτούρα απροσεξίας”, αφού η συμπεριφορά τους είναι διαφορετική από αυτή που έχουν όταν βρίσκονται στην χώρα τους. (Brunt, Mawby and Hambly, 1999)

Επίσης, ένα άλλο θέμα που απασχολεί πολλούς ερευνητές είναι οι πιθανότητες που έχουν οι τουρίστες να πέσουν θύματα εγκληματικότητας σε σχέση με τις πιθανότητες που έχουν οι μόνιμοι κάτοικοι. Στατιστικά οι τουρίστες έχουν περισσότερες πιθανότητες να πέσουν θύματα εγκληματικότητας από ότι οι κάτοικοι της περιοχής. (Brunt, Mawby, Hambly, 1999)

Το ερώτημα κατά πόσο οι τουριστικές περιοχές είναι περιοχές εγκληματικών ενεργειών έχει αποτελέσει θέμα ερευνών για πολλές χώρες. (Brunt, Mawby and Hambly, 1999) Πολλοί τουριστικοί προορισμοί στην Ευρώπη, στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, στην Αφρική και στην Αυστραλία υποφέρουν από τη μείωση των διεθνών επισκέψεων λόγω του μεγάλου αριθμού δημοσιευμένων περιστατικών εγκλημάτων. (Pizam, Tarlow and Bloom, 1997)

ΕΥΡΩΠΗ: Στην **Αγγλία** διεξάχθηκε μια έρευνα με σκοπό την εξακρίβωση της φύσης της τουριστικής εγκληματικότητας και του φόβου των Βρετανών τουριστών να γίνουν θύματα εγκληματικών πράξεων. Η προσέγγιση ερωτηθέντων επιτεύχθηκε με την Ένωση Καταναλωτών της Μεγάλης Βρετανίας, η οποία εσώκλεισε στο περιοδικό της ένα ερωτηματολόγιο με ένα γράμμα σε μορφή ταχυδρομικής επιστολής στους αναγνώστες, όπου επεξηγούσε τους λόγους διεξαγωγής της έρευνας. Από τους 1100 συνδρομητές που παρέλαβαν ένα ερωτηματολόγιο μαζί με το περιοδικό στις αρχές του έτους 1998, μόνο οι 514 απάντησαν, δίνοντας ένα ποσοστό ανταπόκρισης 47%. Στη λίστα με τα 7 είδη εγκληματικών πράξεων που περιελάμβανε η έρευνα, οι ερωτώμενοι καλέστηκαν να απαντήσουν εάν είχαν γίνει θύματα κάποιας από αυτές τις πράξεις στις προηγούμενες διακοπές τους. Σύμφωνα με τις απαντήσεις που στάλθηκαν, 92 περιστατικά παρατέθηκαν από 50 ερωτώμενους. Αυτό ερμηνεύεται σε ποσοστό συχνότητας περιστατικού (εγκληματικού) κατά προσέγγιση 18%. (Brunt, Mawby και Hambly, 1999)

ΑΜΕΡΙΚΗ: Σύμφωνα με αναφορές στη Sunday Mail (29 May 1994), η προσέλκυση διεθνών τουριστών από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής παρόλο το προηγούμενο ιστορικό ως μια χώρα με διαδεδομένη εγκληματικότητα, είναι γεγονός. Οι προβλέψεις του Αμερικανικού Ταξιδιωτικού και Τουριστικού Συλλόγου ήταν 47 εκατομμύρια επισκέπτες το έτος 1995. (Prideaux, 1995)

Η **Φλόριντα** έχει δεχτεί μεγάλη διαφήμιση για τις τραγωδίες των επισκεπτών της κατά τη διάρκεια παραμονής τους. Τα περιστατικά αυτά έχουν δώσει την εντύπωση σε ορισμένους ενδεχόμενους επισκέπτες ότι η Φλόριντα είναι ένας μη ασφαλής προορισμός για να τον επισκεφτούν. (Υπουργείο Δικαιοσύνης Φλόριντας, 1996)

Το έτος 1993 συνέβηκαν κάποιες εγκληματικές ενέργειες ενάντια σε τουρίστες που είχαν αρνητικές συνέπειες στις αντιλήψεις των τουριστών για την Φλόριντα. Τα στοιχεία που έχουν δημοσιευτεί έδειξαν ότι υπήρχε μια αύξηση του αριθμού των τουριστών που θέλησαν να επισκεφτούν την Φλόριντα το έτος 1995 (42 εκατομμύρια επισκέπτες) σε σχέση με το έτος 1994 (40 εκατομμύρια επισκέπτες). (Υπουργείο Δικαιοσύνης Φλόριντας, 1996)

Η Μητροπολιτική περιοχή του **Ορλάντο** της Φλόριντας θεωρείται ο κύριος τουριστικός προορισμός των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Η αντίληψη των τουριστών για το Ορλάντο ως τουριστικός προορισμός έχει επηρεαστεί αρνητικά λόγω του ότι βρίσκεται στη Φλόριντα, η οποία όπως προαναφέρθηκε έχει υψηλό επίπεδο εγκληματικότητας ενάντια σε τουρίστες. (Pizam, Tarlow and Bloom, 1997)

Σύμφωνα με το σενάριο του Ryan (1993), οι τουρίστες στην περιοχή της **Καραϊβικής** έχουν σαν κύριο μέλημα τους την ξεκούραση και τη διασκέδαση και όχι την προσωπική τους ασφάλεια. Ενώ η εγκληματικότητα κατά των τουριστών δεν είναι νέο φαινόμενο για την Καραϊβική, η αυτοδιοίκηση των κοινοτήτων Τζόστ Βαν Ντικ και Παρθένο Γκόρντα (οι Βρετανικοί Παρθένοι Νήσοι), το Καρριακου (Carriacou) (Γρενάδα) και ο Άγιος Βαρθολομαίος μόλις τα τελευταία χρόνια άρχισαν να λαμβάνουν υπόψη τους τα σποραδικά εγκληματικά περιστατικά εναντίον των επισκεπτών. Επίσης, σύμφωνα με τον ερευνητή de Albuquerque (1996) τα νησιά Άγιοι Κιτς (St Kitts), Άγιος Μαρτίνος, Αγία Λουκία και Αντίγκουα, τα οποία ήταν αρκετά ασφαλή τις δεκαετίες '60 και '70, έχουν διαπιστώσει μια κλιμάκωση στα επίπεδα των σοβαρών εγκλημάτων, η οποία οφείλεται στη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών και στην προσωπική χρήση των ουσιών από τους μόνιμους κατοίκους της περιοχής. Η εγκληματικότητα ενάντια σε τουρίστες πρωτοεμφανίστηκε ως κύριο πρόβλημα για την περιοχή της Τζαμάικας στις αρχές της δεκαετίας του '80.

Μολονότι, πολλά είδη εγκληματικών πράξεων κατά των τουριστών περιορίστηκαν στους περισσότερους τουριστικούς προορισμούς (στο Μοντέγκο Μπέι, στο Όκο Ρίο, στο Ντισκάβερ Μπέι και στο Νέγρο) τα διεθνή Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης δημοσίευαν ότι κανένας από αυτούς τους προορισμούς δεν ήταν ασφαλής για τους τουρίστες. Στο τέλος της δεκαετίας του '80 και στις αρχές της δεκαετίας του '90 υπήρχε μια σειρά από δυσμενείς ιστορίες τουριστών, που επισκέφτηκαν την Τζαμάικα, οι οποίοι έπεσαν θύματα ληστειών, βιασμών, επιθέσεων καθώς και δολοφονιών. (Albuquerque and McElroy, 1999)

ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ: Παρόλη την σταθερή αύξηση της δημοσιότητας στην διεθνή αγορά, η Νότια Αφρική έχει αναπτύξει τη φήμη ότι δεν είναι ασφαλής τουριστικός προορισμός. Η φήμη αυτή δεν προκαλεί έκπληξη αφού η Νότια Αφρική έχει αρκετά μεγάλο επίπεδο εγκληματικότητας και έχει χαρακτηριστεί ως “η πρωτεύουσα των εγκλημάτων του κόσμου”.(George, 2003)

Αντίθετα με τα παραπάνω, τα αποτελέσματα μιας έρευνας που έγινε στην περιοχή του **Κέιπ Τάουν** σχετικά με το πόσο ασφαλή προορισμό θεωρούν οι τουρίστες το Κέιπ Τάουν έδειξε το 71,4% των επισκεπτών θεώρησαν πολύ πιθανό ή πιθανό το Κέιπ Τάουν να είναι ασφαλής προορισμός ενώ μόλις το 20% των επισκεπτών δεν είναι βέβαιοι ότι θα συνιστούσαν το Κέιπ Τάουν ως ασφαλή μέρος για να το επισκεφθούν. Τέλος, σχεδόν το 50% των επισκεπτών ισχυρίζονταν ότι θα ήταν πολύ πιθανό να επέστρεφαν στο Κέιπ Τάουν. (George, 2003)

Υπάρχει κάποια δυσκολία στον προσδιορισμό των διαφορών μεταξύ τουριστικών και μη τουριστικών περιοχών. Στην **Κένυα** υπάρχουν περιπτώσεις όπου απεικονίζουν το πρόβλημα. Το χτύπημα με τόξο και βέλος του Pelle Palm τον Νοέμβριο του έτους 1988 λόγω αναστάτωσης των λαθροκνηγών, το χτύπημα των δυο Γάλλων τουριστών στο Εθνικό Πάρκο στην περιοχή Μερου τον Ιούλιο του έτους 1989, και η ένοπλη ληστεία, τον ίδιο μήνα, των λεωφορείων που μετέφεραν 20 τουρίστες στο Εθνικό Πάρκο στην περιοχή Τσαβο (Tsavo) ή αυτή των Βρετανών τουριστών στην περιοχή Μερου (Meru) τον Φεβρουάριο του έτους 1992, ήταν όλα περιστατικά που συνέβησαν επειδή οι τουρίστες βρίσκονταν σε περιοχές που κανονικά δεν ήταν επισκέψιμες από εκδρομείς τουρίστες. Κατά συνέπεια, οι τουρίστες έγιναν κατά λάθος θύματα εγκληματικής ενέργειας, αλλά, σε αυτή την περίπτωση, η ύπαρξη του τόπου διεξαγωγής του εγκλήματος, εν μέρη, διατηρείται από τον τουρισμό. (Ryan, 1993)

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ: Επιλέχτηκε να γίνει μια έρευνα στις προορισμούς **Καίρνς, Ακτή Σάνσαϊν και Χρυσή Ακτή** όπου υπάρχουν παραθαλάσσια θέρετρα, την περίοδο 1992-1993 Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι τα παραπτώματα ενάντια σε περιουσίες (σπασίματα και εισβολές, ληστείες, κλοπές αυτοκινήτων) και σε άτομα (ανθρωποκτονίες, σοβαρές κακοποιήσεις, μικρές κακοποιήσεις, ληστείες, σεξουαλικές παρενοχλήσεις) στους προορισμούς Καίρνς και Χρυσή Ακτή συμβαίνουν σε ποσοστό 42% υψηλότερο από ότι βρίσκεται ο καθορισμένος μέσος όρος παρόλο που τα δείγματα διαφέρουν μεταξύ των πόλεων. Το Καίρνς, για παράδειγμα, κατέγραψε αναλογίες παραπτωμάτων ενάντια σε άτομα που ήταν σε ποσοστό 240% υψηλότερο από το μέσο όρο των ετών 1992-1993, ενώ η Χρυσή Ακτή κατέγραψε ένα ποσοστό ελαφρώς υψηλότερο από το μέσο όρο. (Prideaux, 1995)

ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ: Η τρομοκρατία όπως έχει εξελιχθεί τη σημερινή εποχή ξεκίνησε από τις τελευταίες δεκαετίες του προηγούμενου αιώνα. Η ραγδαία ανάπτυξη της σημειώθηκε μεταξύ του τέλους της δεκαετίας 1960 και της αρχής της δεκαετίας 1970 ενώ η δεκαετία του 1980 ξεκίνησε και τελείωσε με διάφορα περιστατικά τρομοκρατικής βίας. Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, ως το τέλος της δεκαετίας η τρομοκρατία έγινε “ρουτίνα”. Το πρώτο μισό της δεκαετίας του 1990 μερικές τρομοκρατικές επιθέσεις καταγράφηκαν στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, που παρόλο την φύση τους και το μέγεθος τους είναι πιο σοβαρές από αυτές που συνέβησαν στο παρελθόν. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Οι ερευνητές Sonmez και Graefe (1998) αναφέρουν ότι “η τρομοκρατία είναι το μέσο με το οποίο οι τρομοκρατικές ομάδες εκθέτουν την ευαισθησία της τουριστικής βιομηχανίας”. Με αυτό τον τρόπο μπορούν να αποκτούν δημοσιότητα οι στόχοι τους και να χρησιμοποιούν ευκαιρίες προσεγγίσεως του παγκόσμιου κοινού μέσω των Μαζικών Μέσων Ενημέρωσης. (Brunt, Mawby, Hambly, 1999)

Οι ερευνητές Weimann και Winn (1994) υποστηρίζουν ότι “Με το να απασχολούν τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης για μέρες ή εβδομάδες, τέτοιες ομάδες μπορούν να ελπίζουν ότι μεγαλώνουν το προφίλ τους και μεταδίδουν το μήνυμά τους, ότι επαυξάνουν την σχετική ηθική νομιμότητα τους και ότι βελτιώνουν την οργανωμένη αποτελεσματικότητά τους”. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Σύμφωνα με τον ερευνητή Wall (1996), η φύση της βιομηχανίας οδηγεί τους τουρίστες σε συγκεκριμένες τοποθεσίες καθιστώντας τους σχετικά εύκολους στόχους για τρομοκράτες. (Brunt, Mawby, Hambly, 1999)

Η επίμονη τρομοκρατία μπορεί να αμαυρώσει την εικόνα ενός τουριστικού προορισμού ως ασφαλή και προσελκυστικό προορισμό και να διακινδυνεύει τη συνολική τουριστική βιομηχανία του. Παρόλο το γεγονός ότι οι χώρες έχουν διαφορετικές εμπειρίες από τρομοκρατικές επιθέσεις, οι τουριστικές βιομηχανίες τους μοιράζονται παρόμοιες προκλήσεις, με την διαφορά ότι μερικές προκλήσεις είναι πιο δραστικές από κάποιες άλλες. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Ο κίνδυνος της τρομοκρατίας τείνει να εκφοβίσει το ταξιδιωτικό κοινό πιο σοβαρά αφού αποδεικνύεται από την ρεαλιστική ταξιδιωτική ροή και τις ακυρώσεις των διακοπών από τους ενδεχόμενους ταξιδιώτες κατά την περίοδο των αυξημένων τρομοκρατικών δραστηριοτήτων. Όταν ο τουρισμός παύει να είναι απολαυστικός λόγω των πραγματικών ή των αντιλαμβανόμενων κινδύνων, οι τουρίστες ελέγχουν την ελευθερία τους και προσπαθούν να αποφύγουν επικίνδυνες καταστάσεις ή επικίνδυνους προορισμούς. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

ΕΥΡΩΠΗ: Την άνοιξη του έτους 1986, μια σειρά τρομοκρατικών γεγονότων στην Ευρώπη επηρέασε το συνολικό ποσοστό αφίξεων τουριστών, κυρίως Αμερικανών. Η επίθεση στο κρουαζιερόπλοιο “Achille Lauro”, οι επιθέσεις στους επιβάτες των αεροδρομίων της Ρώμης και της Βιέννης, η αεροπειρατεία της TWA πτήσης 847 στην Αθήνα και η τρομοκρατική βομβιστική επίθεση σε ντισκοτέκ της Δυτικής Γερμανίας αποτέλεσε σε μια σημαντική απώλεια εμπιστοσύνης στην Ευρώπη ως ασφαλής προορισμός. (Prideaux, 1995)

Στην **Ισπανία**, σύμφωνα με αναφορές στην εφημερίδα “Times” (14 και 18 Ιουνίου 1986), το έτος 1986 οι στρατιώτες της ETA (ομάδα Βάσκων τρομοκρατών) τοποθέτησαν βόμβες στα ξενοδοχεία “Las Garzas” , στο Μπενιντόρμ (Ιούνιος), “Atalaya Park”, στην Εστεπόνα (Ιούνιος), “Don Carlos”, στο Μαρμπέλα (Ιούλιος), καθώς επίσης και σε παραλίες. Το μόνο θετικό αποτέλεσμα αυτών των επιθέσεων ήταν ότι δεν υπήρχαν απώλειες ανθρώπινων ζωών, σε αντίθεση με τις περιπτώσεις αεροπειρατειών ή την επίθεση στο Achille Lauro το έτος 1985. (Ryan, 1993)

Το έτος 1991 έγιναν προειδοποιήσεις μέσω προκηρύξεων το έτος 1991 από την ETA και την Terra Lliure (η ανεξάρτητη τρομοκρατική ομάδα της Καταλανίας η οποία ήταν υπεύθυνη για 100 μικρές βομβιστικές επιθέσεις στην περιοχή της Καταλανίας) ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες και η Παγκόσμια Γιορτή στη Σεβίλλη θεωρούνταν πιθανοί στόχοι για τρομοκρατικό χτύπημα. (Ryan, 1993)

Το έτος 2003, σύμφωνα με δημοσίευμα της βασκικής εφημερίδας Gara, η βασκική αυτονομιστική οργάνωση ETA προειδοποιεί τους ξένους τουρίστες με

προκήρυξη της να μην επισκεφτούν την Ισπανία διότι θα γινόντουσαν επιθέσεις. Επίσης, στην συγκεκριμένη προκήρυξη της η οργάνωση αναλάμβανε την ευθύνη για οχτώ επιθέσεις σε ξενοδοχεία στην ανατολική, νότια και βόρεια Ισπανία την περίοδο από 14 Ιουνίου ως 22 Ιουλίου 2003, με αποτέλεσμα τον τραυματισμό αρκετών τουριστών. (Κουμέλης, 2003)

Από το έτος 1979, σε σύνολο η ETA έχει πραγματοποιήσει περισσότερες από εκατό επιθέσεις σε τουριστικά θέρετρα χωρίς να έχει κατορθώσει να περιορίσει τις αφίξεις των ξένων τουριστών στην Ισπανία. Κατά τη διάρκεια των επιθέσεων σημειώθηκαν κάποιοι τραυματισμοί αλλά κανένας δεν σκοτώθηκε. (Κουμέλης, 2004)

Η **Κορσική** έχει και το κλίμα και το “σκηνικό” που την καθιστά ένα σημαντικό τουριστικό προορισμό. (Elliot and Ryan, 1993)

Οι κύριες τρομοκρατικές οργανώσεις είναι η ομάδα του Εθνικού Μετώπου για την Ελευθερία της Κορσικής (National Front for the Liberation of Corsica, FLNC), η Ιστορική Υποομάδα του Εθνικού Μετώπου για την Ελευθερία της Κορσικής (FLNC Historical Branch), καθώς επίσης και μια μικρότερη ομάδα, η Κουνκόλτα (Cuncolta). (Elliot and Ryan, 1993)

Τα έτη 1990 και 1991 έγιναν επιθέσεις στο τουριστικό συγκρότημα Κορσικανά, 17 μίλια νότια της Μπαστιά. (Ryan, 1993) Επίσης, τα Γαλλικά Μέσα Ενημέρωσης ανέφεραν ότι στις 5 Απριλίου 1991, ανατινάχτηκε ένα ξενοδοχείο στη Νότια Κορσική αφού απήχθησαν 20 Ιταλοί εργαζόμενοι. Στις 26 Μαΐου 1991, καταστράφηκε η εξοχική βίλα του Πάολο Τσερούτι (Paolo Cerutti). Τέσσερις ημέρες νωρίτερα, οι τρομοκράτες της EMEK θεωρήθηκαν υπεύθυνοι για την καταστροφή 30 μπανγκαλόου ενός κρατικού ξενοδοχειακού συγκροτήματος. Τον Αύγουστο 1992, ένας χώρος κάμπινγκ καταστράφηκε από δασικές πυρκαγιές που θεωρήθηκαν προσχεδιασμένες. (Elliot and Ryan, 1993)

Γενικότερα αυτές οι επιθέσεις έγιναν ενάντια σε περιουσίες, όχι στους ίδιους τους τουρίστες. Σε σπάνιες περιπτώσεις οι τουρίστες μπλέχτηκαν σε τρομοκρατικές ενέργειες. Τον Νοέμβριο 1992, ενώ καταστράφηκαν 25 από τα 66 μπανγκαλόου του Τουριστικού Χωριού Σαν Κάρλου (San Carlu), οχτώ Γερμανοί τουρίστες αιχμαλωτίστηκαν. Επίσης, τον Ιανουάριο 1991, τέσσερις τουρίστες βρέθηκαν στο κέντρο μιας ένοπλης εμπλοκής των τρομοκρατών και της αστυνομίας της περιοχής. Την ίδια περίοδο ανακοινώθηκε από την ομάδα EMEK ότι σταματούσαν την μονόπλευρα δεδηλωμένη τετραετή ανακωχή. (Elliot and Ryan, 1993)

Επιπλέον, σύμφωνα με αναφορές ερευνητών, τον Ιανουάριο του 1991, μια ομάδα 30 τρομοκρατών κρατούσαν αιχμάλωτους μια ντουζίνα τουρίστες για 4 ώρες. Τον ίδιο μήνα καταλύματα διακοπών ανατινάχτηκαν ή κάηκαν στην Αγκόνα και στο Πόρτο Βέκκιο. Περισσότερες επιθέσεις έγιναν το έτος 1992. Σαν αιτιολογία των επιθέσεων σε τουριστικά συγκροτήματα δόθηκε ότι οι τουρίστες θεωρούνται απειλή για τον Κορσικό τρόπο ζωής. Αλλά και άλλες μεταβλητές είναι εξίσου σημαντικές, όπως η διαμάχη μεταξύ των Γαλλικών Αρχών και η αντιμαχία με τις Μαφιόζικες ομάδες. Οι επιθέσεις σε τουλάχιστον μερικά από τα τουριστικά συγκροτήματα ίσως να έγιναν επειδή κατασκευάστηκαν με Ιταλική χρηματοδότηση που υποπτεύθηκε ότι ήταν Μαφιόζικης προελεύσεως. (Ryan, 1993)

Στη **Μεγάλη Βρετανία**, σύμφωνα με αναφορές του Paganí και του Reuter (1991), μια σειρά επιθέσεων από την ομάδα “Meibion Glyndwr (Sons of Glendower)” σε τουριστικά καταλύματα και σε επιχειρήσεις σχετικές με τον τουρισμό, όπως το κάψιμο καταστήματος ιστιοσανιδοδρομίας στο Μπαλα (Bala) το έτος 1987, δικαιολογήθηκε ως επίθεση ενάντια στην Βρετανική κατάληψη καθώς επίσης και στον τουρισμό, ο οποίος έχει αρνητική επιρροή στην παραδοσιακή πολιτιστική κληρονομιά. (Ryan, 1993)

Κατά τη διάρκεια κάποιων ημερών του Μαρτίου του 1994, τα δυο μεγαλύτερα Βρετανικά αεροδρόμια, Χίθροου και Γκάτγουικ, δέχτηκαν επιθέσεις με θανατηφόρες βόμβες φέρνοντας τις αεροπορικές υπηρεσίες σε χαώδη κατάσταση. Σύμφωνα με αναφορές του Courier Mail στις 15 Μαρτίου του 1994, έγιναν επιθέσεις στο Πολυκατάστημα Harrods και στο αξιοθέατο London Dungeon κοντά στο Τάουερ Μπρίτζ. (Prideaux, 1995)

ΑΜΕΡΙΚΗ: Οι πιο πρόσφατες και οι πιο συντριπτικές τρομοκρατικές επιθέσεις που καταγράφηκαν στην ιστορία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής ήταν στις 11 Σεπτεμβρίου του 2001. Οι συγκεκριμένες επιθέσεις είχαν σημαντική επιρροή στην οικονομία, στην τουριστική βιομηχανία, στον τρόπο ζωής των Αμερικανών πολιτών και σε ολόκληρη την εθνική ασφάλεια. (Chen R. και Chen J., 2003)

Ο Walsh (2001) σημειώνει ότι η Ένωση Τουριστικών Επιχειρήσεων ανέφερε ότι λόγω των τρομοκρατικών γεγονότων της 11^{ης} Σεπτεμβρίου, 453 χιλιάδες εργασίες στις Ηνωμένες Πολιτείες ίσως να επηρεάζοντουσαν. Πολλοί Αμερικανοί πολίτες διατήρησαν τις συνηθισμένες δραστηριότητές τους, εκτός από το να ταξιδεύουν με αεροπλάνο. Σύμφωνα με τον Olsen (2002), οι αεροπορικές εταιρείες δέχτηκαν μια

μείωση επιβατών σε ποσοστό 50%. Επιπλέον, τα ξενοδοχεία αντιμετώπισαν μια περίοδο ύφεσης στα επίπεδα διαμονής τουριστών. (Chen R. και Chen J., 2003)

Η πρώτη βίαιη τρομοκρατική επίθεση που δέχτηκε το Παγκόσμιο Εμπορικό Κέντρο της **Νέας Υόρκης** συνέβηκε στις 26 Φεβρουαρίου 1993. Στο συγκεκριμένο τρομοκρατικό γεγονός, μια βόμβα εξεράγει στο χώρο στάθμευσης του Κέντρου και σκότωσε έξι πολίτες ενώ τραυμάτισε παραπάνω από εκατό. Στις 19 Απριλίου 1995, ο Timothy J. Mc Veigh, ένας Αμερικανός πολίτης, έβαλε βόμβα στο ομοσπονδιακό κτίριο στην Οκλαχόμα όπου σκοτώθηκαν 168 αθώοι πολίτες. (Chen R. και Chen J., 2003)

Η τρομοκρατική επίθεση που έπληξε περισσότερο την περιοχή της Νέας Υόρκης ήταν αυτή της 11^{ης} Σεπτεμβρίου του 2001. (Goodrich, 2002)

Η πιο πρόσφατη και η πιο συντριπτική τρομοκρατική επίθεση που επηρέασε σημαντικά την **Ουάσιγκτον** των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής ήταν στις 11 Σεπτεμβρίου του 2001. (Chen R. και Chen J., 2003)

Στην περίπτωση της επίθεσης στην Ουάσιγκτον, οι κρίσεις που δέχτηκαν τα ξενοδοχεία της περιοχής έγιναν αφορμή για να συνεργαστεί η τοπική τουριστική βιομηχανία με άλλους παράγοντες του τουρισμού προκειμένου να διευθύνουν αυτή την πρωτοφανή κατάσταση και να αναπτύξουν στρατηγικές αναδόμησης. (Stafford, Yu και Armo, 2002)

Έχουν γίνει πολλές αναφορές από τα ΜΜΕ, τα Κυβερνητικά Παραρτήματα και διάφορους ερευνητές σχετικά με το ότι ένα χρόνο μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11^{ης} Σεπτεμβρίου στην Νέα Υόρκη και στην Ουάσιγκτον, τα αποτελέσματα συνέχιζαν να γίνονται αισθητά στην Αμερικανική οικονομία και είχαν προκαλέσει ένα “πάγωμα” στον τουρισμό και στην τουριστική βιομηχανία. (Stafford, Yu και Armo, 2002)

Μια από τις τρομοκρατικές επιθέσεις που έγιναν την 11^η Σεπτεμβρίου του έτους 2001 στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ήταν αυτή που έγινε στην περιοχή της **Πενσυλβάνια**. (Goodrich, 2002)

Μια χώρα που έχει υποφέρει σημαντικά από τρομοκρατικές επιθέσεις που είχαν στόχο τουρίστες είναι το **Περού**. Το έτος 1989 η αξία του υπερπόντιου τουρισμού στο Περού ήταν χονδρικά 430 εκατομμύρια δολάρια με περισσότερους από 350 χιλιάδες επισκέπτες. Το έτος 1991 υπολογίζεται ότι το Περού δέχτηκε λίγο περισσότερους από 30 χιλιάδες υπερπόντιους τουρίστες. Ο κύριος λόγος για αυτή τη μείωση ήταν οι δραστηριότητες της Sendero Luminoso. (Ryan, 1993)

Το έτος 1989 η ομάδα σκότωσε ένα Βρετανό τουρίστα, τον Edward Bartley. Τον Ιανουάριο του έτους 1990 δυο Γάλλοι τουρίστες αφού αποβιβάστηκαν από ένα λεωφορείο πυροβολήθηκαν. Ένα τουριστικό ξενοδοχείο στο Χουάρεζ δέχτηκε επίθεση τον Ιούλιο του έτους 1990. Στο τέλος του έτους 1991, το Βρετανικό Υπουργείο Εξωτερικών Ταξιδιωτικών Συμβουλευτικών Διακοινώσεων υπέδειξε μη επισκέψιμες περιοχές στο Περού και προειδοποίησε με την διακοίνωση της 15^{ης} Φεβρουαρίου 1991 ότι “η Sendero Luminoso είναι πολύ επικίνδυνη πράγματι και οποιοσδήποτε αλλοδαπός που πέφτει στα χέρια της είναι πιθανό να σκοτωθεί...” (Ryan, 1993)

Ο Abumael Guzman, ο ιδρυτής της ομάδας, κήρυξε μια φιλοσοφία του Μαοϊσμού που επιτίθεται στον καπιταλισμό. Από άποψη στρατηγικής η επίθεση στον τουρισμό δικαιολογείται επειδή ο τουρισμός προωθείται από την Περουβιανή Κυβέρνηση ως ένα μέσο με το οποίο οι υπαίθριες περιοχές μπορούν να κερδίσουν ένα εισόδημα, και κατ’ αυτό τον τρόπο είναι μια εναλλακτική για την καλλιέργεια της κόκας. (Ryan, 1993)

ΒΟΡΕΙΑ ΑΦΡΙΚΗ: Αμέσως μετά τον Πόλεμο στον Περσικό Κόλπο το έτος 1991, ο τουρισμός στην **Αίγυπτο** είχε τεράστια ανάπτυξη. Το έτος 1992 θεωρήθηκε ως κορυφαίο έτος για την τουριστική βιομηχανία, αφού 3,2 εκατομμύρια τουρίστες επισκέφτηκαν την Αίγυπτο. Το επόμενο έτος (1993), μετά τις επιθέσεις εναντίον τουριστών, υπήρχε μια μείωση της τάξεως περίπου 21,9% στον αριθμό των τουριστών σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία τουρισμού μέχρι τον Οκτώβριο του έτους 1993. (Aziz, 1995)

Η Αιγυπτιακή Κυβέρνηση άρχισε να θεωρεί τον τουρισμό ως βασική πηγή ξένου συναλλάγματος. Ο γρήγορος “βηματισμός” της τουριστικής ανάπτυξης άρχισε το έτος 1974 όπου άρχισαν να κατασκευάζονται πολυτελείς τουριστικές μονάδες, καθώς και κρουαζιερόπλοια του Νείλου που λειτουργούσαν κατά μήκος των ποταμών ανάμεσα στο Κάιρο, το Λούξορ, το Ασσουάν και το Αμπού Σιμπέλ. (Aziz, 1995)

Η ξενοφοβική συμπεριφορά λόγω της ραγδαίας τουριστικής ανάπτυξης που υφίσταται η Αίγυπτος εκφράζεται κυρίως από τις Μουσουλμανικές ομάδες, οι οποίες θεωρούνται εκπρόσωποι του Ισλαμισμού. Αυτό αποδεικνύεται από το περιστατικό που συνέβη τον Απρίλιο του έτους 1986, το οποίο θεωρείται το πρώτο από τις συνολικές επιθέσεις που έχουν συμβεί ενάντια σε τουρίστες και τουριστικές επιχειρήσεις της Αιγύπτου. Μια ομάδα στρατιωτών στην Γκίζα έβαλαν φωτιά σε κάποιες τουριστικές επιχειρήσεις της περιοχής. Οι στρατιώτες του στρατοπέδου

έμεναν κάτω από άθλιες συνθήκες, πλάι – πλάι με τις πολυτελείς εγκαταστάσεις των ξενοδοχείων. Ήταν συνεχώς εκτεθειμένοι στο χαλαρωτικό και χαρισματικό τρόπο ζωής των τουριστών καθώς και των Αιγυπτίων των ανώτερων κοινωνικών τάξεων οι οποίοι συχνάζουν σε αυτές τις εγκαταστάσεις. (Aziz, 1995)

Οι ίδιοι λόγοι που προκάλεσαν το παραπάνω γεγονός το έτος 1986 ενεργοποίησαν, επίσης, μια άλλη οργανωμένη ομάδα στην Αίγυπτο, τους Μουσουλμάνους Ακτιβιστές. Το πρόβλημα για τη συγκεκριμένη ομάδα δεν είναι μόνο το τεράστιο οικονομικό, αναπτυξιακό και κοινωνικό κενό, αλλά και η απειλή που μια βιομηχανία όπως ο τουρισμός παρουσιάζει υπό την έννοια της παραβίασης των Ισλαμικών πολιτιστικών ηθών και παραδόσεων: για παράδειγμα η κατανάλωση αλκοόλ και χοιρινού, ο τζόγος, η πορνεία, η ασέβεια απέναντι στην ενδυμασία και οι κώδικες συμπεριφοράς. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Σύμφωνα με δηλώσεις του Υπουργού Εσωτερικών, 13 τουρίστες και 125 μέλη των Αιγυπτιακών Δυνάμεων Ασφαλείας σκοτώθηκαν από το έτος 1991. (Aziz, 1995)

Ενώ όλα τα παραπάνω γεγονότα διαδραματίστηκαν τις δεκαετίες 1980 και 1990, την δεκαετία 2000 η Αίγυπτος δέχτηκε νέες τρομοκρατικές επιθέσεις. Τον Ιούλιο 2005, ο τουρισμός και η οικονομία της Αιγύπτου επηρεάστηκαν αρνητικά από τα χτυπήματα στα ξενοδοχεία Ghazala Gardens και Moevenpick, στο αιγυπτιακό τουριστικό θέρετρο Sharm El-Sheikh. Τα θύματα του χτυπήματος ήταν περισσότεροι από 88 νεκροί που στην πλειοψηφία τους ήταν τουρίστες, καθώς επίσης και περισσότεροι από 200 τραυματίες. (Κουμέλης, 2005)

Επίσης, τον Απρίλιο του έτους 2006, τριπλή βομβιστική επίθεση συγκλόνισε το αιγυπτιακό θέρετρο Νταχάμπ, το οποίο βρίσκεται στη χερσόνησο του Σίνα. Οι εκρήξεις σημειώθηκαν στο ξενοδοχείο Ελ Χάλεγκ, όπου καταλύουν Ευρωπαίοι και Ισραηλινοί, σε ένα σούπερ μάρκετ και σε μια καφετέρια. Τουλάχιστον 23 άνθρωποι, εκ των οποίων ένας Ελβετός, ένας Ρώσος και ένα βρέφος από την Γερμανία, έχασαν τη ζωή τους και περισσότερα από 60 άτομα τραυματίστηκαν. (Βερύκιος, 2006)

ΝΟΤΙΑ ΑΣΙΑ: Το έτος 2005, η **Ιορδανία** δέχτηκε μεγάλη τρομοκρατική επίθεση στην τουριστική βιομηχανία της. Στις 09 Νοεμβρίου 2005 τρία ξενοδοχεία χτυπήθηκαν από τρομοκράτες στο Αμμάν της Ιορδανίας και πιθανότατα οι εκρήξεις οφείλονταν σε επιθέσεις αυτοκτονίας. Το αποτέλεσμα των εκρήξεων ήταν περισσότεροι από 53 νεκροί και 120 τραυματίες. Οι εκρήξεις έγιναν στα ξενοδοχεία Radisson SAS, Grand Hayatt και Days Inn. (Καραντζαβέλου, 2005)

Η πρώτη έκρηξη έγινε στο ξενοδοχείο Radisson SAS και είχε ως αποτέλεσμα να χάσουν τη ζωή τους 5 άνθρωποι και να τραυματιστούν περισσότεροι από 12, ενώ η δεύτερη έκρηξη έγινε στο ξενοδοχείο Grand Hayatt, το οποίο βρίσκεται κοντά στο Radisson, με αποτέλεσμα να τραυματιστούν 40 άνθρωποι. (Καραντζαβέλου, 2005)

Τα συγκεκριμένα ξενοδοχεία βρίσκονται στο εμπορικό τμήμα Τζέμπελ Αμμάν και φιλοξενούν κυρίως Αμερικανούς και Ευρωπαίους επιχειρηματίες και διπλωμάτες. Το Radisson το προτιμούν Ισραηλινοί τουρίστες. (Καραντζαβέλου, 2005)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Σύμφωνα με τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (ΕΟΤ), “ο τουρισμός στην Ελλάδα από προϊόν με περιορισμένη πελατειακή βάση τις προηγούμενες δεκαετίες έχει μεταβληθεί σε κλάδο με εξέχουσα σημασία στην οικονομική ζωή του τόπου, και όχι μόνο, καθώς επηρεάζει και τη διαμόρφωση της διεθνούς κοινής γνώμης σε ότι αφορά την Ελλάδα”. (ΕΟΤ, 2003)

Η Ελλάδα έχει πολλά προσόντα που συντέλεσαν στην ανάπτυξη ενός “αξιόλογου” τουρισμού, τα οποία είναι:

- ήπιο κλίμα: έχει εύκρατο μεσογειακό κλίμα με ηλιοφάνεια (Livedia, 2005)
- φυσική ομορφιά: έχει αξιόλογες φυσικές καλλονές όπως όμορφα τοπία που παρέχουν απολαυστικό θέαμα για τους επισκέπτες της (Livedia, 2005)
- ποικίλες ακρογιαλιές: έχει όμορφες και καθαρές ακρογιαλιές που αποτελούν πόλους έλξης τουριστών (ΕΟΤ, 2003)
- πολιτιστική κληρονομιά: έχει αξιόλογα μνημεία, τα οποία παρουσιάζουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για πολλούς τουρίστες (ΕΟΤ, 2003)
- ιαματικές πηγές: βοηθούν στη θεραπεία πολλών παθήσεων. (Livedia, 2005)
- χαμηλό κόστος διαβίωσης (ΕΟΤ, 2003)
- εθνική ασφάλεια (ΕΟΤ, 2003)
- χαμηλούς δείκτες εγκληματικότητας (ΕΟΤ, 2003)

Τα παλαιότερα χρόνια, παρόλο ότι η Ελλάδα είχε αρκετά προσόντα, η ανάπτυξη του τουρισμού στην Ελλάδα ήταν μικρή και αυτό το γεγονός οφειλόταν σε παράγοντες που σχετίζονταν με την υποδομή της χώρας, όπως ελλείψεις κατάλληλων δρόμων, προβλήματα στα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, ελλείψεις σε ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, σε εστιατόρια και σε κέντρα ψυχαγωγίας. (Livedia, 2005)

Με το πέρασμα των χρόνων, οι ελλείψεις αυτές ξεπεράστηκαν αφού ο τουρισμός θεωρήθηκε “μεγάλη πηγή πλούτου” και αναγκαίος για την ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας. (Livedia, 2005) Τα στοιχεία του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (ΠΟΤ) παρουσιάζουν ότι σχεδόν το 10% του ενεργού πληθυσμού της Ελλάδας (285 χιλιάδες θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης και 650 χιλιάδες εποχιακές θέσεις) απασχολείται άμεσα ή έμμεσα στον τομέα του τουρισμού. (ΕΟΤ, 2003)

Τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα άρχισε να αποκτά μια καλύτερη υποδομή αφού χτίστηκαν αρκετά σύγχρονα και πολυτελή ξενοδοχεία, βελτιώθηκαν οι συγκοινωνίες, δημιουργήθηκαν πολλά κέντρα σε τουριστικούς προορισμούς και έχουν καλύτερες οι συνθήκες σε οργανωμένες εγκαταστάσεις κάμπινγκ. (Livedia, 2005)

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του ΕΟΤ, Κω Πατέλη Ιωάννη (8 Φεβρουαρίου 2002), στην παραπάνω αναφερόμενη βελτίωση των συγκοινωνιών περιλαμβάνονται και οι εξελίξεις στον τομέα των αερομεταφορών, αφού, λόγω της γεωγραφικής θέσης της Ελλάδας, οι αλλοδαποί τουρίστες που επιθυμούν να επισκεφτούν την Ελλάδα χρησιμοποιούν σαν κυριότερο μέσο μεταφοράς το αεροπλάνο. Από το γεγονός αυτό γίνεται αντιληπτό ότι η εξέλιξη της τουριστικής ανάπτυξης της χώρας συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με τις εξελίξεις στο τομέα των αεροπορικών ταξιδιών και πιο συγκεκριμένα με τη διακίνηση των αλλοδαπών επισκεπτών προς συγκεκριμένους τουριστικούς προορισμούς. Σαν συμπέρασμα από τα στοιχεία, που διατίθενται από την ΕΣΥΕ και έχουν επεξεργαστεί από τον ΕΟΤ, σχετικά με την εξέλιξη της αεροπορικής κίνησης των τουριστών τα τελευταία χρόνια είναι ότι 4 στους 5 αλλοδαπούς τουρίστες που επισκέπτονται την Ελλάδα για διακοπές με οποιοδήποτε μέσο μεταφοράς, χρησιμοποιούν αεροπλάνο. (www.marketing-net.gr)

Επίσης, ο Πρόεδρος του ΕΟΤ ανέφερε ότι σημαντικές βελτιώσεις έχουν γίνει και στα υπόλοιπα μέσα μεταφοράς, όπως στα μέσα θαλάσσιας μεταφοράς. Τα ελληνικά μέσα θαλάσσιας μεταφοράς έχουν βελτιωθεί λόγω της χρήσης νέων τεχνολογιών (ταχύπλοα οχηματαγωγά, κ.λ.π) και, επίσης, έχουν γίνει βελτιωτικά λιμενικά έργα. Οι παραπάνω βελτιώσεις έχουν καταστήσει πολύ ανταγωνιστική τη θαλάσσια μεταφορά τόσο στις εξωτερικές γραμμές (όπως της Αδριατικής) όσο και στις εσωτερικές γραμμές (όπως οι γραμμές για Κυκλάδες, για Δωδεκάνησα και για Σποράδες). Με αυτές τις βελτιώσεις οι αλλοδαποί τουρίστες μπορούν να μετακινούνται με άνεση από τις χώρες προέλευσης τους προς την Ελλάδα, καθώς επίσης και από τους επιλεγμένους ελληνικούς τουριστικούς προορισμούς προς διάφορα νησιά της Ελληνικής Επικράτειας. (www.marketing-net.gr)

Τα δημοσιευμένα στοιχεία από διάφορους οργανισμούς που σχετίζονται με έρευνες για την πορεία της τουριστικής κίνησης στην Ελλάδα δείχνουν ότι τα τελευταία χρόνια, έπειτα από αυτές τις αλλαγές στην υποδομή, η Ελλάδα δέχεται την “ειρηνική εισβολή” πολλών ξένων τουριστών. (Livedia, 2005)

Το Υπουργείο Ανάπτυξης, και πιο συγκεκριμένα η Γενική Γραμματεία Τουρισμού, δημοσίευσε τον Μάιο του έτους 2003 ένα Αναλυτικό Επικοινωνιακό

Σχέδιο των Δράσεων Δημοσιότητας του Μέτρου 8.1 σχετικό με την “Εκπαίδευση και Κατάρτιση στον τομέα του Τουρισμού”. Στην ενότητα 2 του Σχεδίου αναφέρονται στοιχεία σχετικά με τον “ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ”. (ΕΟΤ, 2003)

Πιο αναλυτικά, αναφέρεται ότι η τουριστική ζήτηση για την Ελλάδα “αφορά σε συντριπτικό βαθμό την κυρίαρχη μορφή οργανωμένης ζήτησης για Ήλιο και Θάλασσα”. Βέβαια, εμφανίζεται ζήτηση και για ειδικές ή εναλλακτικές μορφές τουρισμού τα μεγέθη των οποίων ποικίλουν. (ΕΟΤ, 2003)

Δημοσιευμένα στοιχεία ερευνών αποδεικνύουν ότι η μέση διάρκεια διακοπών των τουριστών στις ελληνικές τουριστικές περιοχές είναι 15 ημέρες ενώ η μέση διάρκεια παραμονής σε τουριστικά καταλύματα είναι 6 ημέρες. (ΕΟΤ, 2003)

Η τουριστική ζήτηση για την Ελλάδα από τους αλλοδαπούς τουρίστες αφορά κυρίως προορισμούς στους οποίους εμφανίζεται “μαζικός παραθεριστικός τουρισμός”. Η αύξηση της τουριστικής ζήτησης για τους συγκεκριμένους προορισμούς αυξάνει τα προβλήματα ανταπόκρισης των υποδομών του κάθε προορισμού. (ΕΟΤ, 2003)

Επίσης, την τουριστική περίοδο από τον Απρίλιο ως τον Οκτώβριο στην Ελλάδα εμφανίζεται μια αυξανόμενη εποχικότητα στη ζήτηση και αυτό γίνεται αντιληπτό αν πάρουμε για παράδειγμα τα δημοσιευμένα στοιχεία που δείχνουν ότι το ποσοστό των αφίξεων τουριστών για την περίοδο αυτή ήταν 88% το έτος 1981 και 90% το έτος 1999. Παρόμοια, την τουριστική περίοδο από τον Ιούνιο ως τον Σεπτέμβριο, η οποία θεωρείται η αιχμή της τουριστικής περιόδου, εμφανίζεται αυξανόμενη εποχικότητα στη ζήτηση αφού, για παράδειγμα, το ποσοστό των αφίξεων τουριστών για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα το έτος 1981 ήταν 62% ενώ το έτος 1991 ανήλθε στο 65%. (ΕΟΤ, 2003)

Ο αριθμός των τουριστών στην Ελλάδα εμφανίζει αυξητική τάση και δύσκολα επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες που μπορούν να εκφοβίσουν το ταξιδιωτικό κοινό. Παρά την κρίση στο Κοσσυφοπέδιο και το σεισμό τον Σεπτέμβριο 1999, σύμφωνα με στοιχεία του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (ΕΟΤ), το έτος 1999 ο αριθμός των αφίξεων επισκεπτών στα σύνορα ήταν 12,6 εκατομμύρια άτομα και σημείωσε μια αύξηση 11% σε σχέση με τον αντίστοιχο αριθμό αφίξεων επισκεπτών το έτος 1998. (ΕΟΤ, 2003)

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού παραθέτει στοιχεία σχετικά με τις αφίξεις των αλλοδαπών τουριστών κατά τη διάρκεια του έτους 1999. Το σύνολο των αφίξεων των αλλοδαπών τουριστών για εκείνο το έτος ήταν 12.164.088 αφίξεις. Αυτός ο

αριθμός αφίξεων συγκρινόμενος με τον αριθμό αφίξεων αλλοδαπών τουριστών κατά τη διάρκεια του έτους 1998 δείχνει μια αύξηση της τάξεως 11,43%, σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδας (ΕΣΥΕ). (ΕΟΤ, 2003)

Στην αύξηση της τουριστικής κίνησης στην Ελλάδα συμβάλουν σε μεγάλο βαθμό οι ναυλωμένες πτήσεις (charter) οι οποίες “καθορίζουν τη στρατηγική των πολυεθνικών εταιρειών να ελέγχουν τις τουριστικές ροές προς τις τυπικές χώρες προορισμού”. Τα έτη 1996-1999, κατά μέσο όρο το 76% του συνόλου των πτήσεων που επισκέφτηκαν την Ελλάδα ήταν πτήσεις charter. Οι αφίξεις αλλοδαπών τουριστών με πτήσεις charter κατά τη διάρκεια του 1999 παρουσίασαν μια αύξηση 16,41% συγκρινόμενες με αυτές του έτους 1998. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ, υπήρχε μια αντίστοιχη αύξηση της τάξεως 1,91% στο σύνολο των αεροδρομίων της χώρας που υποδέχτηκαν ναυλωμένες πτήσεις το έτος 2000. (ΕΟΤ, 2003)

Η αύξηση των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών στην Ελλάδα συνεπάγεται και αύξηση των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακές μονάδες της Ελλάδας. Σύμφωνα με δημοσιευμένα στοιχεία, το έτος 1998 ο αριθμός των διανυκτερεύσεων αλλοδαπών τουριστών παρουσίασε μια αύξηση 6,43% σε σχέση με το έτος 1997 και αντίστοιχα το έτος 1999 παρουσίασε μια αύξηση 7,61% σε σχέση με το έτος 1998. (ΕΟΤ, 2003)

Η ΕΣΥΕ σε συνεργασία με τον ΕΟΤ κατέγραψαν και δημοσίευσαν στοιχεία σχετικά με το ενεργό ξενοδοχειακό δυναμικό της χώρας. Τα στοιχεία έδειξαν ότι ενώ το έτος 1985 το ενεργό ξενοδοχειακό δυναμικό της χώρας ήταν 348.171 κλίνες, το έτος 2002 (Απρίλιο) ο αριθμός των κλινών αυξήθηκε σε 601.034 κλίνες σε 8.209 ξενοδοχειακές μονάδες όλων των τάξεων. Επιπλέον, καταγράφηκε ότι υπάρχουν 414.916 κλίνες σε 27.435 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων και διαμερισμάτων καθώς επίσης 30.354 θέσεις κατασκλήνωσης σε 329 κάμπινγκ που έχουν τη δυνατότητα να εξυπηρετήσουν 90.000 επισκέπτες. Τα νόμιμα τουριστικά καταλύματα μαζί με τις ξενοδοχειακές μονάδες κάθε κατηγορίας μπορούν να φιλοξενήσουν συνολικά 1.100.000 επισκέπτες. (ΕΟΤ, 2003)

Σύμφωνα με το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΞΕΕ), το έτος 2002 το 31,2% των συνολικών ξενοδοχειακών κλινών καταλαμβάνουν οι υψηλές τάξεις ΑΑ' και Α', το 24,5% η Β' τάξη, το 35,2% η Γ' τάξη και το 9,1% οι τάξεις Δ' και Ε'. Το 58,9% των ξενοδοχειακών μονάδων έχουν 50 ή λιγότερες κλίνες, το 24,9% έχουν 51 έως 100 κλίνες, το 12,6% έχουν 101 έως 300 κλίνες, ενώ το 3,5% έχουν περισσότερες από 300 κλίνες. (ΕΟΤ, 2003)

Σύμφωνα με τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα για το έτος 2000 (ΕΣΥΕ και ΕΟΤ, 2000), σημειώνονται κάποιες διαφοροποιήσεις στον αριθμό των διαφόρων κατηγοριών ξενοδοχείων σε κάθε περιοχή. Για παράδειγμα, το υψηλότερο ποσοστό ξενοδοχείων ΑΑ' κατηγορίας εμφανίζεται στην περιοχή της Κρήτης (25%) ενώ μετά ακολουθεί η Αθήνα (13%) και η υπόλοιπη Αττική (10,5%).(ΕΟΤ, 2003)

Επίσης, είναι αξιοσημείωτο ότι η Κρήτη συγκεντρώνει το υψηλότερο ποσοστό (20,5%) και στα ξενοδοχεία Α' κατηγορίας. Βέβαια, σε αυτή την κατηγορία ξενοδοχείων υπάρχει μια διαφοροποίηση σε σχέση με την προηγούμενη κατηγορία ξενοδοχείων (ΑΑ') αφού τη δεύτερη θέση καταλαμβάνουν τα Δωδεκάνησα με ποσοστό 15,3% και έπειτα οι Κυκλάδες με ποσοστό περίπου 13%. Η Ήπειρος συγκεντρώνει μόλις το 1% των ξενοδοχείων Α' κατηγορίας και παρόμοια είναι η κατάσταση στη Θράκη και στην υπόλοιπη Μακεδονία. (ΕΟΤ, 2003)

Από το σύνολο των ξενοδοχειακών μονάδων κάθε κατηγορίας στην Ελλάδα γίνεται εμφανές ότι ο αριθμός ξενοδοχειακών μονάδων Γ' κατηγορίας είναι ο μεγαλύτερος (4,235). Τη δεύτερη θέση καταλαμβάνει ο αριθμός ξενοδοχειακών μονάδων Β' κατηγορίας (1,540) ενώ τη τρίτη θέση καταλαμβάνει ο αριθμός ξενοδοχειακών μονάδων Δ' κατηγορίας (1,117). (ΕΟΤ, 2003)

Τα παρακάτω στοιχεία αποδεικνύουν ότι οι νησιωτικές και παραθαλάσσιες περιοχές συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο αριθμό ξενοδοχείων. (ΕΟΤ, 2003)

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗ 2000

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	Ε'	Δ'	Γ'	Β'	Α'	ΑΑ'	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	73	75	292	72	24	2	538
ΑΤΤΙΚΗ (ΕΚΤΟΣ ΑΘΗΝΑΣ)	24	52	188	73	37	9	383
ΑΘΗΝΑ	29	52	105	39	22	11	258
ΗΠΕΙΡΟΣ	13	20	100	36	11	1	181
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ(ΥΠΟΛΟΙΠΟ)	35	66	185	62	10	0	358
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	4	34	34	20	7	4	103
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	9	125	170	75	35	2	416
ΠΙΕΡΙΑ	9	147	128	18	3	0	305
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	41	90	310	116	52	4	613
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	106	99	454	124	99	8	890
ΘΡΑΚΗ	5	11	33	22	4	0	75
ΚΡΗΤΗ	48	94	678	268	169	21	1.278
ΚΥΚΛΑΔΕΣ	101	99	382	143	106	4	835
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	56	57	499	204	127	8	951
ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ	35	55	396	145	79	6	716
ΣΠΟΡΑΔΕΣ	23	14	81	23	16	2	159
ΣΥΝΟΛΟ	644	1.117	4.235	1.540	825	85	8.446

Σύμφωνα με στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (ΠΟΤ), τα οποία δημοσιεύτηκαν το έτος 2000, το έτος 1999 η Ελλάδα κατείχε την 10^η θέση ως δημοφιλέστερος τουριστικός προορισμός στην Ευρώπη ενώ την 15^η θέση ως δημοφιλής προορισμός σε όλο τον κόσμο. (ΕΟΤ, 2003)

Όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα όπου καταγράφονται οι αφίξεις και οι ποσοστιαίες μεταβολές στις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών κατά υπηκοότητα (1996-2000), το μεγαλύτερο ποσοστό των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών στην Ελλάδα το έτος 1999, είναι σχεδόν 72% και πραγματοποιήθηκε από πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (κυρίως Γερμανούς και Βρετανούς), ενώ το 21% των αφίξεων πραγματοποιήθηκε από πολίτες που προέρχονταν από άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Μόνο το 2,5% των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών πραγματοποιήθηκε από πολίτες της Αμερικανικής Ηπείρου. (ΕΟΤ, 2003)

Τα διαθέσιμα στοιχεία της ΕΣΥΕ και του ΕΟΤ για το έτος 2000 δείχνουν ότι ο μεγαλύτερος αριθμός αφίξεων αλλοδαπών τουριστών προέρχεται είτε από χώρες που ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση είτε από άλλες χώρες της Ευρώπης (90,03%). Το 2,21% των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών προέρχεται από την Αμερικανική Ήπειρο, που μόλις το 1,61% προέρχεται από τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ). Από την Ασιατική Ήπειρο προέρχεται το 3,33% των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών, από το οποίο ποσοστό το 2,0% προέρχεται από αφίξεις τουριστών από την Τουρκία και το Ισραήλ. (ΕΟΤ, 2003)

Από το 90,03% των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών που προέρχονταν από την Ευρώπη το 20,43% προερχόταν από το Ηνωμένο Βασίλειο ενώ το 17,65% από τη Γερμανία. Είναι αξιοσημείωτο ότι η ζήτηση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος από τις δυο προαναφερόμενες χώρες είχε μια πτώση από το έτος 1994 έως το έτος 1997 ενώ από το έτος 1998 έως το έτος 2000 σημείωσε μια άνοδο. (ΕΟΤ, 2003)

Σύμφωνα με τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα, παρόλο που τα μέσα θαλάσσιας μεταφοράς στην Ελλάδα έχουν υποστεί βελτιώσεις λόγω της χρησιμοποίησης νέων τεχνολογιών, ο αριθμός των διερχόμενων κρουαζιέρων σημειώνει μια μείωση από το έτος 1996 έως το έτος 1999 ενώ το έτος 2000 σημειώνεται μια μικρή αύξηση. Η μείωση είναι της τάξεως του 20% και οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη εξάρτηση από την αμερικανική αγορά. (ΕΟΤ, 2003)

Τα έτη 1999 και 2000 σημειώθηκαν αυξήσεις αφίξεων αλλοδαπών τουριστών, με εξαίρεση κάποιες μειώσεις στις αφίξεις τουριστών ορισμένων εθνικοτήτων. Οι μειώσεις αυτές μπορούν να κατανοηθούν αν ληφθούν υπόψη τα γεγονότα του έτους

1999, όπως ο πόλεμος της Γιουγκοσλαβίας τον μήνα Απρίλιο και ο σεισμός στην Αθήνα το μήνα Σεπτέμβριο που επηρέασαν ως ένα βαθμό την τουριστική κίνηση στη Βόρεια Ελλάδα και στην Αθήνα, και τα γεγονότα του έτους 2000, όπως ο μεγάλος αριθμός πυρκαγιών τους καλοκαιρινούς μήνες και το ναυάγιο του επιβατικού-οχηματαγωγού πλοίου “Σάμινα” στην Πάρο το μήνα Σεπτέμβριο. (ΕΟΤ, 2003)

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2

Αφίξεις και Ποσοστιαία Μεταβολή στις Αφίξεις αλλοδαπών τουριστών κατά υπηκοότητα (1996-2000)

ΚΡΑΤΟΣ	ΕΤΟΣ					ΜΕΤΑΒΟΛΗ			
	1996	1997	1998*	1999*	2000*	97/96	98/97	99/98	00/99
ΑΥΣΤΡΙΑ	359.604	388.118	450.195	501.602	474.996	7,93%	15,99%	11,42%	-5,30%
ΒΕΛΓΙΟ - ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	213.567	229.31	273.674	332.913	331.942	7,37%	19,35%	21,65%	-0,29%
ΓΑΛΛΙΑ	462.732	426.678	486.201	545.981	602.353	-7,79%	13,95%	12,30%	10,32%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1.907.863	1.994.670	2.136.515	2.450.137	2.395.185	4,55%	7,11%	14,68%	-2,24%
ΔΑΝΙΑ	298.959	344.261	292.532	336.248	338.603	15,15%	-15,03%	14,94%	0,70%
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	1.687.999	1.711.942	2.044.243	2.433.033	2.772.256	1,42%	19,41%	19,02%	13,94%
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	54.05	45.409	44.524	48.649	58.837	-15,99%	-1,95%	9,26%	20,94%
ΙΣΠΑΝΙΑ	79.717	71.314	96.905	99.288	115.432	-10,54%	35,88%	2,46%	16,26%
ΙΤΑΛΙΑ	491.081	533.303	659.688	745.915	823.245	8,60%	23,70%	13,07%	10,37%
ΚΥΠΡΟΣ	85.893	131.441	126.992	139.386	134.753	53,03%	-3,38%	9,76%	-3,32%
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	157.722	160.457	226.282	269.419	314.224	1,73%	41,02%	19,06%	16,63%
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	452.179	464.144	548.339	616.807	655.285	2,65%	18,14%	12,49%	6,24%
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	15.856	13.125	13.713	21.034	8.815	-17,22%	4,48%	53,39%	-58,09%
ΣΟΥΗΔΙΑ	448.257	472.481	467.617	468.793	485.749	5,40%	-1,03%	0,25%	3,62%
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	120.837	148.461	149.337	188.971	156.573	22,86%	0,59%	26,54%	-17,14%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗΣ	6.592.701	6.843.216	7.663.483	8.789.371	9.219.271	3,80%	11,99%	14,69%	4,89%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΥΡΩΠΗΣ	8.419.060	9.277.762	10.174.303	11.320.013	12.214.964	10,20%	9,66%	11,26%	7,91%
ΙΑΠΩΝΙΑ	87.135	85.029	87.13	83.971	78.41	-2,42%	2,47%	-3,63%	-6,62%
ΙΣΡΑΗΛ	74.98	82.386	89.402	154.987	115.697	9,88%	8,52%	73,36%	-25,35%
ΤΟΥΡΚΙΑ	47416	44741	69875	80502	133.954	-5,64%	56,18%	15,21%	66,40%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΙΑΣ	412.997	385.866	358.574	434.276	451.816	-6,57%	-7,07%	21,11%	4,04%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΦΡΙΚΗΣ	43.571	42.435	38.738	48.04	60.955	-2,61%	-8,71%	24,01%	26,88%
Η.Π.Α.	222.13	240.555	219.362	229.314	218.731	8,29%	-8,81%	4,54%	-4,62%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	298.144	314.057	291.507	305.261	300.213	5,34%	-7,18%	4,72%	-1,65%
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	54.311	46.692	42.796	50.516	58.525	-14,03%	-8,34%	18,04%	15,85%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	9.233.295	10.070.325	10.916.046	12.164.088	13.095.545	9,07%	8,40%	11,43%	7,66%
ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΕΣ	548.766	518.164	447.776	441.84	471.908	-5,58%	-13,58%	-1,33%	6,81%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	9.782.061	10.588.489	11.363.822	12.605.928	13.567.453	8,24%	7,32%	10,93%	7,63%

Όλα τα παραπάνω στοιχεία, τα οποία αναφέρονταν στην ενότητα 2 (“ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ”) του Αναλυτικού Επικοινωνιακού Σχεδίου των Δράσεων Δημοσιότητας του Μέτρου για την “Εκπαίδευση και Κατάρτιση στον τομέα του Τουρισμού”, αναφέρονταν στην διάρκεια των ετών 1996-2002. (ΕΟΤ, 2003)

Τα στοιχεία για τους πρώτους μήνες (Ιανουάριος-Μάιος) του έτους 2003, τα οποία αφορούν τις αφίξεις με ναυλωμένες πτήσεις (charter) στα ελληνικά αεροδρόμια, έδειξαν μια μείωση στον συνολικό αριθμό τους. Η μείωση των αφίξεων για το συγκεκριμένο έτος μπορεί να γίνει κατανοητή λόγω του ότι υπήρχαν κάποια γεγονότα που επηρέασαν αρνητικά τις αντιλήψεις των επισκεπτών, όπως ο πόλεμος στο Ιράκ και η εμφάνιση της επιδημίας SARS. (Economist, 2003)

Αντίθετα με τα στοιχεία των πρώτων μηνών του έτους 2003, τους θερινούς μήνες (Ιούνιος-Οκτώβριος) του ίδιου έτους σημειώθηκε μια σχετική άνοδος στο συνολικό ποσοστό των αφίξεων. Βέβαια, η άνοδος που σημειώθηκε δε μπόρεσε να υπερκαλύψει τις απώλειες των πρώτων μηνών. (Economist, 2003)

Πιο συγκεκριμένα η συνολική εικόνα της τουριστικής κίνησης στους κυριότερους ελληνικούς τουριστικούς προορισμούς έχει ως εξής:

- **Αθήνα:** σύμφωνα με δημοσιευμένα στοιχεία του Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών, την περίοδο Ιανουάριος-Σεπτέμβριος 2003 σημειώθηκε μείωση των αφίξεων με ναυλωμένες πτήσεις κατά -14,73%, συγκριτικά με τα στοιχεία της ίδιας περιόδου για το έτος 2002, ενώ το σύνολο των αφίξεων με πτήσεις από το εξωτερικό κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους 2003 μειώθηκε μόνο κατά -0,10%.
- **Ηράκλειο:** σύμφωνα με δημοσιευμένα στοιχεία της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, την περίοδο Ιανουάριος-Αύγουστος 2003 σημειώθηκε μείωση των αφίξεων επιβατών με ναυλωμένες πτήσεις κατά -1,5%.
- **Δωδεκάνησα:** σύμφωνα με δημοσιευμένα στοιχεία της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, την περίοδο Ιανουάριος-Αύγουστος 2003 στην Ρόδο και στην Κω σημειώθηκε μείωση των αφίξεων επιβατών με ναυλωμένες πτήσεις κατά -1,7% και -2,4%.

- **Κέρκυρα:** τα δημοσιευμένα στοιχεία σχετικά με τις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών την περίοδο Ιανουάριος-Αύγουστος 2003 έδειξαν μείωση κατά -7,7%.
- **Κυκλάδες:** τα δημοσιευμένα στοιχεία σχετικά με τις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών στα νησιά Σαντορίνη και Μύκονο την περίοδο Ιανουάριος-Αύγουστος 2003 έδειξαν μείωση κατά -11,7% και -8,8%, αντίστοιχα.
- **Καβάλα:** τα δημοσιευμένα στοιχεία σχετικά με τις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών την περίοδο Ιανουάριος-Αύγουστος 2003 έδειξαν μείωση κατά -5,4%.
- **Σάμος:** τα δημοσιευμένα στοιχεία σχετικά με τις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών την περίοδο Ιανουάριος-Αύγουστος 2003 έδειξαν μείωση κατά -6,5%.
- **Θεσσαλονίκη:** τα δημοσιευμένα στοιχεία σχετικά με τις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών με ναυλωμένες πτήσεις την περίοδο Ιανουάριος-Αύγουστος 2003 έδειξαν μείωση κατά -0,4% (παρόμοια επίπεδα με το έτος 2002).
- **Ζάκυνθος:** τα δημοσιευμένα στοιχεία σχετικά με τις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών με ναυλωμένες πτήσεις την περίοδο Ιανουάριος-Αύγουστος 2003 έδειξαν αύξηση +2,17%. (Economist, 2003)

Το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Πειραιά αναφέρει ότι το τελευταίο τρίμηνο του έτους 2004, σύμφωνα με στοιχεία του ευρωπαϊκού Benchmarking (το οποίο διενεργεί η Ένωση Ξενοδόχων Αττικής) και του διεθνή οίκου συμβούλων JBR Howarth, τα ξενοδοχεία της Αθήνας είχαν τη χαμηλότερη πληρότητα συγκριτικά με τα ξενοδοχεία 11 ευρωπαϊκών μεγαλουπόλεων. Ειδικότερα, η μέση πληρότητα του συνόλου των ξενοδοχείων της Αθήνας για το τρίτο τρίμηνο του έτους 2004 ήταν 56,5% ενώ το αντίστοιχο τρίμηνο του έτους 2003 ήταν 60,7%. Στις υπόλοιπες πόλεις οι πληρότητες ξεκίνησαν από 63% (Κωνσταντινούπολη, Βερολίνο) και έφτασαν έως 76,6% (Λονδίνο). (ΒΕΠ, 2005)

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία των γραφείων του ΕΟΤ στο εξωτερικό, το έτος 2004 αναμενόταν να τελειώσει με μείωση της τουριστικής κίνησης κατά -5,5% συγκριτικά με το έτος 2003. Σύμφωνα με στοιχεία έρευνας της διεθνούς εταιρείας Nielsen, η Ελλάδα ως τουριστικός προορισμός αντιμετωπίζει προβλήματα στην προσέλκυση τουριστών συγκριτικά με άλλες χώρες. (www.marketing-net.gr)

Ο Πατέλλης Ιωάννης (Απρίλιος 2006), ο οποίος είναι εμπειρογνώμων του Διεθνή Οργανισμού Εμπειρογνομένων του Τουρισμού, αναφέρει σε έκθεση του στην ηλεκτρονική εφημερίδα TravelDailyNews ότι αφού ο ΕΟΤ και η ΕΣΥΕ δεν είχαν ανακοινώσει μέχρι εκείνη την ημερομηνία επίσημα στατιστικά στοιχεία για τις περιόδους 2004-2005, ο μόνος τρόπος για να ερευνηθεί η τουριστική κίνηση εκείνων των ετών ήταν να ερευνηθούν τα στατιστικά στοιχεία ξένων χωρών. Οι χώρες που τέθηκαν υπό έρευνα ήταν η Μεγάλη Βρετανία και η Γερμανία, ως οι δυο κυριότερες χώρες εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα, καθώς επίσης και η Αυστρία. Οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν ήταν οι δημοσιεύσεις του National Statistics της Μεγάλης Βρετανίας, του Statistisches Jahrbuch της Γερμανίας και της Αυστρίας για το 2006, 2005, επίσημες δημοσιεύσεις της στατιστικής υπηρεσίας της Αυστρίας, καθώς και αντίστοιχα της Γερμανίας και Reiseanalyse του επίσημου ινστιτούτου F.U.R., στο Kiel (Γερμανία). (Πατέλλης, 2006)

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ: Τα στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας της Μεγάλης Βρετανίας, τα οποία είναι δημοσιευμένα στις σειρές Overseas Travel and Tourism, είτε ανά τρίμηνο είτε συγκεντρωτικά ανά έτος, National Statistics, 2000-2005, αναγράφονται στον παρακάτω πίνακα και δείχνουν την εξέλιξη της τουριστικής κίνησης ανά έτος. (Πατέλλης, 2006)

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3

ΕΤΟΣ	Τουρίστες από Ην. Βασίλειο προς Ελλάδα σε χιλ.
1999	2444
2000	2709
2001	3210
2002	2956
2003	2857
2004	2709
2005	2440

Πηγή: Πίνακας 20 του εκάστοτε στατιστικού ετήσιου δελτίου των στατιστικών υπηρεσιών Ην. Βασιλείου 2001, 2002, 2003, 2004, 2005

Από τα στοιχεία φαίνεται ότι η τουριστική κίνηση των Βρετανών τουριστών προς την Ελλάδα από το έτος 1999 έως το 2001 είχε αυξητική τάση. Το έτος 2002 σημειώθηκε μια μικρή μείωση. Την περίοδο 2003-2005 η μείωση ήταν μεγαλύτερη αφού το έτος 2005 επισκέφτηκαν την Ελλάδα 269.000 λιγότεροι Βρετανοί τουρίστες σε σύγκριση με το έτος 2004, και το έτος 2004 επισκέφτηκαν την Ελλάδα 417.000 λιγότεροι Βρετανοί τουρίστες συγκριτικά με το έτος 2003. (Πατέλλης, 2006)

Ο Πατέλλης, επιπλέον, σημειώνει ότι παρόλο τα αρνητικά γεγονότα των ετών 2002 και 2003 (όπως η τρομοκρατική επίθεση της 11^{ης} Σεπτεμβρίου, η νόσος Κοξάκι, ο πόλεμος στο Ιράκ, ο σεισμός στη Λευκάδα), οι αφίξεις Βρετανών τουριστών ήταν υψηλές (2.956.000 και 2.857.000, αντίστοιχα), ενώ τα έτη 2004 και 2005 οι αφίξεις Βρετανών τουριστών μειώθηκαν (2.709.000 και 2.440.000, αντίστοιχα) παρόλο τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων και την παγκόσμια διαφήμιση. (Πατέλλης, 2006)

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ και του ΕΟΤ, η αγορά της Γερμανίας είναι μια σταθερή αγορά που καταλαμβάνει το 3,0% έως 3,5% του συνολικού αριθμού ταξιδιών των Γερμανών τουριστών. (Πατέλλης, 2006)

Πιο συγκεκριμένα, το έτος 2000 καταλαμβάνει το 3,3% του συνολικού αριθμού, το έτος 2001 το 3,5% του συνολικού αριθμού, το έτος 2002 το 3,5% του συνολικού αριθμού, το έτος 2003 το 3,0% του συνολικού αριθμού, το έτος 2004 το 3,1% του συνολικού αριθμού και το 2005 το 3,0% του συνολικού αριθμού. (Πατέλλης, 2006)

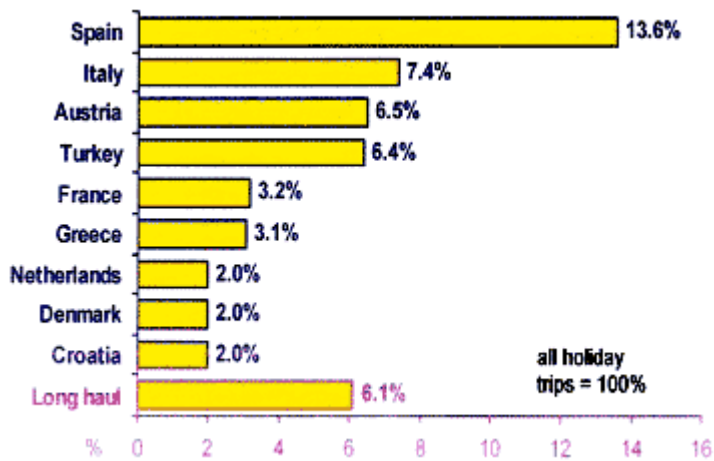
Εξαιτίας διαφόρων αρνητικών γεγονότων (βομβιστικές επιθέσεις, τρομοκρατία κλπ), ο συνολικός αριθμός ταξιδιών των Γερμανών τουριστών, και αντίστοιχα ο απόλυτος αριθμός αφίξεων Γερμανών τουριστών στην Ελλάδα από το έτος 2000 έως το 2005 δεν ήταν σταθερός. Έτσι το έτος 2004 σημειώθηκαν 65,4 συνολικά ταξίδια Γερμανών τουριστών, εκ των οποίων το 3,1% (2.027.400) επισκέφτηκε την Ελλάδα, ενώ το έτος 2005 σημειώθηκαν 64,1 συνολικά ταξίδια, εκ των οποίων το 3,0% (1.923.000) επισκέφτηκε την Ελλάδα. (Πατέλλης, 2006)

Στον πίνακα παρακάτω φαίνονται οι εξελίξεις της τουριστικής κίνησης των Γερμανών τουριστών για τα έτη 2004 και 2005. Όπως παρουσιάζονται τα στοιχεία από τη Reiseanalyse F.U.R, φαίνεται ότι οι ανταγωνίστριες χώρες κατείχαν καλύτερη θέση στις προτιμήσεις των Γερμανών τουριστών συγκριτικά με την Ελλάδα. Το έτος 2004 η Ελλάδα βρέθηκε στην 6^η θέση στις προτιμήσεις των Γερμανών τουριστών, ενώ το 2005 ανέβηκε στην 3^η θέση των προτιμήσεων. (Πατέλλης, 2006)

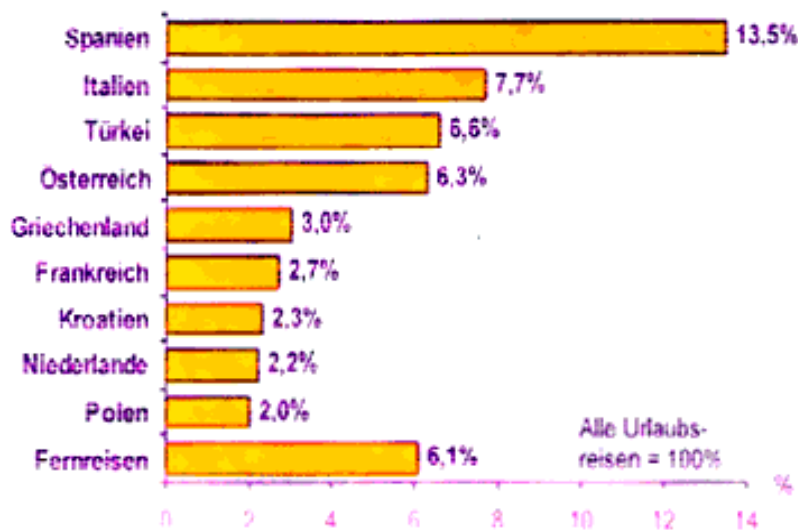
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.1

Ποσοστιαία Κατανόη - Ταξίδια Γερμανών προς τους βασικούς προτιμώμενους προορισμούς -χώρες 2004, 2005 (Πηγή F.U.R.)

Ταξίδια Γερμανών στο εξωτερικό το 2004

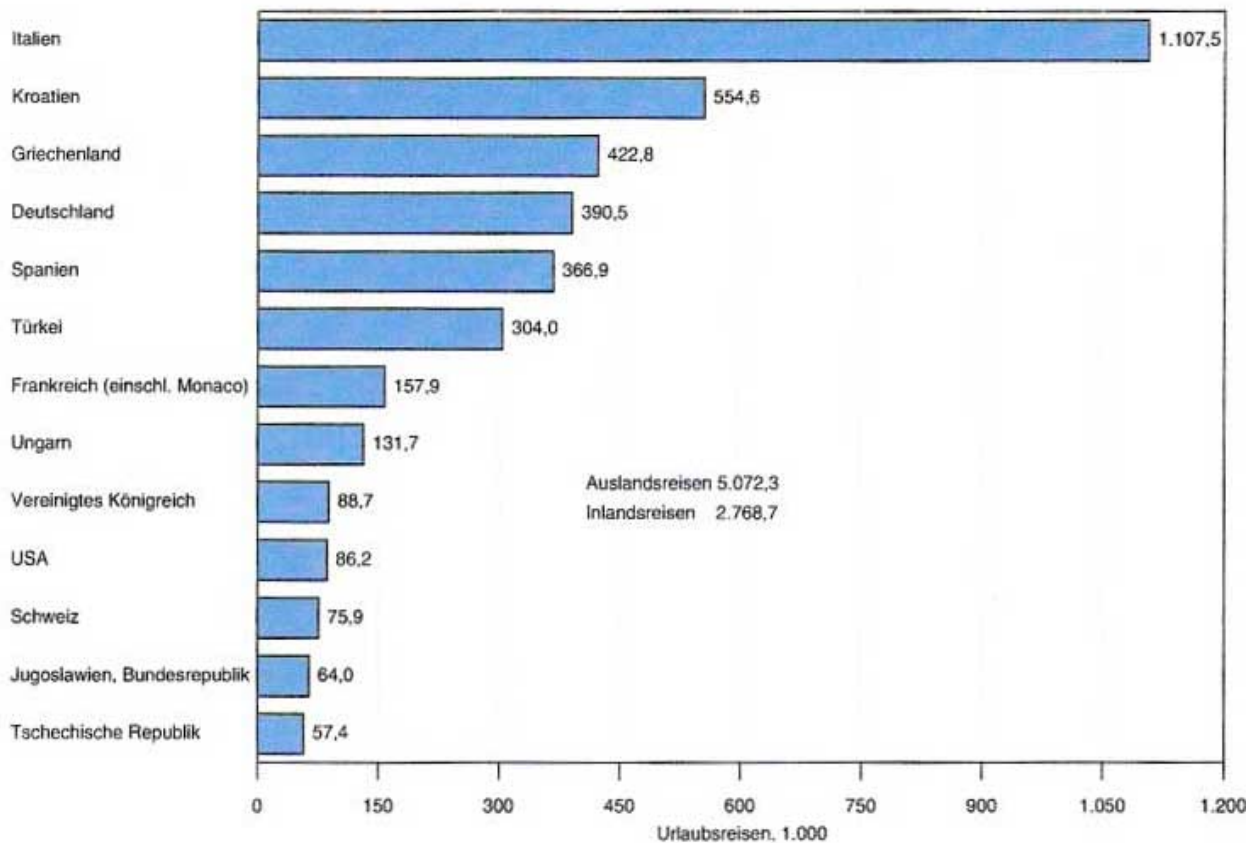

Ταξίδια Γερμανών στο εξωτερικό το 2005

ΑΥΣΤΡΙΑ: Το έτος 2004 πραγματοποιήθηκαν 422.800 ταξίδια από Αυστριακούς τουρίστες. Το γεγονός αυτό τοποθέτησε την Ελλάδα στην 3^η θέση των προτιμήσεων των Αυστριακών. Αντίθετα, το έτος 2005 η Ελλάδα κατατάχθηκε στην 4^η θέση των προτιμήσεων με 6,2%. (Πατέλλης, 2006)

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.2

Πηγή: Δημοσιευμένη στατιστική επετηρίδα *Statistisches Jahrbuch 2006*

Αντίθετα με τα στοιχεία που δημοσίευσαν οι επίσημες πηγές των παραπάνω χωρών (Μεγάλη Βρετανία, Γερμανία και Αυστρία) τα οποία παρουσίασαν μείωση των τουριστικών αφίξεων το έτος 2005 συγκριτικά με το έτος 2004 από τη Μεγάλη Βρετανία και την Αυστρία είναι τα στατιστικά στοιχεία που δημοσιεύτηκαν από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα, τα στοιχεία της ΕΣΥΕ έδειξαν ότι σημειώθηκε αύξηση κατά 8,3% στις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών στην Ελλάδα το έτος 2005 σε σχέση με το έτος 2004. (www.traveltimes.gr)

Τα παρακάτω στοιχεία που σχετίζονται με την τουριστική κίνηση του έτους 2005 προέρχονται από διοικητικές πηγές, όπως η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας και το Υπουργείο Δημοσίας Τάξης, καθώς και από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους σταθμούς ελέγχου διαβατηρίων της Ελλάδας σχετική με αφίξεις επιβατών από τις χώρες εντός Σέγκεν κατά τη διάρκεια του έτους 2005. (www.traveltimes.gr)

Το μεγαλύτερο μερίδιο της τουριστικής αγοράς (93%) αναλογήθηκε για άλλη μια φορά στην Ευρώπη, αφού οι αφίξεις από τη συγκεκριμένη ήπειρο σημείωσαν αύξηση 6,5% συγκριτικά με το έτος 2004. Οι περισσότεροι αλλοδαποί τουρίστες που

επισκέφτηκαν την Ελλάδα είτε το έτος 2005 είτε το έτος 2004 προέρχονταν από ευρωπαϊκές χώρες όπως η Ρουμανία (51,5%), η Βουλγαρία (36,3%), η Ρωσία (28,1%), η Μεγάλη Βρετανία (19%), η Γερμανία (15,7%) και η Ιταλία (7,9%). (www.traveltimes.gr)

Επίσης, αύξηση στο μερίδιο της τουριστικής αγοράς και στο συνολικό αριθμό των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών συγκριτικά με το έτος 2004 παρουσιάστηκε και σε ορισμένα Ασιατικά κράτη (όπως στην Ιαπωνία, στο Ισραήλ και στο κράτος Λίβανος-Συρία), στην Αμερική (όπως στην Αργεντινή, στη Βραζιλία, στις ΗΠΑ και στον Καναδά), και τέλος στην Ωκεανία. (www.traveltimes.gr)

Επίσης, τα δημοσιευμένα στοιχεία αναφερόντουσαν στα μέσα ταξιδιού των αλλοδαπών τουριστών και στους σταθμούς εισόδων κατά τη διάρκεια του έτους 2005. Στην ανάλυση αυτών των στοιχείων διαπιστώθηκε ότι τα αεροδρόμια που παρουσίασαν τη μεγαλύτερη τουριστική κίνηση, εκτός από το αεροδρόμιο της Αθήνας “Ελευθέριος Βενιζέλος” (24,21%), ήταν τα αεροδρόμια του Ηρακλείου (12,8%), της Ρόδου (7,8%) και της Κέρκυρας (5,6%). Όμως, τη μεγαλύτερη αύξηση σε αφίξεις αλλοδαπών τουριστών συγκριτικά με το έτος 2004 παρουσίασαν τα αεροδρόμια της Μυκόνου (14,8%) και της Σαντορίνης (10,5%) ενώ σημαντική μείωση σημειώθηκε στον αριθμό αφίξεων στο αεροδρόμιο της Καβάλας (25,6%). Όσο αναφορά τις αφίξεις στα λιμάνια της Ελλάδας, σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία, σημειώθηκε αύξηση στις αφίξεις στο λιμάνι της Ρόδου (77,8%) και της Πάτρας (49,3%). (www.traveltimes.gr)

Στατιστικά στοιχεία δημοσιεύτηκαν και για τις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών με ναυλωμένες πτήσεις (charter) στα κυριότερα αεροδρόμια της χώρας κατά τη διάρκεια του έτους 2005 σε σύγκριση με το έτος 2004. Τα συγκεκριμένα στοιχεία έδειξαν ότι οι αφίξεις επιβατών με πτήσεις charter για το έτος 2005 παρουσίασαν αύξηση κατά 2,6% συγκριτικά με το έτος 2004. Οι περισσότερες αφίξεις charter κατά τη διάρκεια του 2005 πραγματοποιήθηκαν από τη Μεγάλη Βρετανία (30%), τη Γερμανία (18,5%), την Ολλανδία (6,3%). Οι μεγαλύτερες αυξήσεις στις αφίξεις με πτήσεις charter το έτος 2005 συγκριτικά με το έτος 2004 εμφανίστηκαν στην Ισπανία (82,3%), στη Ρωσία (67,3%), στην Ουγγαρία (44,4%) και στην Πολωνία (40,4%), ενώ σημαντική άνοδος παρουσιάστηκε στις αφίξεις ναυλωμένων πτήσεων από τον Καναδά και την Τουρκία. (www.traveltimes.gr)

Το έτος 2005 την μεγαλύτερη επιβατική κίνηση και τις μεγαλύτερες αυξήσεις σε πτήσεις charter συγκριτικά με το έτος 2004 σημείωσαν τα αεροδρόμια του Ηρακλείου (5,4%), της Ρόδου (4,2%) και της Κέρκυρας (3,5%). (www.traveltimes.gr)

Έπειτα από τα παραπάνω στοιχεία, τα οποία παρουσίασαν τη συνολική εικόνα της τουριστικής κίνησης στην Ελλάδα το έτος 2005 συγκριτικά με το έτος 2004, και σύμφωνα με αναφορά του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Πειραιά, δικαίως η Ελλάδα κατέκτησε την 6^η θέση παγκοσμίως, συγκρινόμενη με άλλα κράτη που λειτουργούν και προβάλλονται ως ολοκληρωμένοι τουριστικοί προορισμοί, στην 1^η διεθνή έρευνα αξιολόγησης χωρών ως “επωνυμιών” (Country branding). (ΒΕΠ, 2005)

Η συγκεκριμένη έρευνα (Country Brand Index), η οποία παρουσιάστηκε το έτος 2005 στην έκθεση World Travel Market στο Λονδίνο της Μεγάλης Βρετανίας και η οποία διενεργήθηκε από τις εταιρείες FutureBrand και Weber Shandwick (θυγατρικές του αμερικανικών συμφερόντων κολοσσού The Interpublic Group), είχε σκοπό “να αξιολογήσει τον τρόπο και τις δυνατότητες του marketing μιας χώρας ως «εμπορικής» επωνυμίας, εξετάζοντας από τις αρχές του χρόνου πληθώρα παραμέτρων, από στατιστικά και δημογραφικά στοιχεία, τα αποτελέσματα δημοσκόπησης μεταξύ καταναλωτών που ταξιδεύουν για τουρισμό ή για επαγγελματικούς λόγους και τις απόψεις ειδικών από τον τομέα τουρισμού και ταξιδιών (αναλυτές, επιχειρηματίες, δημοσιογράφους κ.ο.κ.)”. (ΒΕΠ, 2005)

Η κατάταξη των χωρών σε λίστα έγινε σύμφωνα με τι επιδόσεις κάθε χώρας σε δέκα κατηγορίες θεματικών brands. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η σειρά κατάταξης ήταν η εξής: Ιταλία, Αυστραλία, ΗΠΑ, Γαλλία, Μαλδίβες, Ελλάδα, νησιά Φίτζι, Ταϊλάνδη, Αίγυπτος και Μπαχάμες. (ΒΕΠ, 2005)

Η Ελλάδα στις επιμέρους κατηγορίες κατέλαβε την 3^η θέση στην κατηγορία καλύτερου brand για την Ιστορία (Best Country Brand for History), την 5^η θέση στην κατηγορία Τέχνες και Πολιτισμός (Best Country Brand for Art & Culture), την 8^η θέση στην κατηγορία Παραλίες (Best Brand for Beach) και την 10^η θέση στην κατηγορία Οικογένειες (Best Brand for Families). Επίσης κατέλαβε θέση στη 15άδα της κατηγορίας Νυκτερινής Ζωής (Best Brand for Nightlife). (ΒΕΠ, 2005)

Το έτος 2006, σύμφωνα με στοιχεία του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα, οι αφίξεις αλλοδαπών τουριστών στα αεροδρόμια της Ελλάδας παρουσίασαν αύξηση συγκριτικά με το έτος 2005. (ΙΤΕΠ, 2006)

Στην Βόρεια Ελλάδα, σημειώθηκε σημαντική αύξηση στις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών κατά 5,02% για το έτος 2006 συγκριτικά με το έτος 2005, ενώ η αύξηση για το έτος 2005 συγκριτικά με το έτος 2004 ήταν μόλις 1,31%. Βέβαια, πρέπει να σημειωθεί ότι είναι μεγάλος ο αριθμός αφίξεων αλλοδαπών τουριστών που επισκέπτονται οδικώς την συγκεκριμένη περιοχή της Ελλάδας. (ΙΤΕΠ, 2006)

Στους δυο κυριότερους τουριστικούς προορισμούς της Ελλάδας, Δωδεκάνησα και Κρήτη, σημειώθηκαν αυξήσεις στις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών σε ποσοστό 12,11% και 10,61%, αντίστοιχα, για την περίοδο Ιανουάριος-Αύγουστος 2006, συγκριτικά με την ίδια περίοδο του έτους 2005. Οι ίδιοι προορισμοί κατά τη διάρκεια της περιόδου Ιανουάριος-Αύγουστος 2005 είχαν ήδη σημειώσει αυξήσεις στις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών κατά 1,38% και 6,31%, αντίστοιχα, συγκριτικά με την ίδια περίοδο του έτους 2004. (ΙΤΕΠ, 2006)

Σημαντική αύξηση σημειώθηκε και στα νησιά του Βορείου Αιγαίου με συνολικό ποσοστό 10,72% την περίοδο Ιανουάριος-Αύγουστος 2006, ενώ την αντίστοιχη περίοδο του έτους 2005 είχε σημειωθεί μείωση κατά -5,12% συγκριτικά με το έτος 2004. Αξιοσημείωτη ήταν η αύξηση των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών για το έτος 2006 που σημειώθηκε στη Σάμο (13,21%) συγκριτικά με το έτος 2005, ενώ το έτος 2005 συγκριτικά με το έτος 2004 είχε σημειωθεί μείωση στις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών κατά -4,61%. (ΙΤΕΠ, 2006)

Τα νησιά του Ιονίου, παρόλο το γεγονός ότι βρίσκονται σε ανάκαμψη, βρίσκονται σε μειονεκτική θέση συγκριτικά με τους υπόλοιπους ελληνικούς τουριστικούς προορισμούς. Μοναδική εξαίρεση είναι η Κεφαλονιά, στην οποία ενώ το έτος 2005 οι αφίξεις αλλοδαπών τουριστών σημείωσαν μείωση κατά -9,68% συγκριτικά με το έτος 2004, το έτος 2006 κατάφερε να σημειώσει αύξηση των αφίξεων κατά 15,40% συγκριτικά με το έτος 2005. Αν και η Κέρκυρα θεωρείται σημαντικός τουριστικός προορισμός δε κατάφερε να σημειώσει την ανάκαμψη που σημείωσε η Κεφαλονιά το έτος 2006 συγκριτικά με το έτος 2005, αφού σημείωσε αύξηση 2,09%. (ΙΤΕΠ, 2006)

Οι Κυκλάδες, που δεν αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα, κατάφεραν να προσελκύσουν αρκετούς αλλοδαπούς τουρίστες και τα ποσοστά των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών για τη συγκεκριμένη περιοχή ήταν πλησιέστερα προς αυτά που παρουσίασαν τα νησιά της Δωδεκανήσου παρά κάποια άλλη ελληνική τουριστική περιοχή. (ΙΤΕΠ, 2006)

Επίσης, ένας άλλος προορισμός που δεν αναφέρεται στον παρακάτω πίνακα είναι η Αττική και πιο συγκεκριμένα η Αθήνα. Το ΙΤΕΠ αναφέρει ότι “τα διαθέσιμα

στοιχεία για το αεροδρόμιο της Αθήνας «Ελευθέριος Βενιζέλος» αναφέρονται στο 7μηνο, και ως μη συγκρίσιμα παρελήφθησαν”. (ΙΤΕΠ, 2006)

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4

<u>Αφίξεις Αλλοδαπών Τουριστών Αεροπορικώς</u>					
Ιανουάριος – Αύγουστος					
				% ΜΕΤΑΒΟΛΗ	% ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	2004	2005	2006	2005/04	2006/05
1 Θεσσαλονίκη	776.117	798.230	831.338	2,85	4,15
2 Καβάλα	76.152	65.182	75.389	-14,41	15,66
<i>(B. Ελλάς)</i>	852.269	863.412	906.727	1,31	5,02
3 Ηράκλειο	1.387.568	1.483.281	1.600.014	6,90	7,87
4 Χανιά	393.256	409.876	493.918	4,23	20,50
<i>(Κρήτη)</i>	1.780.824	1.893.157	2.093.932	6,31	10,61
5 Ρόδος	862.085	887.040	1.003.345	2,89	13,11
6 Κως	457.862	451.071	496.777	-1,48	10,13
<i>(Δωδεκάνησος)</i>	1.319.947	1.338.111	1.500.122	1,38	12,11
7 Κέρκυρα	635.854	647.308	660.823	1,80	2,09
8 Κεφαλονιά	118.792	107.298	123.826	-9,68	15,40
9 Ζάκυνθος	367.568	355.869	365.758	-3,18	2,78
10 Άκτιο	107.052	108.552	105.885	1,40	-2,46
<i>(Ιόνια Νησιά)</i>	1.229.266	1.219.027	1.256.292	-0,83	3,06
11 Μυτιλήνη	54.639	52.479	55.613	-3,95	5,97
12 Χίος	12.186	10.441	11.837	-14,32	13,37
13 Σάμος	93.051	88.765	100.494	-4,61	13,21
<i>(B. Αιγαίο)</i>	159.876	151.685	167.944	-5,12	10,72
ΣΥΝΟΛΟ	5.342.182	5.465.392	5.925.017	2,31	8,41

Πηγή: ΙΤΕΠ

Η Σγάρτσου (2007), στην ηλεκτρονική εφημερίδα TravelDailyNews, αναφέρει ότι σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας το έτος 2006 υπήρχε μια αύξηση 33,7% των αφίξεων των Ισπανών τουριστών στην Ελλάδα συγκριτικά με το έτος 2005. Οι εκτιμήσεις για τις αφίξεις των Ισπανών τουριστών το έτος 2007 παρουσιάστηκαν ευοίωνες και ενισχύθηκαν από το γεγονός ότι η ισπανική εταιρία χαμηλού κόστους **vueling** ξεκίνησε με 6 εβδομαδιαίες πτήσεις από Μαδρίτη και Βαρκελώνη από τον Ιούνιο 2007 μέχρι τα τέλη Αυγούστου 2007, ενώ από τέλη Αυγούστου 2007 μέχρι και το τέλος Σεπτεμβρίου 2007 διπλασίασε τις πτήσεις αυτές. Πιο συγκεκριμένα η Προϊσταμένη του Γραφείου ΕΟΤ στη Μαδρίτη Κα Μακρή Δώρα ανέφερε ότι . «Από τις 14 εβδομαδιαίες πτήσεις από την Ισπανία για Ελλάδα πριν από ενάμιση χρόνο βρισκόμαστε στις 38 και υπολογίζουμε ότι μέχρι το καλοκαίρι του 2008 θα γίνουν 48». (Σγάρτσου, 2007)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΒΤΟ (Ενωσης Βέλγων Tour Operators) για την περίοδο μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 2007, που καλύπτουν ένα στατιστικά σημαντικό

αριθμό Βέλγων που διακινούνται μέσω των μελών της και αφορούν στον οργανωμένο τουρισμό, αλλά και την παρακολούθηση των αναχωρήσεων από τις αεροπορικές εταιρίες σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ΒΙΑC, της εταιρίας που διαχειρίζεται το αεροδρόμιο των Βρυξελλών, η κίνηση προς Ελλάδα παρουσιάζει αύξηση +13,9%. (Σγάρτσου, 2007)

Θετικά παρουσιάζονται τα μηνύματα και από την Ελβετία, αφού οι τρεις μεγαλύτεροι ελβετικοί τουριστικοί Οργανισμοί HOTELPLAN, KUONI, TUI, δηλώνουν ιδιαίτερα ικανοποιημένοι από την συνολική ζήτηση του έτους 2007, που έχει αυξηθεί σε σχέση με το 2006, κατά +3% στον 1ο, κατά +12% στον 2ο και κατά +20% στον 3ο οργανισμό. (Σγάρτσου, 2007)

Ο τουρισμός έχει θετικές αλλά και αρνητικές συνέπειες (οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντολογικές, πολιτιστικές), για έναν προορισμό υποδοχής τουριστών. Μια από τις αρνητικές κοινωνικές επιπτώσεις είναι το φαινόμενο της εγκληματικότητας. Πολλοί ερευνητές υποστηρίζουν ότι η αύξηση της τουριστικής κίνησης σε ένα προορισμό οδηγεί αντίστοιχα στην αύξηση της εγκληματικότητας. (Andriotis, 2003)

Η Σωτήρχου (2003), στην εφημερίδα “Ελευθεροτυπία” (08 Νοεμβρίου 2003), αναφέρει ότι το θέμα «εγκληματικότητα» στην Ελλάδα αφορούσε “το οξύμωρο σχήμα ότι είχαμε χαμηλούς δείκτες εγκληματικότητας απ' όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παράλληλα υψηλό αίσθημα ανασφάλειας”. (www.enet.gr)

Σύμφωνα με στοιχεία της έρευνας «Η εγκληματικότητα στους νομούς της Ελλάδας και σε χώρες της Ε.Ε.», την οποία εκπόνησε ο οικονομολόγος Ηλίας Ιωακείμογλου για λογαριασμό του ερευνητικού ινστιτούτου VPRC (V-Project Research Consulting), η χώρα μας βρισκόταν στην τελευταία θέση σε ό,τι αφορά τα υπόλοιπα βίαια εγκλήματα και στην προτελευταία στα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας (διαρρήξεις και κλοπές αυτοκινήτων), με εξαίρεση τις ανθρωποκτονίες, όπου καταλάμβανε την πέμπτη θέση στην κατάταξη της Ε.Ε. (www.enet.gr)

Η Στατιστική Επετηρίδα της Ελληνικής Αστυνομίας κατέγραψε ορισμένα είδη εγκληματικών ενεργειών στην Ελλάδα τα έτη 1991-2007, τα οποία παρουσιάζονται παρακάτω. (www.ydt.gr)

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5

των απατών (τελ/καν, αποπ/ρες, εξιγ/καν, δράστες) στην επικράτεια τα έτη 1991-2007

	ΤΕΛΕΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΙΓΝΙΑΣΤΗΚΑΝ				ΔΡΑΣΤΕΣ		
					ΗΜΕΛΑΠΟΙ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
1991	584	3	587	317	408	14	422

1992	591	1	592	339	400	18	418
1993	478	4	482	313	427	15	442
1994	506	3	509	314	390	16	406
1995	484	5	489	316	406	15	421
1996	539	5	544	364	419	32	451
1997	566	3	569	352	422	42	464
1998	432	7	439	275	314	41	355
1999	598	22	620	355	364	81	445
2000	768	32	800	540	533	59	592
2001	884	42	926	534	530	62	592
2002	788	33	821	409	478	78	556
2003	841	26	867	456	420	91	511
2004	872	45	917	443	568	104	672
2005	950	73	1023	531	533	80	613
2006	994	106	1100	613	538	104	642
2007	988	68	1056	445	415	104	519

*: ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1991-1997 ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΗΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΛ.ΑΣ. ΚΑΙ 1998-2007 ΑΠΟ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΔΔΑ/ΑΕΑ

των βιασμών (τελ/καν, αποπ/ρες, εξιγ/καν, δράστες) στην επικράτεια τα έτη 1991-2007

	ΤΕΛΕΣΤΗΚΑΝ	ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΞΙΓΝΙΑΣΤΗΚΑΝ	ΔΡΑΣΤΕΣ		
					ΗΜΕΛΛΗΠΟΙ	ΑΛΛΟΘΛΗΠΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
1991	179	64	243	165	207	29	236
1992	190	86	276	188	216	39	255
1993	204	66	270	175	201	38	239
1994	188	70	258	150	162	29	191
1995	171	63	234	155	166	25	191
1996	144	39	183	117	118	34	152
1997	166	51	217	150	149	41	190
1998	140	54	194	144	124	52	176
1999	162	75	237	173	136	47	183
2000	168	77	245	188	180	66	246
2001	154	55	209	158	127	54	181
2002	166	56	222	168	141	64	205
2003	160	75	235	176	121	97	218
2004	191	64	255	189	138	87	225
2005	177	71	248	176	134	69	203
2006	182	89	271	219	144	92	236
2007	185	64	249	168	114	107	221

*: ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1991-1997 ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΗΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΛ.ΑΣ. ΚΑΙ 1998-2007 ΑΠΟ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΔΔΑ/ΑΕΑ

των κλοπών-διαρρήξεων (τελ/καν, αποπ/ρες, εξιγ/καν, δράστες) στην επικράτεια τα έτη 1991-2007

	ΤΕΛΕΣΤΗΚΑΝ	ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΞΙΓΝΙΑΣΤΗΚΑΝ	ΔΡΑΣΤΕΣ		
					ΗΜΕΛΛΗΠΟΙ	ΑΛΛΟΘΛΗΠΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ

1991	41628	1310	42938	6152	7242	7242	
1992	40924	1167	42091	7841	7053	7053	
1993	43634	887	44521	5962	7273	7273	
1994	46299	755	47054	5455	6989	6989	
1995	60398	1160	61558	5746	7603	7603	
1996	63216	483	63699	5053	5532	5532	
1997	67971	506	68477	5256	6065	6065	
1998	60863	527	61390	7729	3870	3139	7009
1999	49006	805	49811	7701	3983	2929	6912
2000	46233	908	47141	8154	4625	2597	7222
2001	45689	1160	46849	7815	5036	2214	7250
2002	48365	1276	49641	10536	5210	2527	7737
2003	49352	1657	51009	8803	5507	2447	7954
2004	42397	1536	43933	8273	5026	1985	7011
2005	44100	2464	46564	8465	5291	2020	7311
2006	49403	2224	51627	10438	5655	2401	8056
2007	58472	2638	61110	10051	5751	3471	9222

*: ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1991-1997 ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΕΤΗΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΛ.ΑΣ. ΚΑΙ 1998-2007 ΑΠΟ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΔΔΑ/ΑΕΑ

των κλοπών τροχοφόρων (τελ/καν, αποπ/ρες, εξιγ/καν, δράστες) στην επικράτεια τα έτη 1991-2007

	ΤΕΛΕΣΤΗΚΑΝ ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΙΓΝΙΑΣΤΗΚΑΝ			ΔΡΑΣΤΕΣ			
				ΗΜΕΛΑΠΟΙ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ	
1991	8572	81	8653	1010			
1992	8528	7	8535	1199			
1993	9645	15	9660	1557			
1994	10284	5	10289	1234			
1995	12658	20	12678	1113			
1996	12448	50	12498	547			
1997	16517	38	16555	853			
1998	23511	28	23539	8822	193	162	355
1999	22854	43	22897	9001	245	113	358
2000	18941	122	19063	8542	1417	450	1867
2001	19025	135	19160	8609	1428	425	1853
2002	17801	88	17889	8442	1299	473	1772
2003	18629	163	18792	8876	1170	353	1523
2004	17478	164	17642	7953	1104	300	1404
2005	17552	322	17874	7983	994	330	1324
2006	20216	224	20440	8428	1036	361	1397
2007	22516	183	22699	9288	1019	413	1432

*: ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1991-1997 ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΕΤΗΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΛ.ΑΣ. ΚΑΙ 1998-2007 ΑΠΟ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΔΔΑ/ΑΕΑ

Σύμφωνα με επίσημες πηγές του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως, οι εγκληματικές ενέργειες ενάντια σε τουρίστες αποτελούν μικρό μέρος των συνολικών εγκληματικών ενεργειών στην Ελλάδα (επικράτεια) και για αυτό το λόγο δεν υπάρχουν επίσημα δημοσιευμένα στοιχεία που να αφορούν αποκλειστικά εγκληματικές ενέργειες ενάντια σε αλλοδαπούς τουρίστες. (www.ydt.gr)

Στο διεθνές διαδίκτυο, οι αναφορές για την ασφάλεια των τουριστών (σχετικά με εγκληματικές και τρομοκρατικές επιθέσεις) στην Ελλάδα παρουσιάζονται ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.6

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ	ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
<p>www.hri.org <u>(ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ)</u></p>	<p>Από το παρελθόν, η Ελλάδα παρουσιάζει σχετικά χαμηλό δείκτη εγκληματικότητας, αλλά εμφανίζεται αυξανόμενη εγκληματικότητα ενάντια σε τουρίστες, συμπεριλαμβανομένων αρπαγές πορτοφολιών, κλοπές αποσκευών και ληστείες σε δημοφιλείς τουριστικές περιοχές. Ορισμένα πρόσφατα περιστατικά εγκληματικών ενεργειών ενάντια σε τουρίστες οδήγησαν σε τραυματισμό των τουριστών.</p>
<p>www.wordtravels.com</p>	<p>Υπάρχει κίνδυνος για “γενικευμένες” τρομοκρατικές επιθέσεις στην Ελλάδα, ειδικότερα στην Αθήνα, και οι επισκέπτες συμβουλεύονται να είναι προσεκτικοί στους δημόσιους χώρους, ειδικότερα σε τουριστικές περιοχές. Οι εκρήξεις των βομβών έξω από το αστυνομικό τμήμα στο κέντρο της Αθήνας (5 Μαΐου 2004) δεν είχαν στόχο τουρίστες, αλλά οι επισκέπτες θα μπορούσαν να τραυματιστούν τυχαία από τέτοια περιστατικά. Γενικότερα, η Ελλάδα θεωρείται ασφαλής τουριστικός προορισμός, αλλά κατά την υψηλή τουριστική περίοδο εμφανίζεται μια αύξηση των μικροεγκλημάτων στις πολυκοσμικές περιοχές. Περιστατικά βίαιων εγκληματικών πράξεων εμφανίζονται σπάνια, κυρίως σε ελληνικά νησιά και για αυτό το λόγο οι μεμονωμένοι επισκέπτες συμβουλεύονται να μην μεταφέρουν αντικείμενα μεγάλης αξίας και να μην δέχονται δώρα από άγνωστα άτομα.</p>
<p>www.worldtravelwatch.com <u>(Εκθέσεις περί των Θεμάτων Παγκόσμιας Ασφάλειας για Ταξιδιώτες από το 1985)</u></p>	<p>Ο Habegger Larry, σε κείμενο του με τίτλο “Greece: Crime Up in Attica, Athens” (25 Ιουλίου 2006), αναφέρει ότι η εγκληματικότητα έχει αυξηθεί στην Αθήνα και η αστυνομία ετοιμάζει ένα καινούριο σχέδιο καταπολέμησης της. Τα στατιστικά στοιχεία για την περίοδο από τις αρχές έως τα μέσα του έτους 2006 δείχνουν σε γενικές γραμμές</p>

	<p>ότι η εγκληματικότητα στην Ελλάδα είναι αυξημένη και πιο συγκεκριμένα η περιοχή της Αττικής θεωρείται η πιο εγκληματογενής περιοχή. Το 43% των ληστειών και το 39% των κλοπών στην περιοχή της Αττικής έλαβαν χώρα στην Αθήνα και πιο συγκεκριμένα στα περίχωρα της Ακρόπολης, του Συντάγματος, της Ομόνοιας και των Εξαρχείων. Στα περίχωρα της Ακρόπολης, περίπου στο 56% των κλοπών περιλαμβάνονται κλοπές πορτοφολιών και τσαντών, με σχεδόν το 1/3 αυτών των κλοπών να πραγματοποιούνται στην οδό Ερμού (πεζοδρομημένη περιοχή αγορών).</p>
<p>www.internationalsos.com</p>	<p>Από το παρελθόν, η Ελλάδα παρουσιάζει χαμηλό δείκτη εγκληματικότητας, αλλά τα τελευταία χρόνια ο συγκεκριμένος δείκτης έχει αρχίσει να αυξάνεται δραματικά. Ενώ συνήθως η Ελλάδα είχε τη φήμη ως μια από τις ασφαλέστερες ευρωπαϊκές χώρες, ο δείκτης εγκληματικότητας της αυξήθηκε ανησυχητικά κατά 38% το έτος 1997, με περισσότερο από το 45% των εγκληματικών πράξεων να παραμένουν ανεξιχνίαστες. Σημειώθηκε σημαντική αύξηση των εγκληματικών πράξεων που σχετίζονταν με κλοπές, στις οποίες τραυματίστηκαν τα θύματα.</p> <p>Σαν αποτέλεσμα των παραπάνω στοιχείων είναι ότι οι ταξιδιώτες που επιθυμούν να επισκεφτούν την Αθήνα ή οποιαδήποτε άλλη ελληνική πόλη συμβουλεύονται:</p> <ul style="list-style-type: none">• να παίρνουν μέτρα προφύλαξης όπως θα έπρατταν για οποιαδήποτε άλλη ξένη πόλη,• να είναι ενήμεροι για το περιβάλλον που επισκέπτονται,• να μην κυκλοφορούν μόνοι τους κατά τη διάρκεια της νύχτας. <p>Επίσης, οι τουρίστες που επισκέπτονται κάποιο ελληνικό νησί ή κάποια τουριστική περιοχή συμβουλεύονται:</p> <ul style="list-style-type: none">• να μην μεταφέρουν μαζί τους μεγάλα χρηματικά ποσά και πιστωτικές κάρτες• να προφυλάσσουν όλα τα πολύτιμα αντικείμενα τους από μικροεγκληματικές πράξεις (κλοπές πορτοφολιών, τσαντών και αποσκευών σε ανοιχτούς χώρους), οι οποίες παρουσιάζουν αύξηση σε τέτοιου είδους περιοχές.

	<p>Προφύλαξη των προσωπικών πολύτιμων αντικειμένων πρέπει να ληφθεί και κατά τη διάρκεια χρήσης των μέσων μαζικής μεταφοράς, ειδικότερα στην Αθήνα.</p>
--	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.0 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έρευνα διεξάχθηκε κατά τη διάρκεια Σεπτέμβριος – Δεκέμβριος 2006 στο αεροδρόμιο της Αθήνας “Ελευθέριος Βενιζέλος” και είχε σκοπό να προσδιορίσει τις αντιλήψεις σχετικά με την ασφάλεια των αλλοδαπών τουριστών κατά τη διάρκεια διαμονής τους στην Αθήνα.

4.1 ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

4.1.1 ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ

Για τη διεξαγωγή της έρευνας δε χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από άλλες πηγές. Τα στοιχεία συλλέχτηκαν με πρωτογενή έρευνα.

4.1.2 ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας διανεμήθηκε σε ένα δείγμα 100 ερωτηθέντων αλλοδαπών τουριστών που επισκέφτηκαν την Ελλάδα και συγκεκριμένα την Αθήνα και ήταν μεταφρασμένο στην αγγλική, στη γερμανική και στην ιταλική γλώσσα..

4.1.2.1 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 26 ερωτήσεις σχετικές με τα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων, τα χαρακτηριστικά ταξιδιού τους, τις απόψεις τους για ασφάλεια κατά τη διάρκεια διαμονής τους στην Αθήνα και τους παράγοντες επηρεασμού της επιλογής τους να επισκεφτούν την Αθήνα.

Οι ερωτήσεις χωρίζονται σε τρία μέρη:

Το **πρώτο μέρος** περιλαμβάνει μια σειρά τεσσάρων ερωτήσεων (1-4), οι οποίες αναφέρονται **στα κοινωνιοδημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων** (ηλικία, φύλο, επάγγελμα, εθνικότητα).

Το **δεύτερο μέρος** περιλαμβάνει μια σειρά έξι ερωτήσεων (5-10), οι οποίες αναφέρονται **στα χαρακτηριστικά ταξιδιού των ερωτηθέντων** (αιτία ταξιδιού, διάρκεια διαμονής, μέρος στην ομάδα, αριθμός προηγούμενων επισκέψεων στην

Ελλάδα και στην Αθήνα και άποψη των ερωτηθέντων για την φιλικότητα των κατοίκων της Αθήνας).

Το **τρίτο μέρος** περιλαμβάνει μια σειρά δεκαέξι ερωτήσεων (1-16), οι οποίες αναφέρονται **στις απόψεις των ερωτηθέντων σχετικά με την ασφάλεια κατά τη διάρκεια διαμονής τους στην Αθήνα** (1.ποσο πεπεισμένοι είναι οι ερωτηθέντες ότι η Ελληνική Κυβέρνηση μπορεί να προστατέψει τους επισκέπτες κατά τη διάρκεια διαμονής τους στην Ελλάδα, πόσο ασφαλείς ένιωθαν όταν κυκλοφορούσαν σε δημόσιους χώρους κατά τη διάρκεια της ημέρας και της νύχτας, όταν χρησιμοποιούσαν τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς για τις μετακινήσεις τους, όταν βρίσκονταν στην ξενοδοχειακή μονάδα τους, πόσο ασφαλέστερη πόλη θεώρησαν την Αθήνα συγκριτικά με τη πόλη προέλευσης τους, 2.ποσο ικανοποιητικό/ή θεώρησαν τον φωτισμό της πόλης κατά τη διάρκεια της νύχτας, την αστυνόμευση της κατά τη διάρκεια της ημέρας και της νύχτας, το σύνολο των προσφερόμενων πληροφοριών για ασφάλεια των επισκεπτών, 3.συγκριτικά με τη πόλη προορισμού τους πόσο ανήσυχοι ένιωσαν ότι θα πέσουν θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης και φυλετικών διακρίσεων, ότι θα πέσουν θύματα κλοπής προσωπικών αντικειμένων και θύματα διάρρηξης των καταλυμάτων τους, ότι θα τραυματιζόντουσαν κατά τη διάρκεια μιας εγκληματικής πράξης εναντίον τους).

4.1.2.2 ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Το ερωτηματολόγιο, πριν διανεμηθεί στους ερωτηθέντες τουρίστες της έρευνας, ελέγχθηκε από άτομα του κλάδου και ακαδημαϊκούς.

4.1.2.3 ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

Η δειγματοληψία των αλλοδαπών τουριστών που χρησιμοποιήθηκε ήταν τυχαία δειγματοληψία που πραγματοποιήθηκε στο αεροδρόμιο της Αθήνας “Ελευθέριος Βενιζέλος”.

4.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Τα δεδομένα που συλλέχτηκαν με τη χρήση του ερωτηματολογίου εισήχθησαν στο πρόγραμμα SPSS και ακολούθησε η ανάλυση τους.

4.3 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το πρόβλημα που παρουσιάστηκε κατά τη διεξαγωγή της έρευνας ήταν ότι ορισμένοι αλλοδαποί τουρίστες δεν είχαν τη διάθεση να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο που τους δόθηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τα δεδομένα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στο αεροδρόμιο της Αθήνας εισήχθησαν στο πρόγραμμα SPSS και ακολουθεί η ανάλυση τους. Οι ερωτήσεις, τα αποτελέσματα των οποίων παρουσιάζονται σε πίνακες και απεικονίζονται σε σχεδιαγράμματα, χωρίζονται σύμφωνα με τα κοινωνιοδημογραφικά χαρακτηριστικά, τα χαρακτηριστικά ταξιδιού των ερωτηθέντων και τις απόψεις των ερωτηθέντων σχετικά με την ασφάλεια κατά τη διάρκεια παραμονής τους στην Αθήνα.

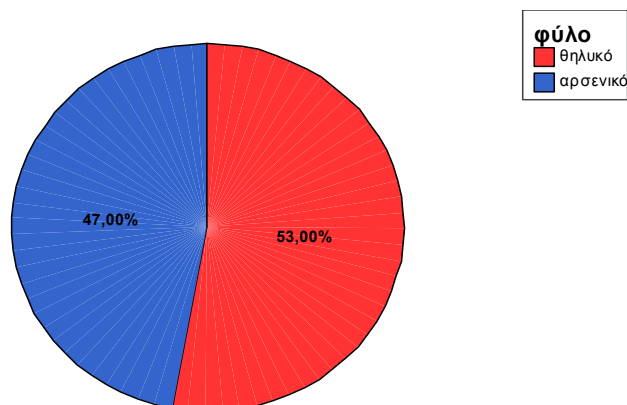
ΚΟΙΝΩΝΙΟΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων τουριστών, δηλαδή το 53% ήταν γυναίκες ενώ το ποσοστό των ερωτηθέντων ανδρών ήταν 47%.

Πίνακας 5.1: Φύλο

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid θηλυκό	53	53,0	53,0	53,0
αρσενικό	47	47,0	47,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.1: Φύλο

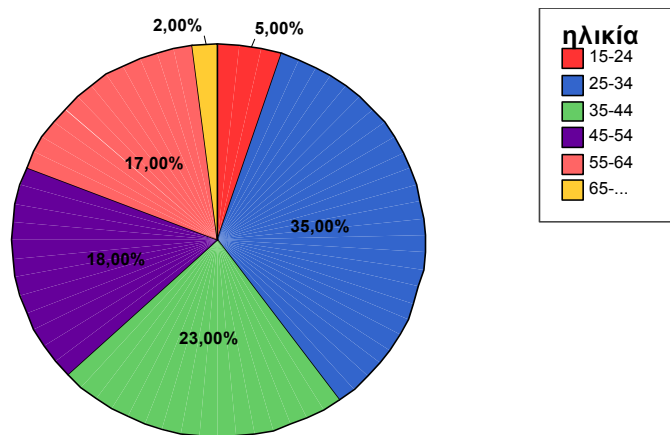

Όσο αναφορά την ηλικία των ερωτηθέντων, το 35% των ερωτηθέντων ήταν 25-34 ετών ενώ ακολούθησαν οι ερωτηθέντες που ήταν 35-44 ετών με ποσοστό 23%. Μόνο το 2% των τουριστών ήταν από 65 ετών και πάνω ενώ οι ηλικίες 45-54 ετών και 55-64 ετών κατείχαν τα ποσοστά 18% και 17%, αντίστοιχα.

Πίνακας 5.2: Ηλικία των τουριστών

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	15-24	5	5,0	5,0	5,0
	25-34	35	35,0	35,0	40,0
	35-44	23	23,0	23,0	63,0
	45-54	18	18,0	18,0	81,0
	55-64	17	17,0	17,0	98,0
	65-...	2	2,0	2,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.2: Ηλικία των τουριστών

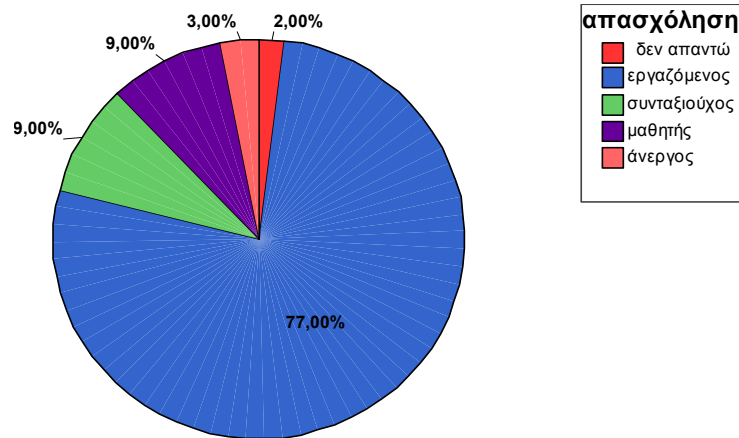

Τα αποτελέσματα που αφορούσαν την απασχόληση των ερωτηθέντων τουριστών στην καθημερινή τους ζωή έδειξαν ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (77%) των ερωτηθέντων τουριστών ήταν εργαζόμενοι ενώ μικρότερα ποσοστά κατείχαν οι ερωτηθέντες τουρίστες που ήταν συνταξιούχοι (9%), μαθητές (9%) και άνεργοι (3%).

Πίνακας 5.3: Απασχόληση τουριστών

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	2	2,0	2,0	2,0
	Εργαζόμενος	77	77,0	77,0	79,0
	Συνταξιούχος	9	9,0	9,0	88,0
	Μαθητής	9	9,0	9,0	97,0
	Άνεργος	3	3,0	3,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.3: Απασχόληση τουριστών

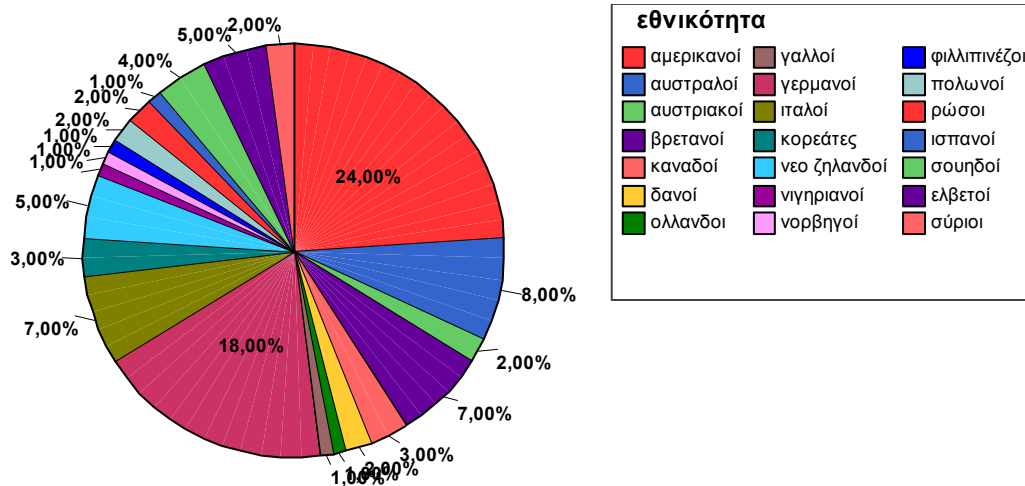
Το μεγαλύτερο ποσοστό των τουριστών ήταν Αμερικανοί (24%) και Γερμανοί (18%). Οι υπόλοιποι ήταν: 8 Αυστραλοί, 7 Βρετανοί, 7 Ιταλοί, 5 Νεοζηλανδοί, 5 Ελβετοί, 4 Σουηδοί, 3 Καναδοί, 3 Κορεάτες, 2 Αυστριακοί, 2 Δανοί, 2 Πολωνοί, 2 Ρώσοι, 2 Σύριοι, 1 Ολλανδός, 1 Γάλλος, 1 Νιγηριανός, 1 Νορβηγός, 1 Φιλιπινέζος και 1 Ισπανός.

Πίνακας 5.4: Εθνικότητα

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Αμερικανοί	24	24,0	24,0	24,0
Αυστραλοί	8	8,0	8,0	32,0
Αυστριακοί	2	2,0	2,0	34,0
Βρετανοί	7	7,0	7,0	41,0
Καναδοί	3	3,0	3,0	44,0
Δανοί	2	2,0	2,0	46,0
Ολλανδοί	1	1,0	1,0	47,0
Γάλλοι	1	1,0	1,0	48,0
Γερμανοί	18	18,0	18,0	66,0
Ιταλοί	7	7,0	7,0	73,0
Κορεάτες	3	3,0	3,0	76,0
Νεο Ζηλανδοί	5	5,0	5,0	81,0
Νιγηριανοί	1	1,0	1,0	82,0
Νορβηγοί	1	1,0	1,0	83,0
Φιλιπινέζοι	1	1,0	1,0	84,0
Πολωνοί	2	2,0	2,0	86,0
Ρώσοι	2	2,0	2,0	88,0
Ισπανοί	1	1,0	1,0	89,0
Σουηδοί	4	4,0	4,0	93,0

Ελβετοί	5	5,0	5,0	98,0
Σύριοι	2	2,0	2,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.4: Εθνικότητα

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

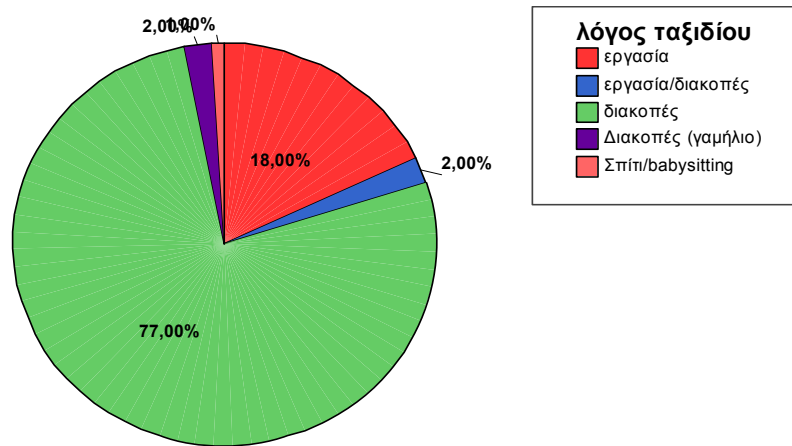
Από τις απαντήσεις που έδωσαν οι ερωτηθέντες τουρίστες στην ερώτηση “λόγος ταξιδιού” βγήκε το συμπέρασμα ότι σχεδόν τα τρία τέταρτα (3/4) των τουριστών (77%) επέλεξαν την Αθήνα ως μέρος για να περάσουν τις διακοπές τους ενώ το 18% των τουριστών επισκέφτηκε την Αθήνα λόγω επαγγελματικών υποχρεώσεων. Εμφανίστηκε και ένα μικρό ποσοστό τουριστών που κατείχε το 2% όπου επισκέφτηκε την Αθήνα διότι θέλησε να συνδυάσει διακοπές και δουλειά μαζί. Μόνο 3 τουρίστες επέλεξαν ως λόγο ταξιδιού κάτι διαφορετικό και κατέγραψαν συγκεκριμένα ότι οι 2 τουρίστες επισκέφτηκαν την Αθήνα διότι ήθελαν να πραγματοποιήσουν το γαμήλιο ταξίδι τους ενώ ο ένας τουρίστας πραγματοποίησε το ταξίδι του επειδή ήθελε να εγκατασταθεί για λίγο καιρό στην Αθήνα.

Πίνακας 5.5: Λόγος ταξιδιού

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Εργασία	18	18,0	18,0	18,0
Εργασία/ Διακοπές	2	2,0	2,0	20,0
Διακοπές	77	77,0	77,0	97,0
Διακοπές/ Γαμήλιο ταξίδι	2	2,0	2,0	99,0
Σπίτι/ babysitting	1	1,0	1,0	100,0

Total	100	100,0	100,0
-------	-----	-------	-------

Σχεδιάγραμμα 5.5: Λόγος ταξιδιού

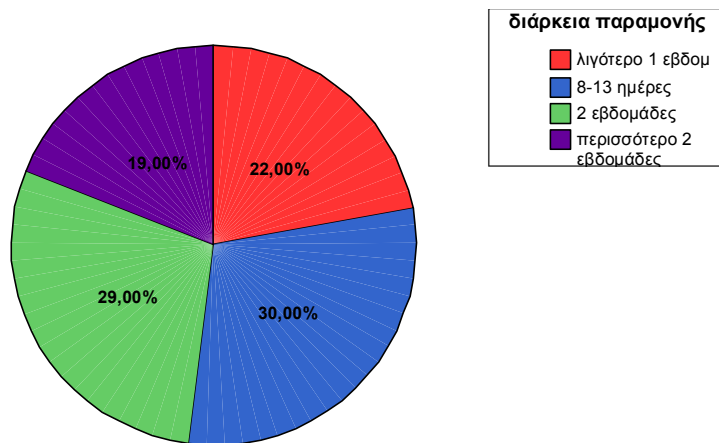

Το ένα τρίτο των τουριστών (30%) επέλεξε να παραμείνει στην Αθήνα για 8-13 ημέρες ενώ το 29% επέλεξε να παραμείνει για 2 εβδομάδες. Με μικρή διαφορά σε ποσοστά ήταν οι τουρίστες που απάντησαν ότι παρέμειναν στην Αθήνα λιγότερο από μια εβδομάδα (22%) ή περισσότερο από 2 εβδομάδες (19%).

Πίνακας 5.6: Διάρκεια παραμονής στην Αθήνα

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Λιγότερο από 1 εβδομάδα	22	22,0	22,0	22,0
8-13 ημέρες	30	30,0	30,0	52,0
2 εβδομάδες	29	29,0	29,0	81,0
Περισσότερο από 2 εβδομάδες	19	19,0	19,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.6: Διάρκεια παραμονής στην Αθήνα

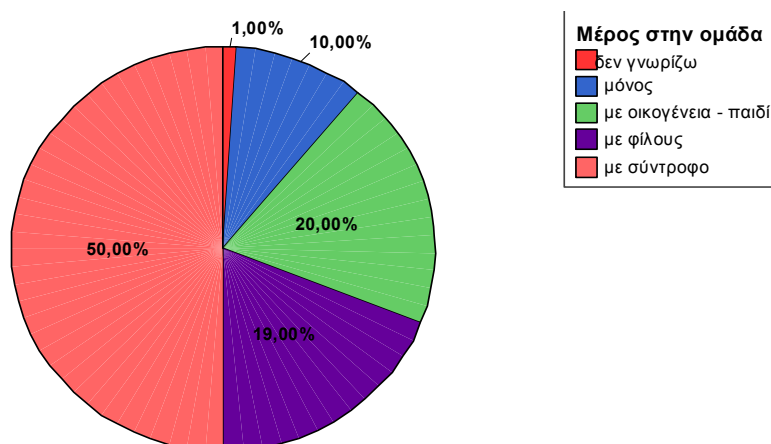

Από τις απαντήσεις που δόθηκαν στην ερώτηση σχετικά με το τι μέρος κατέχεται στην ομάδα των ερωτηθέντων τουριστών συμπεραίνεται ότι ακριβώς το μισό πλήθος ερωτηθέντων τουριστών (50%) επισκέφτηκε την Αθήνα μαζί με τον σύντροφο του. Συνολικά το 39% των τουριστών απάντησε ότι την επισκέφτηκε είτε μαζί με την οικογένεια με παιδί(ά) (20%) είτε μαζί με φίλους (19%). Μόλις το 10% των ερωτηθέντων τουριστών απάντησε ότι ταξίδεψε μόνο του, δηλαδή χωρίς παρέα.

Πίνακας 5.7: Μέρος στην ομάδα

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	1	1,0	1,0	1,0
Μόνος	10	10,0	10,0	11,0
Με οικογένεια με παιδί(ά)	20	20,0	20,0	31,0
Με φίλους	19	19,0	19,0	50,0
Με σύντροφο	50	50,0	50,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.7: Μέρος στην ομάδα

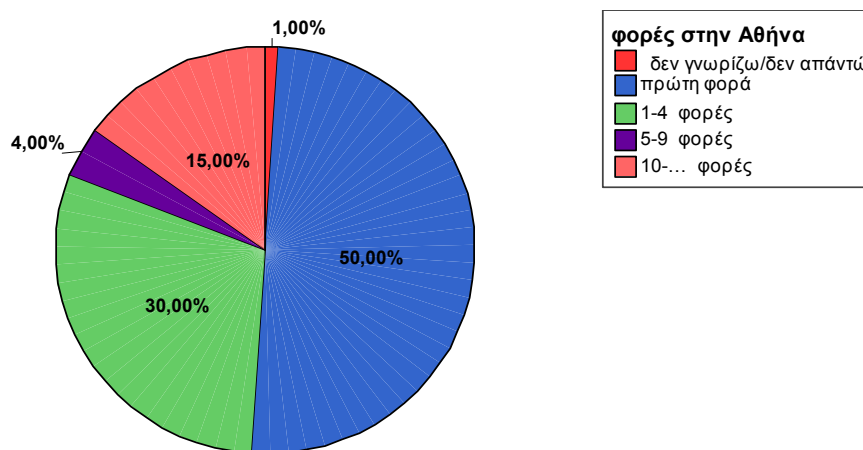

Στην ερώτηση “Πόσες φορές έχετε επισκεφτεί την Αθήνα;” ακριβώς το μισό πλήθος των ερωτηθέντων τουριστών (50%) απάντησε ότι επισκέφτηκε την Αθήνα για πρώτη φορά. Είναι αξιόλογο το γεγονός ότι από το υπόλοιπο 50% των τουριστών, το 30% απάντησε ότι έχει επισκεφτεί την Αθήνα από 1-4 φορές ενώ το 15% την έχει επισκεφτεί περισσότερες από 10 φορές. Μόλις το 4% απάντησε ότι έχει επισκεφτεί την Αθήνα από 5-9 φορές.

Πίνακας 5.8: Πόσες φορές έχετε επισκεφτεί την Αθήνα

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	1	1,0	1,0	1,0
Πρώτη φορά	50	50,0	50,0	51,0
1-4 φορές	30	30,0	30,0	81,0
5-9 φορές	4	4,0	4,0	85,0
10-... φορές	15	15,0	15,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.8: Πόσες φορές έχετε επισκεφτεί την Αθήνα

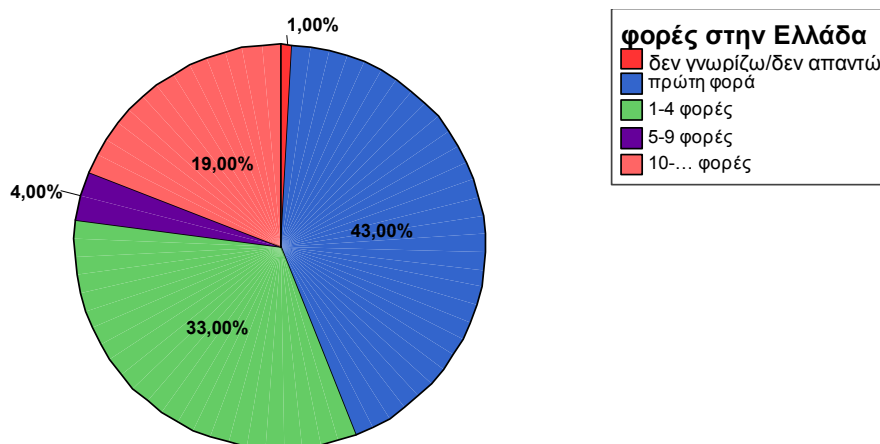
Παρόμοια είναι και τα αποτελέσματα της ερώτησης “Πόσες φορές έχετε επισκεφτεί την Ελλάδα;”. Το 43% των ερωτηθέντων απάντησε ότι επισκέφτηκε την

Ελλάδα για πρώτη φορά, το 33% απάντησε ότι την έχει επισκεφτεί από 1-4 φορές , το 4% από 5-9 φορές ενώ το 19% την έχει επισκεφτεί περισσότερες από 10 φορές.

Πίνακας 5.9: Πόσες φορές έχετε επισκεφτεί την Ελλάδα

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	1	1,0	1,0	1,0
Πρώτη φορά	43	43,0	43,0	44,0
1-4 φορές	33	33,0	33,0	77,0
5-9 φορές	4	4,0	4,0	81,0
10-... φορές	19	19,0	19,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.9: Πόσες φορές έχετε επισκεφτεί την Ελλάδα

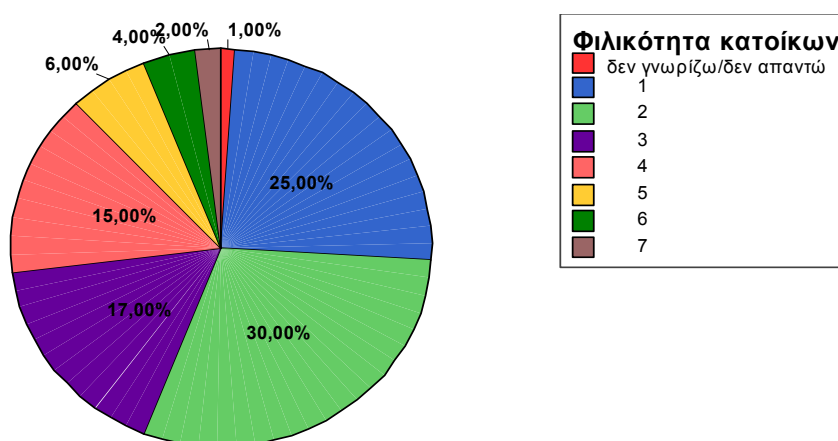
Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων τουριστών έμεινε ευχαριστημένο από τη φιλικότητα των μόνιμων κατοίκων κατά τη διάρκεια παραμονής του στην Αθήνα αφού τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το 25% των ερωτηθέντων θεώρησε ότι οι κάτοικοι ήταν εξαιρετικά φιλικοί, το 30% των ερωτηθέντων θεώρησε ότι οι κάτοικοι ήταν πολύ φιλικοί και το 17% θεώρησε ότι ήταν φιλικοί. Συνολικά μόλις το 12% των ερωτηθέντων δεν έμεινε ευχαριστημένο από τη φιλικότητα των μόνιμων κατοίκων αφού θεώρησε είτε ότι οι κάτοικοι ήταν μη φιλικοί (6%), είτε πολύ μη φιλικοί (4%),

είτε εξαιρετικά μη φιλικοί (2%). Το 15% των ερωτηθέντων τουριστών θεώρησε ότι δεν ήταν σίγουρο για το αν οι μόνιμοι κάτοικοι της Αθήνας ήταν φιλικοί ή όχι..

Πίνακας 5.10: Φιλικότητα των μόνιμων κατοίκων της Αθήνας

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	1	1,0	1,0	1,0
	1	25	25,0	25,0	26,0
	2	30	30,0	30,0	56,0
	3	17	17,0	17,0	73,0
	4	15	15,0	15,0	88,0
	5	6	6,0	6,0	94,0
	6	4	4,0	4,0	98,0
	7	2	2,0	2,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.10: Φιλικότητα των μόνιμων κατοίκων της Αθήνας

ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ακόμα και τα αποτελέσματα από τα ερωτήματα που αφορούσαν την ασφάλεια των ερωτηθέντων τουριστών κατά τη διάρκεια παραμονής τους στην Αθήνα ήταν περισσότερο θετικά παρά αρνητικά.

Τα αποτελέσματα από το ερώτημα που τέθηκε στους τουρίστες σχετικά με το πόσο βέβαιοι ήταν ότι η ελληνική κυβέρνηση μπορεί να προστατεύσει τους τουρίστες

κατά τη διάρκεια παραμονής τους στην Ελλάδα έδειξαν ότι παραπάνω από τους μισούς ερωτηθέντες (66%) είχαν θετική άποψη. Πιο συγκεκριμένα, 7 τουρίστες θεώρησαν ότι ήταν εξαιρετικά βέβαιοι ότι η ελληνική κυβέρνηση προστατεύει τους τουρίστες κατά τη διάρκεια παραμονής τους, 31 τουρίστες θεώρησαν ότι ήταν πολύ βέβαιοι, ενώ 28 τουρίστες θεώρησαν ότι ήταν βέβαιοι. Οι 18 τουρίστες δεν ήταν σίγουροι για το τι θα έπρεπε να απαντήσουν σχετικά με το θέμα ενώ 12 τουρίστες θεώρησαν ότι δεν ήταν βέβαιοι και 2 τουρίστες δεν ήταν πολύ βέβαιοι.

Πίνακας 5.11: Βέβαιοι/ αβέβαιοι ότι η Ελληνική Κυβέρνηση προστατεύει τους τουρίστες

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	2	2,0	2,0	2,0
1	7	7,0	7,0	9,0
2	31	31,0	31,0	40,0
3	28	28,0	28,0	68,0
4	18	18,0	18,0	86,0
5	12	12,0	12,0	98,0
6	2	2,0	2,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Πίνακας 5.11: Βέβαιοι/ αβέβαιοι ότι η Ελληνική Κυβέρνηση προστατεύει τους τουρίστες

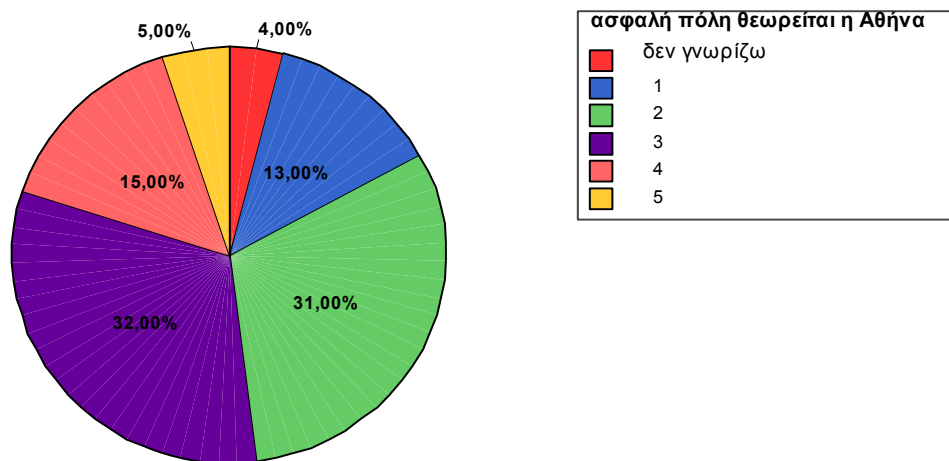
Οι 13 ερωτηθέντες τουρίστες θεώρησαν ότι η Αθήνα ήταν εξαιρετικά ασφαλή πόλη. Το 31% και το 32% των τουριστών θεώρησαν ότι η Αθήνα ήταν πολύ ασφαλή πόλη και ασφαλή πόλη, αντίστοιχα.. Οι 15 ερωτηθέντες δεν ήταν σίγουροι για το αν η Αθήνα ήταν ασφαλή πόλη και μόνο το 5% θεώρησε την Αθήνα μη ασφαλή πόλη.

Πίνακας 5.12: Ασφαλή/ ανασφαλή πόλη θεωρείται η Αθήνα

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
--	-----------	---------	---------------	--------------------

Valid	Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	4	4,0	4,0	4,0
	1	13	13,0	13,0	17,0
	2	31	31,0	31,0	48,0
	3	32	32,0	32,0	80,0
	4	15	15,0	15,0	95,0
	5	5	5,0	5,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.12: Ασφαλή/ ανασφαλή πόλη θεωρείται η Αθήνα

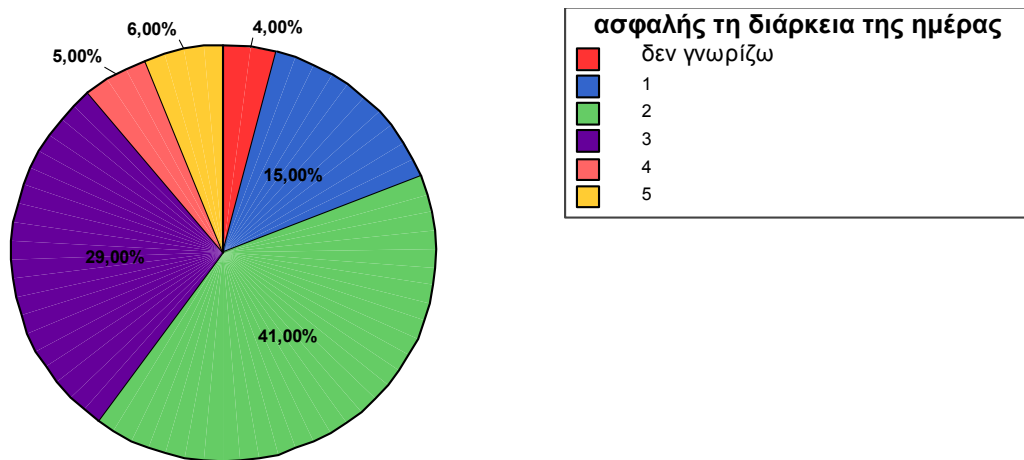

Όταν ερωτήθηκαν οι τουρίστες “πόσο ασφαλείς ή ανασφαλείς νιώσατε όταν βρισκόσασταν σε δημόσιους χώρους στην Αθήνα κατά τη διάρκεια της ημέρας;” το 41% απάντησε ότι ένιωθε πολύ ασφαλές, το 29% απάντησε ότι ένιωθε ασφαλές και το 15% απάντησε ότι ένιωθε εξαιρετικά ασφαλές. Το ποσοστό των τουριστών που απάντησε ότι ένιωθε ανασφαλές ήταν μόνο 6%. Εμφανίστηκε ένα ποσοστό ερωτηθέντων 5% το οποίο δεν ήταν σίγουρο.

Πίνακας 5.13: Ασφαλής/ ανασφαλής όταν βρισκόσασταν σε δημόσιους χώρους στην Αθήνα κατά τη διάρκεια της ημέρας

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	4	4,0	4,0	4,0
	1	15	15,0	15,0	19,0
	2	41	41,0	41,0	60,0
	3	29	29,0	29,0	89,0
	4	5	5,0	5,0	94,0
	5	6	6,0	6,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.13: Ασφαλής/ ανασφαλής όταν βρισκόσασταν σε δημόσιους χώρους στην Αθήνα κατά τη διάρκεια της ημέρας

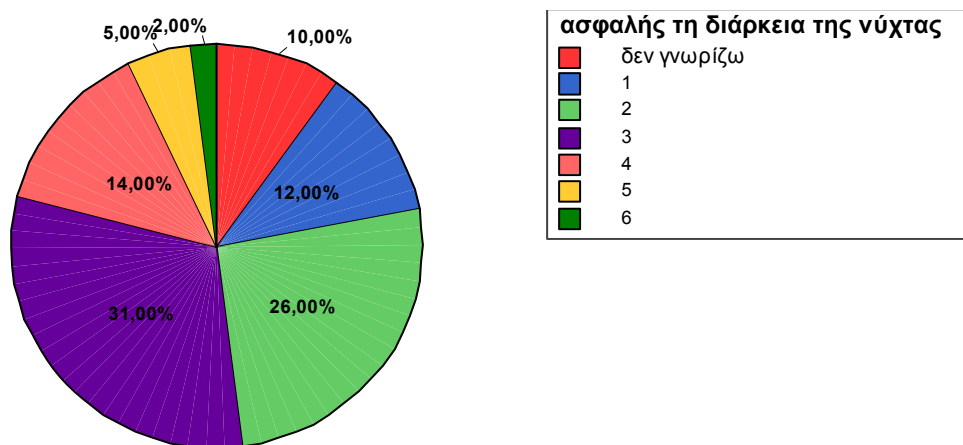

Παρόμοια με τα αποτελέσματα της παραπάνω ερώτησης ήταν και τα αποτελέσματα της ερώτησης “πόσο ασφαλείς ή ανασφαλείς νιώσατε όταν βρισκόσασταν σε δημόσιους χώρους στην Αθήνα κατά τη διάρκεια της νύχτας;”, αφού οι 26 ερωτηθέντες απάντησαν ότι ένιωσαν πολύ ασφαλείς, οι 31 τουρίστες ένιωσαν ανασφαλείς και οι 12 ένιωσαν εξαιρετικά ανασφαλείς. Και σε αυτήν την περίπτωση το συνολικό ποσοστό των ερωτηθέντων που απάντησε ότι ένιωσε είτε ανασφαλές είτε πολύ ανασφαλές ήταν μόνο 7%. Οι τουρίστες που δεν μπόρεσαν να αποφασίσουν με σιγουριά τι να απαντήσουν ήταν σε ποσοστό 14%.

Πίνακας 5.14: Ασφαλής/ ανασφαλής όταν βρισκόσασταν σε δημόσιους χώρους στην Αθήνα κατά τη διάρκεια της νύχτας

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	10	10,0	10,0	10,0
1	12	12,0	12,0	22,0
2	26	26,0	26,0	48,0
3	31	31,0	31,0	79,0
4	14	14,0	14,0	93,0
5	5	5,0	5,0	98,0
6	2	2,0	2,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.14: Ασφαλής/ ανασφαλής όταν βρισκόσασταν σε δημόσιους χώρους στην Αθήνα κατά τη διάρκεια της νύχτας

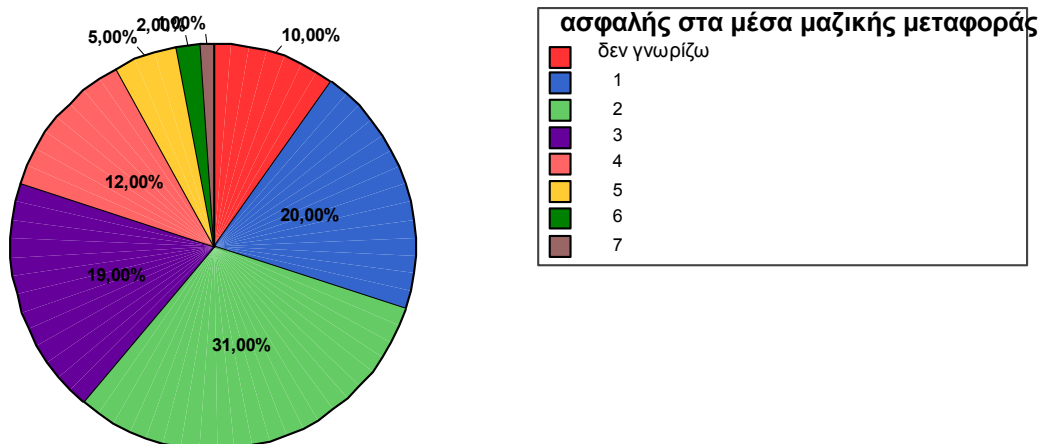

Το πόσο ασφαλείς ή ανασφαλείς ένιωσαν οι τουρίστες κατά τη διάρκεια παραμονής τους στην Αθήνα φάνηκε και από τις απαντήσεις που έδωσαν στην ερώτηση που αφορούσε τη χρήση των μέσων μαζικής μεταφοράς. Εξαιρετικά ασφαλές ένιωσε το 20% των ερωτηθέντων τουριστών όταν χρειάστηκε να χρησιμοποιήσει τα μέσα μαζικής μεταφοράς, πολύ ασφαλές ένιωσε το 31% και ασφαλές ένιωσε το 19%. Τα ποσοστά των ερωτηθέντων τουριστών που ένιωσαν είτε ανασφαλείς είτε πολύ ανασφαλείς είτε εξαιρετικά ανασφαλείς ήταν 5%, 2%, 1%, αντίστοιχα. Οι τουρίστες που δεν ήταν σίγουροι για το τι ήθελαν να απαντήσουν κατέλαβαν το 12%.

Πίνακας 5.15: Ασφαλής/ ανασφαλής όταν χρησιμοποιούσατε τα μέσα μαζικής μεταφοράς

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	10	10,0	10,0	10,0
1	20	20,0	20,0	30,0
2	31	31,0	31,0	61,0
3	19	19,0	19,0	80,0
4	12	12,0	12,0	92,0
5	5	5,0	5,0	97,0
6	2	2,0	2,0	99,0
7	1	1,0	1,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.15: Ασφαλής/ ανασφαλής όταν χρησιμοποιούσατε τα μέσα μαζικής μεταφοράς

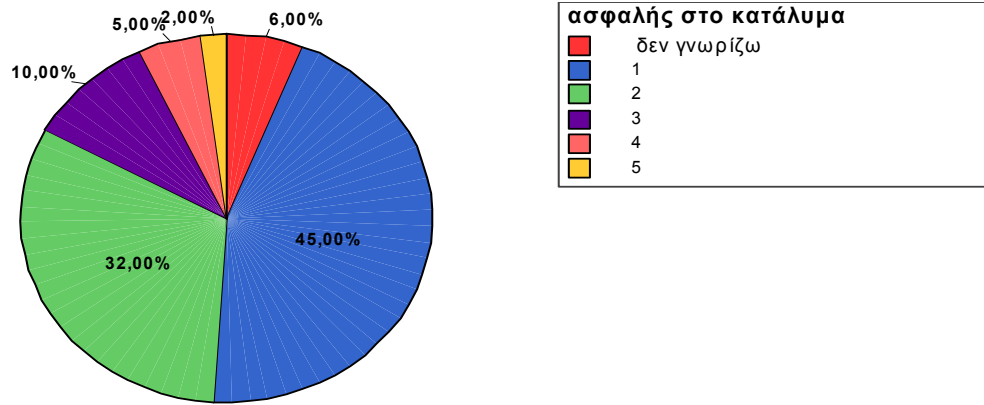

Μεγάλο ποσοστό τουριστών που ένιωσε περισσότερο ασφαλές παρά ανασφαλές εμφανίστηκε και στην ερώτηση “πόσο ασφαλείς ή ανασφαλείς νιώσατε όταν μένατε στο κατάλυμα σας;”. Σχεδόν το μισό πλήθος ερωτηθέντων , συγκεκριμένα το 45%, απάντησε ότι ένιωσε εξαιρετικά ασφαλές όταν διέμενε στο κατάλυμα του. Το 32% των τουριστών θεώρησε ότι ένιωσε πολύ ασφαλές και το 10% των τουριστών ότι ένιωσε ασφαλές. Συνολικά μόνο το 2% των ερωτηθέντων τουριστών δεν ένιωσε ασφαλές στο κατάλυμα του.

Πίνακας 5.16: Ασφαλής/ ανασφαλής όταν μένατε στο κατάλυμα σας

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	6	6,0	6,0	6,0
1	45	45,0	45,0	51,0
2	32	32,0	32,0	83,0
3	10	10,0	10,0	93,0
4	5	5,0	5,0	98,0
5	2	2,0	2,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.16: Ασφαλής/ ανασφαλής όταν μένατε στο κατάλυμα σας

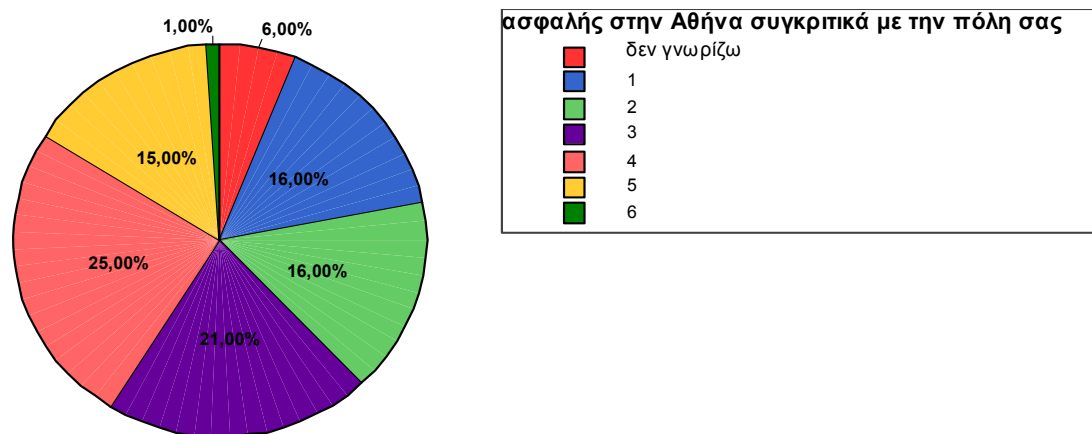

Στην ερώτηση “πόσο ασφαλείς ή ανασφαλείς νιώσατε στην Αθήνα συγκριτικά με τη πόλη από όπου προέρχεστε;” το 16% των ερωτηθέντων απάντησε ότι ένιωσε εξαιρετικά πιο ασφαλές. Επίσης, το 16% των τουριστών απάντησε ότι ένιωσε πολύ πιο ασφαλές στην Αθήνα και το 21% ένιωσε πιο ασφαλές. Το 25% δεν ήταν σίγουρο για το πόσο πιο ασφαλές ένιωσε στην Αθήνα. Το 15% των τουριστών απάντησε ότι ένιωσε πιο ανασφαλές στην Αθήνα και μόνο το 1% ένιωσε πολύ πιο ανασφαλές.

Πίνακας 5.17: Ασφαλής/ ανασφαλής στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη σας

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	6	6,0	6,0	6,0
1	16	16,0	16,0	22,0
2	16	16,0	16,0	38,0
3	21	21,0	21,0	59,0
4	25	25,0	25,0	84,0
5	15	15,0	15,0	99,0
6	1	1,0	1,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.17: Ασφαλής/ ανασφαλής στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη σας

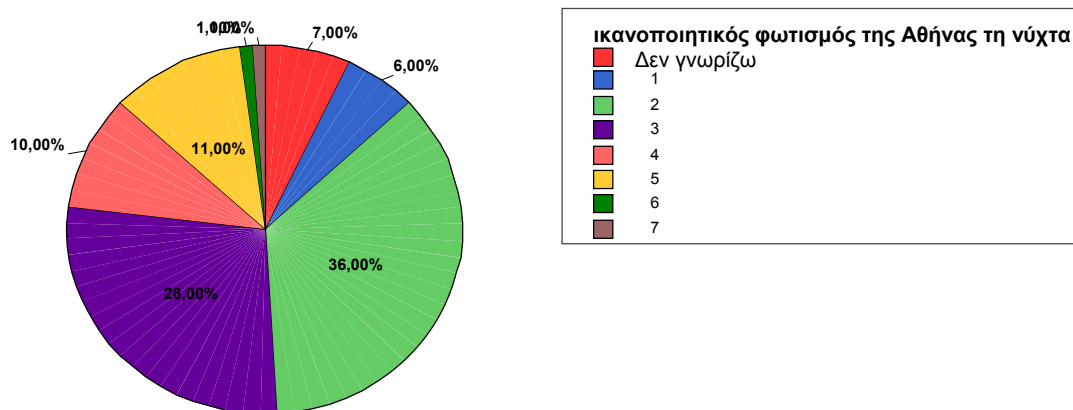

Το 36% των τουριστών, όταν ρωτήθηκε για το πόσο ικανοποιητικός ήταν ο φωτισμός τη νύχτα, θεώρησε ότι ο φωτισμός της Αθήνας κατά τη διάρκεια της νύχτας ήταν πολύ ικανοποιητικός, το 28% θεώρησε πως ήταν ικανοποιητικός και το 6% θεώρησε πως ήταν εξαιρετικά ικανοποιητικός. Το 10% των ερωτηθέντων απάντησε πως δεν ήταν σίγουρο. Αρνητικά σχόλια για το φωτισμό έκανε συνολικά το 13% των ερωτηθέντων αφού το 11% απάντησε πως ο φωτισμός δεν ήταν ικανοποιητικός, το 1% απάντησε πως δεν ήταν πολύ ικανοποιητικός και άλλο 1% απάντησε πως δεν ήταν καθόλου ικανοποιητικός.

Πίνακας 5.18: Ικανοποιητικός/ μη ικανοποιητικός ο φωτισμός της Αθήνας τη νύχτα

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	7	7,0	7,0	7,0
1	6	6,0	6,0	13,0
2	36	36,0	36,0	49,0
3	28	28,0	28,0	77,0
4	10	10,0	10,0	87,0
5	11	11,0	11,0	98,0
6	1	1,0	1,0	99,0
7	1	1,0	1,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.18: Ικανοποιητικός/ μη ικανοποιητικός ο φωτισμός της Αθήνας τη νύχτα

Στις ερωτήσεις “τι πιστεύετε για το μέγεθος της αστυνόμευσης και της ασφάλειας κατά τη διάρκεια της ημέρας;” και “τι πιστεύετε για το μέγεθος της αστυνόμευσης και της ασφάλειας κατά τη διάρκεια της νύχτας;” τα αποτελέσματα ήταν παρόμοια. Πιο αναλυτικά, το 8% των ερωτηθέντων απάντησε ότι το μέγεθος της αστυνόμευσης και της ασφάλειας κατά τη διάρκεια της ημέρας ήταν εξαιρετικά ικανοποιητικό και το 6% των ερωτηθέντων απάντησε ότι το μέγεθος της αστυνόμευσης και της ασφάλειας κατά τη διάρκεια της νύχτας ήταν εξαιρετικά ικανοποιητικό. Το 30 % των ερωτηθέντων απάντησε ότι το μέγεθος της αστυνόμευσης και της ασφάλειας κατά τη διάρκεια της ημέρας ήταν πολύ ικανοποιητικό και το 20% των ερωτηθέντων απάντησε ότι το μέγεθος της αστυνόμευσης και της ασφάλειας κατά τη διάρκεια της νύχτας ήταν πολύ ικανοποιητικό. Το 29% των ερωτηθέντων απάντησε ότι το μέγεθος της αστυνόμευσης και της ασφάλειας κατά τη διάρκεια της ημέρας ήταν ικανοποιητικό και το 25% των ερωτηθέντων απάντησε ότι το μέγεθος της αστυνόμευσης και της ασφάλειας κατά τη διάρκεια της νύχτας ήταν ικανοποιητικό. Τα ποσοστά των ερωτηθέντων που δεν ήταν σίγουροι για τι ακριβώς να απαντήσουν και στις δυο περιπτώσεις ήταν 16% και 13%, αντίστοιχα. Τα ποσοστά των ερωτηθέντων τουριστών που θεώρησαν το μέγεθος της αστυνόμευσης και της ασφάλειας κατά τη διάρκεια της ημέρας είτε μη ικανοποιητικό είτε πολύ μη ικανοποιητικό ήταν 8% και 5%, αντίστοιχα, ενώ τα ποσοστά των ερωτηθέντων τουριστών που θεώρησαν το μέγεθος της αστυνόμευσης και της ασφάλειας κατά τη διάρκεια της νύχτας είτε μη ικανοποιητικό είτε πολύ μη ικανοποιητικό ήταν 18% και 8%, αντίστοιχα.

Πίνακας 5.19: Ικανοποιητικό/ μη ικανοποιητικό το μέγεθος της αστυνόμευσης κατά τη διάρκεια της ημέρας

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	4	4,0	4,0	4,0
1	8	8,0	8,0	12,0
2	30	30,0	30,0	42,0
3	29	29,0	29,0	71,0
4	16	16,0	16,0	87,0
5	8	8,0	8,0	95,0
6	5	5,0	5,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

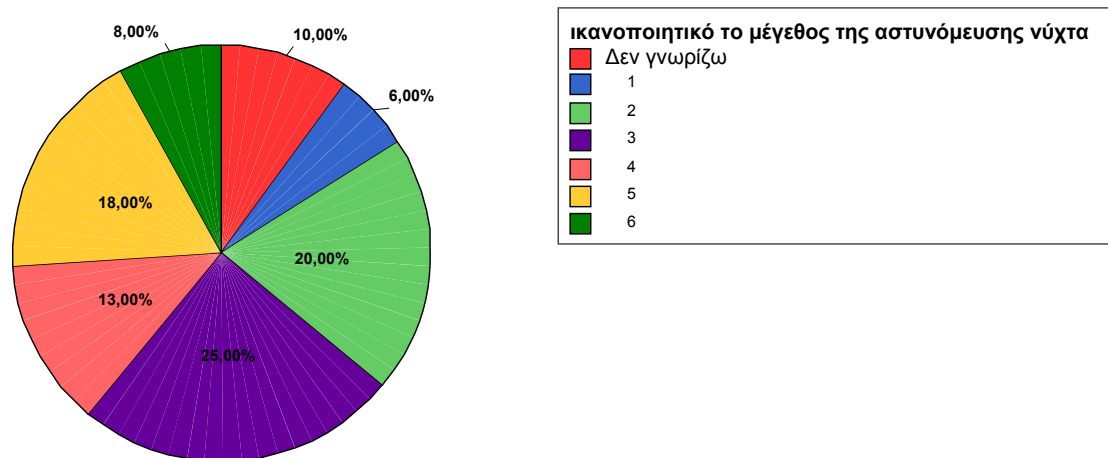
Σχεδιάγραμμα 5.19: Ικανοποιητικό/ μη ικανοποιητικό το μέγεθος της αστυνόμευσης κατά τη διάρκεια της ημέρας

Πίνακας 5.20: Ικανοποιητικό/ μη ικανοποιητικό το μέγεθος της αστυνόμευσης κατά τη διάρκεια της νύχτας

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	10	10,0	10,0	10,0
1	6	6,0	6,0	16,0
2	20	20,0	20,0	36,0
3	25	25,0	25,0	61,0
4	13	13,0	13,0	74,0
5	18	18,0	18,0	92,0
6	8	8,0	8,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.20: Ικανοποιητικό/ μη ικανοποιητικό το μέγεθος της αστυνόμευσης κατά τη διάρκεια της νύχτας

Όταν απάντησαν οι τουρίστες στην ερώτηση “τι πιστεύετε για το πλήθος των πληροφοριών για ασφάλεια των επισκεπτών που δινόταν στην Αθήνα; ” τα αποτελέσματα το 18% των ερωτηθέντων απάντησε ότι το πλήθος των πληροφοριών σχετικά με την ασφάλεια των επισκεπτών που δινόταν στην Αθήνα ήταν πολύ ικανοποιητικό ενώ το 23% των ερωτηθέντων απάντησε ότι ήταν ικανοποιητικό. Τα ποσοστά των ερωτηθέντων που θεώρησαν το πλήθος των πληροφοριών σχετικά με την ασφάλεια των επισκεπτών που δινόταν στην Αθήνα είτε μη ικανοποιητικό είτε πολύ μη ικανοποιητικό είτε εξαιρετικά μη ικανοποιητικό ήταν 17% , 13% και 5%, αντίστοιχα. Το πλήθος των τουριστών που δεν ήταν σίγουροι κάλυψε το 15%.

Πίνακας 5.21: Ικανοποιητικό/ μη ικανοποιητικό το πλήθος των πληροφοριών για ασφάλεια των επισκεπτών που δινόταν στην Αθήνα

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	8	8,0	8,0	8,0
1	1	1,0	1,0	9,0
2	18	18,0	18,0	27,0
3	23	23,0	23,0	50,0
4	15	15,0	15,0	65,0
5	17	17,0	17,0	82,0
6	13	13,0	13,0	95,0
7	5	5,0	5,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.21: Ικανοποιητικό/ μη ικανοποιητικό το πλήθος των πληροφοριών για ασφάλεια των επισκεπτών που δινόταν στην Αθήνα

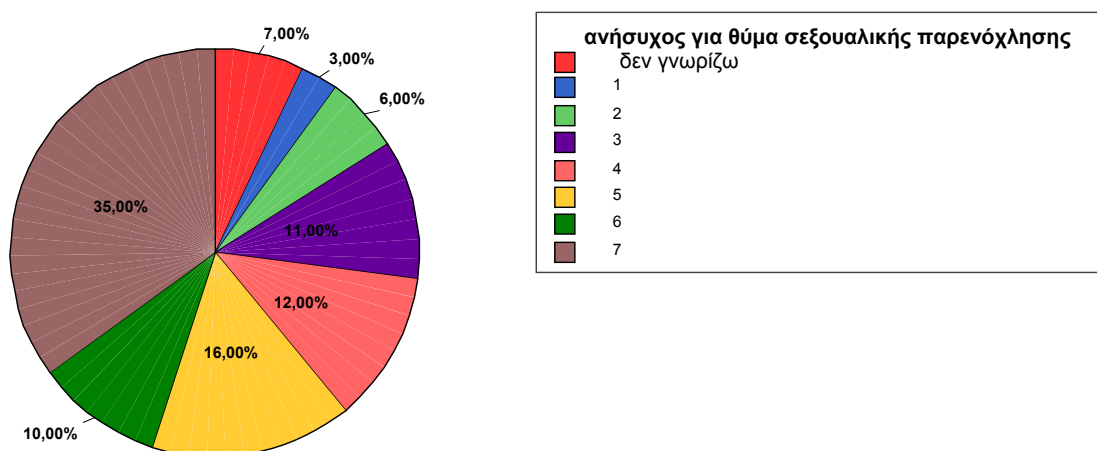

Στην ερώτηση “πόσο ανήσυχοι νιώσατε ότι θα γινόσασταν θύμα σεξουαλικής παρενόχλησης ή επίθεσης στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη από όπου προέρχετε;” τα αποτελέσματα έδειξαν ότι μόνο το 3% ένιωσε εξαιρετικά ανήσυχο, το 6% ένιωσε πολύ ανήσυχο και το 11% ένιωσε ανήσυχο. Το 12% των τουριστών δεν ήταν σίγουρο για το αν ένιωσε ανήσυχο ή ήσυχο. Μεγαλύτερα ήταν τα ποσοστά των τουριστών που ήταν ήσυχοι έως και εξαιρετικά ήσυχοι ότι δε θα γινόντουσαν θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης ή επίθεσης στην Αθήνα αφού το 16% των τουριστών απάντησε ότι ήταν ήσυχο, το 10% απάντησε ότι ήταν πολύ ήσυχο ενώ το 35% των τουριστών απάντησε ότι ήταν εξαιρετικά ήσυχο.

Πίνακας 5.22: Ανήσυχος/ ήσυχος θα γινόσασταν θύμα σεξουαλικής παρενόχλησης ή επίθεσης στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη από προέρχετε

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	7	7,0	7,0	7,0
1	3	3,0	3,0	10,0
2	6	6,0	6,0	16,0
3	11	11,0	11,0	27,0
4	12	12,0	12,0	39,0
5	16	16,0	16,0	55,0
6	10	10,0	10,0	65,0
7	35	35,0	35,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.22: Ανήσυχος/ ήσυχος ότι θα γινόσασταν θύμα σεξουαλικής παρενόχλησης ή επίθεσης στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη από προέρχετε

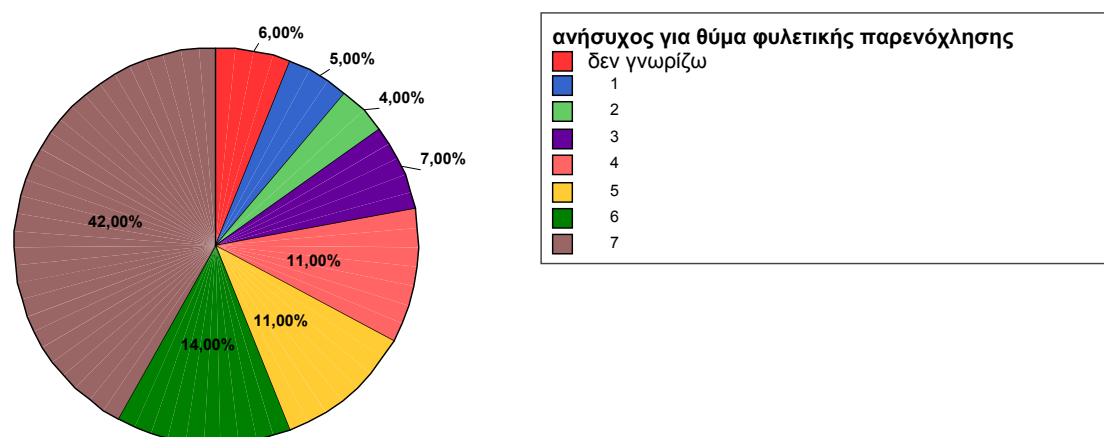

Τα αποτελέσματα από την ερώτηση “πόσο ανήσυχοι νιώσατε ότι θα γινόσασταν θύμα φυλετικής παρενόχλησης ή επίθεσης στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη από όπου προέρχεστε;” έδειξαν ότι το 5% ένιωσε εξαιρετικά ανήσυχο ενώ το 4% ένιωσε πολύ ανήσυχο. Το 7% των ερωτηθέντων ένιωσε ανήσυχο ότι θα γινόταν θύμα φυλετικής παρενόχλησης ή επίθεσης και το 11% των τουριστών δεν ήταν σίγουρο για το αν ένιωσε ανήσυχο ή ήσυχο. Αντιθέτως, το 11% των τουριστών απάντησε ότι ήταν ήσυχο, το 14% απάντησε ότι ήταν πολύ ήσυχο και το 42% των τουριστών απάντησε ότι ήταν εξαιρετικά ήσυχο.

Πίνακας 5.23: Ανήσυχος/ ήσυχος θα γινόσασταν θύμα φυλετικής παρενόχλησης ή επίθεσης στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη από όπου προέρχεστε

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	6	6,0	6,0	6,0
1	5	5,0	5,0	11,0
2	4	4,0	4,0	15,0
3	7	7,0	7,0	22,0
4	11	11,0	11,0	33,0
5	11	11,0	11,0	44,0
6	14	14,0	14,0	58,0
7	42	42,0	42,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.23: Ανήσυχος/ ήσυχος θα γινόσασταν θύμα φυλετικής παρενόχλησης ή επίθεσης στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη όπου προέρχεστε

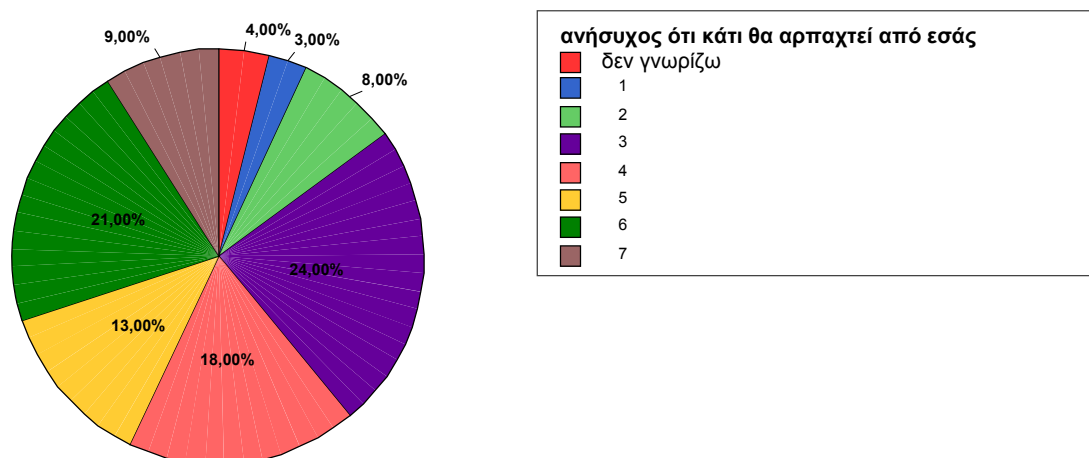

Στην ερώτηση “πόσο ανήσυχοι νιώσατε ότι κάτι θα αρπαχτεί από εσάς κατά τη διάρκεια παραμονής σας στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη από όπου προέρχεστε;” το μεγαλύτερο ποσοστό των τουριστών, που ήταν 24%, απάντησε ότι ένιωσε ανήσυχο ενώ το 3% και το 8% ένιωσε εξαιρετικά ανήσυχο και πολύ ανήσυχο, αντίστοιχα. Αντιθέτως, το 21% των ερωτηθέντων τουριστών στην συγκεκριμένη ερώτηση απάντησε ότι ένιωσε πολύ ήσυχο ενώ το 13% ένιωσε ήσυχο και το 9% ένιωσε εξαιρετικά ήσυχο. Το 18% των ερωτηθέντων δεν ένιωσε ούτε ανήσυχο ούτε ήσυχο ότι κάποιο προσωπικό τους αντικείμενο θα αρπαχτεί.

Πίνακας 5.24: Ανήσυχος/ ήσυχος κάτι θα αρπαχτεί από εσάς κατά τη διάρκεια παραμονής σας στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη από όπου προέρχεστε

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	4	4,0	4,0	4,0
	1	3	3,0	3,0	7,0
	2	8	8,0	8,0	15,0
	3	24	24,0	24,0	39,0
	4	18	18,0	18,0	57,0
	5	13	13,0	13,0	70,0
	6	21	21,0	21,0	91,0
	7	9	9,0	9,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.24: Ανήσυχος/ ήσυχος ότι κάτι θα αρπαχτεί από εσάς κατά τη διάρκεια παραμονής σας στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη όπου προέρχεστε

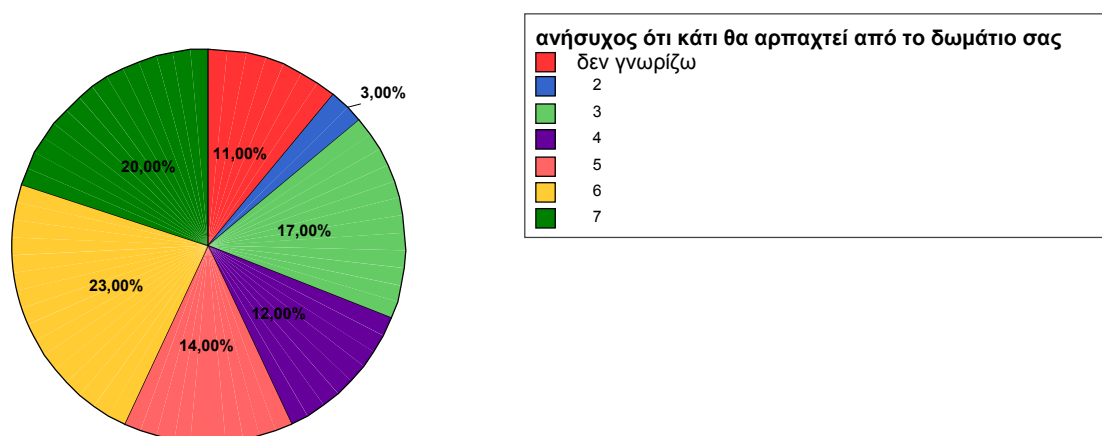

Όταν ρωτήθηκαν οι τουρίστες “πόσο ανήσυχοι νιώσατε ότι κάτι θα αρπαχτεί από το κατάλυμα σας κατά τη διάρκεια παραμονής σας στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη από όπου προέρχεστε;”, το 3% των τουριστών απάντησε ότι ένιωσε πολύ ανήσυχο και το 17% απάντησε ότι ένιωσε ανήσυχο. Μεγαλύτερα ποσοστά κατέλαβαν οι ερωτηθέντες τουρίστες που ένιωσαν είτε εξαιρετικά ήσυχοι (20%), είτε πολύ ήσυχοι (23%), είτε ήσυχοι (14%). Το ποσοστό των τουριστών που δεν ήταν βέβαιοι ήταν 12%.

Πίνακας 5.25: Ανήσυχος/ ήσυχος κάτι θα αρπαχτεί από το δωμάτιο σας κατά τη διάρκεια παραμονής σας στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη από όπου προέρχεστε

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	11	11,0	11,0	11,0
2	3	3,0	3,0	14,0
3	17	17,0	17,0	31,0
4	12	12,0	12,0	43,0
5	14	14,0	14,0	57,0
6	23	23,0	23,0	80,0
7	20	20,0	20,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.25: Ανήσυχος/ ήσυχος κάτι θα αρπαχτεί από το δωμάτιο σας κατά τη διάρκεια παραμονής σας στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη από όπου προέρχεστε

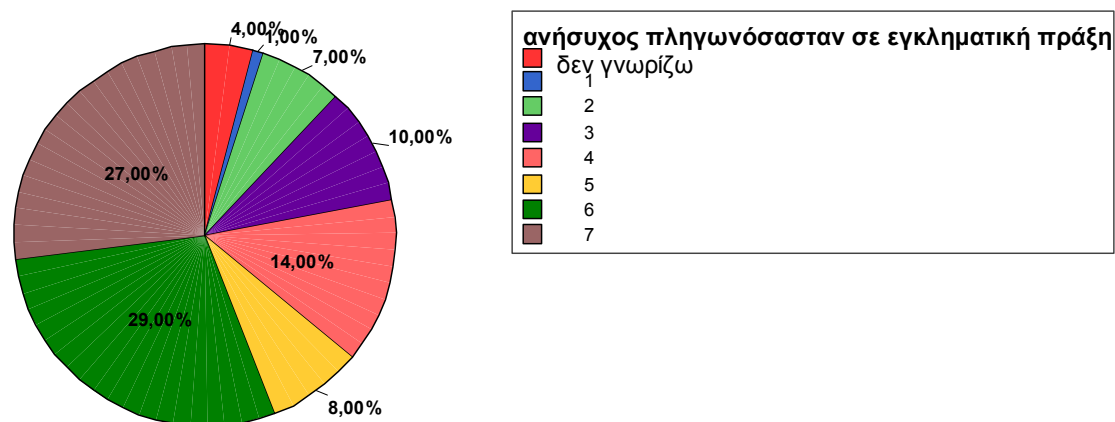

Στην τελευταία ερώτηση οι τουρίστες καλέστηκαν να απαντήσουν “πόσο ανήσυχοι ένιωσαν ότι θα πληγωνόντουσαν κατά τη διάρκεια μιας εγκληματικής ενέργειας όσο παρέμειναν στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη από όπου προερχόντουσαν”. Οι τουρίστες που ένιωσαν εξαιρετικά ανήσυχοι, πολύ ανήσυχοι και ανήσυχοι κατέλαβαν τα 1%, 7% και 10%, αντίστοιχα, ενώ οι τουρίστες που ένιωσαν εξαιρετικά ήσυχοι, πολύ ήσυχοι και ήσυχοι κατέλαβαν τα 27%, 29% και 8%, αντίστοιχα. Οι τουρίστες που δεν ήταν βέβαιοι για το τι ένιωθαν κατέλαβαν το 14%.

Πίνακας 5.26: Ανήσυχος/ ήσυχος θα πληγωνόσασταν κατά τη διάρκεια μιας εγκληματικής ενέργειας κατά τη διάρκεια παραμονής σας στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη από όπου προέρχεστε

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Δεν γνωρίζω/ δεν απαντώ	4	4,0	4,0	4,0
1	1	1,0	1,0	5,0
2	7	7,0	7,0	12,0
3	10	10,0	10,0	22,0
4	14	14,0	14,0	36,0
5	8	8,0	8,0	44,0
6	29	29,0	29,0	73,0
7	27	27,0	27,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Σχεδιάγραμμα 5.26: Ανήσυχος/ ήσυχος θα πληγωνόσασταν κατά τη διάρκεια μιας εγκληματικής ενέργειας κατά τη διάρκεια παραμονής σας στην Αθήνα συγκριτικά με την πόλη από όπου προέρχεστε

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όταν ένας προορισμός επηρεάζεται από “καταστροφές” όπως η εγκληματικότητα και η τρομοκρατία τα αποτελέσματα για τον τουρισμό του κάθε προορισμού είναι τραγικά. (Sonmez, Apostolopoulos και Tarlow, 1999)

Σφοδρά εγκλήματα είτε κοινωνικής φύσεως, όπως φόννοι βιασμοί και ένοπλες ληστείες, είτε πολιτικής φύσεως, όπως τρομοκρατικές δραστηριότητες, έχουν επηρεάσει αρνητικά πολλούς τουρίστες στο να επιλέξουν ένα τουριστικό προορισμό και ειδικότερα ένα προορισμό που θεωρείται ανασφαλής. Σύμφωνα με τον Sonmez και τον Graefe (1996) αν οι τουρίστες νιώθουν ανασφαλείς και να απειλούνται κατά την διάρκεια της παραμονής τους σε ένα τουριστικό προορισμό τότε δεν έχουν τη διάθεση να τον επισκεφτούν ξανά. (Dimanche και Lepetic, 1999)

Πολλές τουριστικές περιοχές στην Ευρώπη, στην Αμερική, στην Αφρική, στην Ασία και στην Αυστραλία είναι προορισμοί με εγκληματική και τρομοκρατική δραστηριότητα (Brunt, Mawby και Hambly, 1999). Οι προορισμοί αυτοί υποφέρουν από τη μείωση των διεθνών επισκέψεων λόγω του μεγάλου αριθμού δημοσιευμένων περιστατικών εγκλημάτων. (Pizam , Tarlow and Bloom, 1997)

Τα παλαιότερα χρόνια, παρόλο ότι η Ελλάδα είχε αρκετά προσόντα, η ανάπτυξη του τουρισμού στην Ελλάδα ήταν μικρή και αυτό το γεγονός οφειλόταν σε παράγοντες που σχετιζόνταν με την υποδομή της χώρας. (Livedia, 2005)

Τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα άρχισε να αποκτά μια καλύτερη υποδομή αφού χτίστηκαν αρκετά σύγχρονα και πολυτελή ξενοδοχεία, βελτιώθηκαν οι συγκοινωνίες, δημιουργήθηκαν πολλά κέντρα σε τουριστικούς προορισμούς και έχουν καλύτερη οι συνθήκες σε οργανωμένες εγκαταστάσεις κάμπινγκ. (Livedia, 2005)

Η Σωτήρχου (2003), στην εφημερίδα “Ελευθεροτυπία”, αναφέρει ότι το θέμα «εγκληματικότητα» στην Ελλάδα αφορούσε “το οξύμωρο σχήμα ότι είχαμε χαμηλούς δείκτες εγκληματικότητας σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παράλληλα υψηλό αίσθημα ανασφάλειας”. (www.enet.gr ,08/11/2003)

Σύμφωνα με επίσημες πηγές του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως, οι εγκληματικές ενέργειες ενάντια σε τουρίστες αποτελούν μικρό μέρος των συνολικών εγκληματικών ενεργειών στην Ελλάδα και για αυτό το λόγο δεν υπάρχουν επίσημα δημοσιευμένα

στοιχεία που να αφορούν αποκλειστικά εγκληματικές ενέργειες ενάντια σε αλλοδαπούς τουρίστες. (www.ydt.gr, 01/02/2008)

Στο διεθνές διαδίκτυο, οι αναφορές για την ασφάλεια των τουριστών στην Ελλάδα είναι πολύ θετικές.

Κατά τη διάρκεια Σεπτεμβρίου – Δεκεμβρίου 2006, στο αεροδρόμιο της Αθήνας “Ελευθέριος Βενιζέλος” διεξάχθηκε έρευνα σε 100 αλλοδαπούς τουρίστες και είχε σκοπό να προσδιορίσει τις αντιλήψεις σχετικά με την ασφάλεια των αλλοδαπών τουριστών κατά τη διάρκεια διαμονής τους στην Αθήνα.

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των τουριστών που προτίμησαν να επισκεφτούν την Αθήνα ήταν άτομα ηλικίας 25-34 ετών (35%), εργαζόμενοι (77%) και κυρίως Αμερικάνοι (24%) και Γερμανοί (18%).

Οι περισσότεροι τουρίστες (77%) που επισκέφτηκαν την Αθήνα ήρθαν για διακοπές και όχι τόσο για επαγγελματικούς σκοπούς (18%). Σε ότι αφορά τη διάρκεια παραμονής, η πλειοψηφία (59% των ερωτηθέντων) έμεινε στην Αθήνα για περισσότερες από 8 ημέρες (30% για 8-13 ημέρες και 29% για περισσότερες από 2 εβδομάδες). Επίσης, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων δεν επέλεξε να ταξιδέψει ατομικά (10%), αλλά με τον σύντροφο του (50%).

Γενικότερα, η Ελλάδα φαίνεται πως δέχεται καλές κριτικές ως τουριστικός προορισμός αφού το 33% των τουριστών την είχε ήδη επισκεφτεί 1-4 φορές και το 19% την είχε επισκεφτεί παραπάνω από 10 φορές.

Η θετική άποψη των τουριστών για την Αθήνα συμπεραίνεται από το γεγονός ότι από το 50% των τουριστών που δεν είχε επισκεφτεί την Αθήνα για πρώτη φορά το 30% απάντησε ότι είχε επισκεφτεί την Αθήνα από 1 έως 4 φορές και το 15% περισσότερο από 10 φορές.

Επίσης, υπήρξαν καλές κριτικές για την φιλικότητα των κατοίκων της Αθήνας αφού το 55% των ερωτηθέντων θεώρησε ότι οι κάτοικοι ήταν από πολύ έως εξαιρετικά φιλικοί.

Τα αποτελέσματα από τα ερωτήματα που αφορούσαν την ασφάλεια των ερωτηθέντων τουριστών κατά τη διάρκεια παραμονής τους στην Αθήνα ήταν περισσότερο θετικά παρά αρνητικά.

Πιο συγκεκριμένα, σε μεγάλο ποσοστό (66%) η ελληνική κυβέρνηση θεωρήθηκε ότι μπορεί να προστατεύσει τους τουρίστες κατά τη διάρκεια παραμονής τους. Συνολικά το 77% των τουριστών θεώρησε ότι η Αθήνα είναι από ασφαλής έως εξαιρετικά ασφαλής. Παραπάνω από τα τρία τέταρτα (3/4) των τουριστών (85%)

ένιωσε μεγάλη ασφάλεια σε δημόσιους χώρους κατά τη διάρκεια της ημέρας. Ακόμα και κατά τη διάρκεια της νύχτας παραπάνω από τους μίσους τουρίστες (69%) ένιωσαν από ασφαλείς έως εξαιρετικά ασφαλείς να βρίσκονται σε δημόσιους χώρους. Εκτός από τους δημόσιους χώρους, οι περισσότεροι τουρίστες ένιωσαν ασφαλείς και στα μέσα μαζικής μεταφοράς αφού το 70% των ερωτηθέντων απάντησε με θετικά σχόλια.

Στα περισσότερα καταλύματα που διέμεναν οι ερωτηθέντες τουρίστες θεωρήθηκε ότι υπήρχε μεγάλη ασφάλεια αφού το 45% των τουριστών απάντησε ότι ένιωθε εξαιρετικά ασφαλές στο κατάλυμα του ενώ το 32% ένιωθε πολύ ασφαλές.

Όταν ζητήθηκε από τους τουρίστες να απαντήσουν πόσο πιο ασφαλείς ή ανασφαλείς ένιωσαν στην Αθήνα συγκριτικά με τη πόλη από όπου προέρχονταν τότε το μεγαλύτερο ποσοστό (25%) κατέλαβε η απάντηση “δεν είμαι σίγουρος”, που σημαίνει ότι μπορεί να ένιωσαν στην Αθήνα το ίδιο ασφαλείς με την πόλη τους.

Το φωτισμό της Αθήνας κατά τη διάρκεια της νύχτας το 36% των ερωτηθέντων τον θεώρησε πολύ ικανοποιητικό και το 28% τον θεώρησε ικανοποιητικό. Αυτό μπορεί να σημαίνει ότι ο ικανοποιητικός φωτισμός της πόλης κατά τη διάρκεια της νύχτας ήταν ένας παράγοντας για να νιώθουν ασφαλείς.

Εκτός από το φωτισμό της Αθήνας, θετικά αποτελέσματα υπήρχαν και στην κρίση των τουριστών σχετικά με το μέγεθος της αστυνόμευσης και της ασφάλειας κατά τη διάρκεια της ημέρας και της νύχτας αφού παραπάνω από το 50% του δείγματος απάντησε ότι το επίπεδο της αστυνόμευσης και της ασφάλειας κατά τη διάρκεια της ημέρας ήταν είτε πολύ ικανοποιητικό είτε ικανοποιητικό, ενώ σχεδόν οι μισοί (45%) απάντησαν ότι το μέγεθος της αστυνόμευσης και της ασφάλειας κατά τη διάρκεια της νύχτας ήταν ικανοποιητικό ή πολύ ικανοποιητικό.

Μια από τις ερωτήσεις που τα αποτελέσματά της δεν μπορούν να θεωρηθούν ούτε πολύ θετικά ούτε πολύ αρνητικά είναι “τι πιστεύετε για το πλήθος των πληροφοριών γύρω από την ασφάλεια των επισκεπτών που δινόταν στην Αθήνα;”. Αυτό συμβαίνει διότι το 41% των τουριστών θεώρησε ότι το πλήθος των συγκεκριμένων πληροφοριών ήταν είτε πολύ ικανοποιητικό είτε ικανοποιητικό ενώ το 35% των τουριστών θεώρησε ότι πλήθος των συγκεκριμένων πληροφοριών ήταν είτε μη ικανοποιητικό είτε πολύ μη ικανοποιητικό είτε εξαιρετικά μη ικανοποιητικό.

Όσο αναφορά το σκέλος των ερωτήσεων που αφορούσαν στις ανησυχίες των τουριστών για σεξουαλική παρενόχληση ή επίθεση, για φυλετική παρενόχληση ή επίθεση, για κλοπή προσωπικών αντικειμένων είτε από τους ίδιους είτε από το

κατάλυμα τους και για το να πληγωθούν σε κάποια εγκληματική ενέργεια συγκριτικά με την πόλη τους, τα αποτελέσματα ήταν πολύ ενθαρρυντικά.

Πιο συγκεκριμένα, σχεδόν τα δύο τρίτα του δείγματος (61%) δεν ανησύχησε ότι θα γίνει θύμα σεξουαλικής παρενόχλησης ή επίθεσης ενώ μόνο το 20% είχε κάποιες ανησυχίες. Ακόμα πιο θετικά αποτελέσματα υπήρχαν στο θέμα που αφορούσε τη φυλετική παρενόχληση ή επίθεση αφού το 69% των ερωτηθέντων τουριστών ένιωθε από ήσυχο έως εξαιρετικά ήσυχο ότι δε θα συνέβαινε κάτι τέτοιο.

Ταυτόχρονα με τη διαπίστωση ότι οι περισσότεροι τουρίστες δεν είχαν αρκετές ανησυχίες ότι θα μπορούσαν να πέσουν θύματα σεξουαλικής ή φυλετικής παρενόχλησης ή επίθεσης υπήρξε και η παρατήρηση πως το μεγαλύτερο ποσοστό τουριστών δεν είχε αρκετές ανησυχίες ότι κάποιο προσωπικό αντικείμενο θα μπορούσε να αρπαχτεί είτε από τους ιδίους είτε από το κατάλυμα τους. Αυτό συμπεραίνεται από τα αποτελέσματα που έδειξαν ότι συνολικά ένα 43% των τουριστών ένιωθε εξαιρετικά ήσυχο, πολύ ήσυχο ή ήσυχο ότι κάποιο αντικείμενο δε θα αρπαχτεί από πάνω τους. Ακόμα πιο θετικό αποτέλεσμα ήταν ότι το 57% των τουριστών ένιωθε εξαιρετικά ήσυχο, πολύ ήσυχο ή ήσυχο ότι κάποιο αντικείμενο δε θα αρπαχτεί από το κατάλυμα του.

Τέλος, το 64% των τουριστών ένιωσε ήσυχο ότι δεν θα πληγωνόταν κατά τη διάρκεια μιας εγκληματικής ενέργειας.

Κρίνοντας όλα τα παραπάνω αποτελέσματα της έρευνας θα μπορούσε να συμπεράνει κανείς ότι η Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα η Αθήνα θεωρείται ασφαλής τουριστικός προορισμός και ότι σε γενικές γραμμές οι αντιλήψεις των τουριστών για ασφάλεια κατά τη διάρκεια παραμονής τους στη χώρα μας είναι περισσότερο θετικές παρά αρνητικές.

Οι αρμόδιες τουριστικές αρχές της Ελλάδας (ΕΟΤ και Υπουργείο Τουρισμού) θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα προς τους άλλους τουριστικούς προορισμούς το γεγονός ότι η Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα η Αθήνα λαμβάνει πολύ καλές κριτικές ως ασφαλής τουριστικός προορισμός. Με αυτό τον τρόπο η χώρα μας, εκτός από τα βασικά προσόντα της (ήπιο κλίμα, φυσική ομορφιά και πολιτιστική κληρονομιά) μπορεί να αποκτήσει άλλο ένα βασικό προσόν, την ασφάλεια των τουριστών της έτσι ώστε να καλυτερεύσει η παγκόσμια διαφήμιση της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ανδριώτης, Κ. (2003). *Τουριστική Ανάπτυξη και Τουρισμός*. Ηράκλειο : ΑΤΕΙ Ηρακλείου.
- Αντωνίου, Δ. (2006). Ο χάρτης της εγκληματικότητας – Δρόμοι «υψηλού κινδύνου» στο κέντρο. *Fox* [online]. Available from: <http://www.fox.gr/DesktopModules/Articles/ArticlesView.aspx?tabID=0&ItemID=3984&mid=3716> [Accessed 24 Ιουλίου 2006]
- ΒΕΠ (2005). Έκτη στην παγκόσμια κατάταξη η Ελλάδα ως τουριστικός προορισμός. *Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Πειραιά* [online]. Available from: www.bep-info.gr/bep/htdocs/all.php?pageNum_results=0&totalRows_results=25&Category=Tourismos [Accessed 01 Μαρτίου 2006]
- ΒΕΠ (2005). Ουραγός στην πληρότητα ξενοδοχείων. *Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Πειραιά* [online]. Available from: www.bep-info.gr/bep/htdocs/all.php?pageNum_results=0&totalRows_results=25&Category=Tourismos [Accessed 01 Μαρτίου 2006]
- Βερούκιος, Μ. (2006). Βομβιστικές επιθέσεις στην Αίγυπτο με θύματα τουρίστες. *TravelDailyNews* [online]. Available from: <http://www.traveldailynews.gr> [Accessed 01 Μαρτίου 2006]
- Economist (2003). Η πορεία της τουριστικής κίνησης 2003 – 2004. *Economist* [online]. Available from: www.economist.gr/modules.php?op=printpage&name=Section&artid=51 [Accessed 01 Μαρτίου 2006]

- Ελληνικό Δίκτυο Πληροφοριών (2004) Crime information. *Hellenic Resources Network* [online]. Available from: <http://www.hri.org/docs/USSD-Travel/Greece.97-109.html> [Accessed 01 Μαρτίου 2006]
- ΕΟΤ (2003). Αναλυτικό Επικοινωνιακό Σχέδιο των Δράσεων Δημοσιότητας του Μέτρου 8.1 “Εκπαίδευση και Κατάρτιση στον τομέα του Τουρισμού”, *EOT* [online]. Available from: http://www.eot.gr/Ementorimages/File/Competition/marketing_plan/marketing_plan.doc
- ΙΤΕΠ (2006). Αλλοδαπός Τουρισμός: Τάσεις – Προβλέψεις. Ιανουάριος – Αύγουστος 2006. *Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων*. [online]. Available from: www.itep.gr/pdfs/Anakoinosi23_11092006_ForeignTourismTrends.pdf [Accessed 01 Μαρτίου 2006]
- Καραντζαβέλου, Β. (2005). Τουλάχιστον 53 νεκροί από επίθεση σε τρία ξενοδοχεία στο Αμμάν. *TravelDailyNews* [online]. Available from: <http://www.traveldailynews.gr> [Accessed 01 Μαρτίου 2006]
- Καραντζαβέλου, Β. (2006). Ασφαλής τουριστικός προορισμός για τους Ρουμάνους η Ελλάδα. *TravelDailyNews* [online]. Available from: http://www.traveldailynews.gr/new.asp?newid=31268&subcategory_id=37 [Accessed 25 Ιουλίου 2006]
- Κουμέλης, Θ. (2003). Προειδοποίηση για τρομοκρατικό κτύπημα στην Ισπανία. *TravelDailyNews* [online]. Available from: <http://www.traveldailynews.gr> [Accessed 01 Μαρτίου 2006]
- Κουμέλης, Θ. (2004). Απειλεί να πλήξει τα τουριστικά θέρετρα της Ισπανίας η ETA. *TravelDailyNews* [online]. Available from: <http://www.traveldailynews.gr> [Accessed 01 Μαρτίου 2006]

- Κουμέλης, Θ. (2005). Νέο πλήγμα στον τουρισμό της Αιγύπτου συγκλόνισε τον κόσμο. *TravelDailyNews* [online]. Available from: <http://www.traveldailynews.gr> [Accessed 01 Μαρτίου 2006]
- Marketing-net (2004). Με πτώση της τουριστικής κίνησης αναμένεται να κλείσει το 2004. *Marketing net* [online]. Available from: <http://www.marketing-net.gr/online/article.asp?returnPage=SECTION&group=4§ion=27&articleid=1589> [Accessed 01 Μαρτίου 2006]
- Μυλωνόπουλος, Δ. (2000). Η τρομοκρατική απειλή στην αερομεταφορά ως παράγων ανάσχεσης της τουριστικής ανάπτυξης. *TravelDailyNews* [online]. Available from: <http://www.traveldailynews.gr>
- Πατέλλης, Ι. (2002). Οι εξελίξεις στις αερομεταφορές και οι επιπτώσεις στον ελληνικό τουρισμό. *Marketing-net* [online]. Available from: <http://www.marketing-net.gr> [Accessed 08 Φεβρουαρίου 2002]
- Πατέλλης, Γ. (2006). Πώς καταγράφουν οι επίσημες στατιστικές Ην. Βασιλείου, Γερμανίας και Αυστρίας την κίνηση τουριστών προς Ελλάδα το 2004 και 2005. *TravelDailyNews* [online]. Available from: <http://www.traveldailynews.gr> [Accessed 01 Μαρτίου 2006]
- Σωτήρχου, Ι. (2003). ΕΓΚΛΗΜΑ Ο χάρτης σε Ελλάδα και Ε.Ε.. *Ελευθεροτυπία* [online]. Available from: http://www.enet.gr/online/online_text/c=112,dt=08.11.2003,id=60192188,68082492,81862844,18529164#top [Accessed 01 Μαρτίου 2006]
- Traveltimes (2006). Αύξηση στις αφίξεις των ξένων τουριστών το 2005. *Traveltimes* [online]. Available from: <http://www.traveltimes.gr/news.asp?nid=4766> [Accessed 01 Μαρτίου 2006]

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟ ΓΡΑΦΙΑ

- Aziz, H. (1995). Understanding attacks on tourists in Egypt. *Tourism Management*, 16 (2), 91-95.
- Barker, M., Page, S.J. & Meyer, D. (2002). Modeling tourism Cup: The 2000 America's Cup. *Annals of Tourism Research*, 29 (3), 762-782.
- Barker, M. & Page, S.J, (2002). Visitor safety in urban tourism environments: the case of Auckland, New Zealand. *Cities*, 19 (4), 273-282.
- Bhattarai, K., Conway, D. & Shrestha, N. (2005). Tourism, terrorism and turmoil in Nepal. *Annals of Tourism Research*, 32 (3), 669-688.
- Brunt, P., Mawby, R. & Hambly, Z. (1999). Tourist victimization and the fear of crime on holiday. *Tourism Management*, 21, 417-424.
- Chen, R.J.C. & Chen, J.S. (2003). Terrorism Effects on Travel Arrangements and Tourism Practices. *International Journal of Hospitality & Tourism Administration*, 4(3), 49-63.
- Chesney-Lind, M. & Lind, I.Y. (1986). Visitors as victims: crimes against tourists in Hawaii. *Annals of Tourism Research*, 13, 167-191.
- De Albuquerque, K. & McElroy, J. (1999). Tourism and crime in the Caribbean. *Annals of Tourism Research*, 26 (4), 968-984.
- Dimanche, F. & Lepetic, A. (1999). New Orleans tourism and crime: A case study. *Journal of Travel Research*, 38 (1), 19-23.
- Elliot, L. & Ryan, C. (1993). The impact of crime on Corsican tourism – A descriptive assessment. *World Travel and Tourism Review*, 3, 287-293.
- Florida Department of Law Enforcement, (1996). *Visitor crime in Florida: The perception vs the reality*. Florida: Florida Department of Law Enforcement.
- George, R. (2003). Tourist's perceptions of safety and security while visiting Cape Town. *Tourism Management*, 24, 575-585.
- Goodrich, J.N. (2002). September 11, 2001 attack on America: a record of the immediate impacts and reactions in the USA travel and industry. *Tourism Management*, 23 (6), 573-580.
- Halegger, L. (2004). Greece: Crime Up in Attica, Athens. *Worldtravelwatch* [online]. Available from: <http://www.worldtravelwatch.com/archives/2006/07/greece-crime-up-in-attica-athens.shtml> [Accessed 01 Μαρτίου 2006]

- International (2004). Crime. *International* [online]. Available from: <http://www.internationalsos.com/demo/security/country/Greece.cfm> [Accessed 01 Μαρτίου 2006]
- Pizam, A., Tarlow, P.E. & Bloom, J. (1997). Making tourists feel safe: whose Responsibility Is It?. *Journal of Travel Research*, 36 (1), 23-28.
- Pizam, A. (2002). Tourism and Terrorism. *Hospitality Management*, 21, 1-3.
- Prideaux, B. (1995). Effects of crime on the tourism industry: a study of Queensland beach resorts. In: Go, F., Theobald, W. & Qu, H. (eds). *Reducing the Barriers to International Tourism, Proceedings of the International Tourism Symposium*, pp. 147-166.
- Ryan, C. (1993). Crime, violence, terrorism and tourism. An accidental or intrinsic relationship? *Tourism Management*, 173-183.
- Sonmez, S.F., Apostolopoulos, Y. & Tarlow, P. (1999). Tourism in crisis: managing the effects of terrorism. (Special Issue on War, Terrorism, Tourism: Times of Crisis Recovery). *Journal of Travel Research*, 38 (1), 3-6.
- Stafford, G., Yu, L., & Armoo, A.K. (2002). Crisis Management and Recovery. How Washington, D.C., Hotels Responded to Terrorism. *Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly* (Cornell University), 43 (5), 27-40 Cornell University.
- Worldtravel (2004). Safety. *Worldtravel* [online]. Available from: <http://www.wordtravels.com/Travelguide/Countries/Greece/Basics> [Accessed 01 Μαρτίου 2006]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ
ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Είμαι φοιτήτρια στο Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων, στη Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, στο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης στην Ελλάδα. Ο σκοπός αυτής της έρευνας είναι να εκτιμήσει εάν οι τουρίστες που επισκέφτηκαν την Ελλάδα και ιδιαίτερα την Αθήνα το έτος 2006, ένιωσαν ασφαλείς κατά τη διάρκεια της παραμονής και περιήγησης τους στην πρωτεύουσα της Ελλάδας, και πως αντιλήφθηκαν την ασφάλεια στην Ελλάδα, και συγκεκριμένα στην Αθήνα.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ:
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Ηλικία _____

2. Γένος
Αντρας _____ Γυναίκα _____

3. Απασχόληση

- Άνεργος _____
- Συνταξιούχος _____
- Εργαζόμενος _____
- Μαθητής/ Φοιτητής _____

4. Εθνικότητα _____

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΟΥ

5. Λόγος ταξιδιού

- Εργασία _____
- Διακοπές _____
- Άλλος λόγος (παρακαλώ προσδιορίστε) _____

6. Διάρκεια διαμονής

- Λιγότερο από μια εβδομάδα _____
- 8 – 13 ημέρες _____
- Δυο εβδομάδες _____
- Περισσότερο από δυο εβδομάδες _____

7. Μέρος στην ομάδα

- Μόνος _____
- Ως οικογένεια με παιδιά (παιδιά) _____
- Με σύντροφο/σύζυγο _____
- Με φίλους _____

	1	2	3	4	5	6	7
12. Πόσο ανήσυχος νιώσατε ότι θα σας παρενοχλούσαν σεξουαλικά στην Αθήνα σε σύγκριση με την πόλη σας?							
13. Πόσο ανήσυχος νιώσατε ότι θα δεχόσασταν φυλετική παρενόχληση σε σύγκριση με την πόλη σας?							
14. Πόσο ανήσυχος νιώσατε ότι θα σας ληστέψουν στην Αθήνα σε σύγκριση με την πόλη σας?							
15. Πόσο ανήσυχος νιώσατε ότι θα σας κλέψουν κάτι μέσα από το δωμάτιο σας σε σύγκριση με την πόλη σας?							
16. Πόσο ανήσυχος νιώσατε ότι θα τραυματιστείτε κατά τη διάρκεια μιας εγκληματικής ενέργειας?							

Ευχαριστώ για το χρόνο σας και την συνεργασία σας!!

Με εκτίμηση

TOURIST'S PERCEPTIONS OF SAFETY AND SECURITY WHILE VISITING ATHENS

I am student at Tourism and Hotel Management Department, at school of Management and Economics, at Technological Educational Institute in Greece. The purpose of this survey is to evaluate whether tourists, who visited Greece and specially Athens in 2006, felt safe while staying at and touring in the capital of Greece, and how they perceived safety and security in Greece, especially in Athens.

SECTION ONE: SOCIODEMOGRAPHIC INFORMATION

1. State your age _____

2. State your gender

Male _____ Female _____

3. Occupation

- Unemployed _____
- Retired _____
- Employed _____
- Student _____

4. State your nationality _____

SECTION TWO: TRAVEL CHARACTERISTICS

5. Reason for travel

- Business _____
- Holiday _____
- Other reason (please specify) _____

6. Length of stay

- Less than one week _____
- 8 – 13 days _____
- Two weeks _____
- More than two weeks _____

7. Party in the group

- Alone _____
- Famiglia con un _____
- With partner/spouse _____

12. How concerned did you feel about being sexually harassed or attacked in Athens compared with your home city?							
13. How concerned did you feel about being racially harassed in Athens compared with your home city?							
14. How concerned did you feel about being something stolen from you in Athens compared with your home city?							
15. How concerned did you feel about being something stolen from your hotel room in Athens?							
16. How concerned did you feel about being wounded during a criminal activity?							

**Thank you for your time
and your cooperation!!**

Yours sincerely